ראַק — די ־ן (זן) בעקל, פּקפּ בעקל. דער זײַטיקער [ווײַבער טײל פון פּנים צווישן דעם אײבערשטן און אונטערשטן קינבײנער (קינ־באַקן) % רויטע (פּולע, אײַנגעשרומפּנע, געקנײטשטע, אײַנ־געפאַלענע) באַקן. געבן אַ קוש (אַ פּאַטש) אין באַק. די באַק איז געשוואָלן געוואָרן. אויף די באַקן טרעטן ארוים פלעקן. געבן אַ גלעט אין בעקל. פאַרבן די באַקן. קנײַפּן די באַקן.

1819 „אונזרי הכמים זאגן ווען אײנר שלאָגט זײַן הבר אויף זײַן באַק גלײַל ער האט די שכינה דז גטאַן". ס'חסידים, ווילנע.

1903 „די באַקן אויסגעגאָלט און מיט אַ קלײַן בערדעלע [...]". ספּ, גליקלעכע און אומגליקלעכע.

.... „גײט די רעכטע האַנט און שטעקט אַפּ דער לינקער באַק צווײ פּעטש". שע, געצל.

1888 „ער פּויקט מיט דער האַנט אויף די אַנגעפּוישטע באַקן". ממום, ווינטשפינגערל,

1906 „האַלטנדיק אין די אָרעמס די בײַטש, 'זאַטלט' ער איר אַן אַ גראָבן קוש אויף דער באַק". אש, אַ שטעטל, נ"י, ז'13.

1922 „קײן לונג שוין נישט געהאַט פון טיטון [...] און ווי רויזן זענען געווען מײַנע בעק". ל. מלאך, אַפּפאַל, וואַרשע.

1932 „מיט דער לינקער האַנט האָט ער [דער מלמד] דערלאַנגט אַ פליאַסק אין פּענעקס רעכטער באַק". בערג, באַם דניע־פּער I, ז'372.

0 באַקן־זעקעלעך דר במ (באַקן־קישעלעך, באַקנטאַשן) — נאָכהענגענדיקע הויט פון די באַקן. באַקנקנאַך — דער ־ן. דער בײן אונטער דער באַק.

1957 "די ארויסשטאַרצנדיקע באַקנקנאָכן [...] האָבן זיך נאָך מער פאַרשאַרפט". ר. קאָרן, דערצײלונגען, מאָנטרעאַל, ז'245.

באַקן־רײטל — דאָס, ־עך. שמינקע (פאַרב) צו פאַרבן די באַקן.

זיצבאַקן — במ, הינטערשטע זיצפליש.

1950 „[...] זײַנע הויזן זײַנען צעריסן אויפֿן גוטן אָרט און אײַנע פֿון די הינטערשטע זיצבאַקן זײַנע איז אין גאַנצן נאַקעט". מ. בורשטין, זש' קאָלאָניסט־קאָפּעראַטאָר, [ב"א?], ז' 4.

תחת־באַקן — במ. (וווּלג) דזוו דפוו. באַקצווײַקל — דאָס, ־עך. אַ פּאַסיקל פֿון אַ פּאָה [באַקנבאָרד?].

$ „...אין דער לינקער זײַט פֿון אײַנעם אַ באַקצווײַקל האָט דער שערער [...] פֿאַרכאַפּט אַ שטיקל באָרד". בערג, צײַט אַנטאָלאָגיע 'אַ שפּיגל אויף אַ שטיין' ת"א, ז' 18. 1922 1964

אַרײַנפֿאָרן (פֿאַרפֿאָרן) אין באַק — דערלאַנגען אַ פּאַטש, אַ פּליאַסק. עסן (קײַען, שפּאַרן) אויף בײדע באַקן — עסן מיט אַ גרויסן אַפּעטיט, זשעדנע; עסן אַ סך. באַק צו באַק (זיצן, שטיין) — זײער נאָענט. די באַק פֿון הינטערהלק — הינטן, געזעס.

פֿפ: [באַקן/בעקעלעך] ווי מאַראַנצן/פּאָמעראַנצן, ווי רויזן, ווי סאַמעט, ווי פּאַמפּעשקעס, ווי באָנדעס (שלש).

שוו: אײן אויג שאַט דער גאַנצער באַק — אַז מען האָט נאָר אײן אויג, איז מען מיאוס. ווען (אַז) די צײנער קנאַקן, ווערן רויט די באַקן — אַז מען עסט, איז מען געזונט און שטאַרק. מע דערקענט אין די באַקן, ווי די צײנער קנאַקן — לויטן פּנים קאָן מען ווײסן דעם מאַטעריעלן מצב פֿון מענטשן. קנײפּ די באַק, די פּאַרב זאָל שטײן — מע דאַרף ניט אַרויסשטעלן פֿאַר לײַטן די אײגענע צרות, מיאוסע זײַטן, און [דעריבער] דאַרף מען מאַכן אַ גוטע מינע אַן אָנשטעל, אַז ס'איז גוט. קנײפּ דיר די באַקן און שטעל די פּאַרב פֿאַר לײַטן — דזוו פֿריערדיקע שוו. פֿון באָרשט מיט ברויט ווערן די באַקן רויט — פּראָסטע מאכלים, אָבער גוטע, געזונטע.

-.-.-.-.-.-

1508/ „בלעד — אין דינא בקן, ל׳בלחיך״. רעכלין 8, משלי כג, ב. [רש״י: בלחיך. תי: אין דער קעל.]

1786 „איינר פון די ישמעאלים [...] שלוג יוסף אויף זיינן באקן״. יעקב בר׳ מתתיהו הלוי, תם וישר, נאָ־ווידוואָר.

באַק II — דער, ־ן. אַ גרויסע כלי פאַר פּליסיקייטן. אין באַק פון אויטאָ איז קוים דאָ בענזין אויף אַ זעקס־זיבן קילאָמעטער״ [קטוו]

1938 „דאָס איז געווען דער באַק, דער קעסל פון געפענגעניש״. זש, נח פּאַנדרע, וואַרשע, ז׳ 310. [ב׳ !]

באַק III — דער, ־ן. לאָקל, בריסל, פון פלעמיש), אין דימענטערי: אַ ספּעציעל קעסטל, וווּ מע שנײַדט דעם בריליאַנט [קטוו]

באָק — דער, מצ בעק. 1. זכר פון ציג; צאַפּ. % דער באָק האָט גרויסע הערנער. קונדיסים רײַטן אויפן באָק. ~~דער באָק גריזשעט די קאָרע פון ביים.~~

1873 „ווי קומט אײַן באָק צו יאַרצײַט און דײַן בעלעבאָסטע צו ווייסן ווען עס איז איר געבורטסטאָג?״ אמר, זיבן דינסט־מיידכען, ווילנאָ, ז׳ 45.

1910 „קרבנות — אָקסן, ציגן, בעק? // ניין, אַנדערע קר־בנות// האָט אונדזער לאַנד געבראַכט אַ מאָל״. פרוג II, נ״י, ז׳ 5.

1951 „ייִנגלעך, פרײַ פון חדר, פלעגן אומשפּרינגען מיט ייִדישע מאָגערע ציגן אָדער צופּן דאָס בערדל בײַ אַן איינזאַמען באָק״. א. קאַצענעלנבאָגען, זב ליטע I, ז׳ 37.

2. (פיג) אַ נאַר, אַן עקשן, אַן איינגעשפּאַרטער גולם.

1940 „דו אַלטער באָק! דאָס איז אַן אַרעסטאַנט!// אַ פּעלץ פון
לײַב װאָלט איך אים נאָך געגעבן". אַקש, מזרח און מערעוו,
מאָסקװע, ז' 27.

1956 „אָט איז ער, אָט דער אויפגעריכטער באָק -- // אַ בויך,
אַ הינטן, אַ נאַגאַן און אַ נאַגײַקע". פּמ, מלחמה I, נ"י,
ז' 286. ס'רוב

3. (שש, בית, $$ אין אַן אַנדער פּקפּ: באָקל) געטש, אָפּגאָט;
סטאַטוע פון קריסטלעכע הײליקע.

1928 „תרח, אברהם אבינוס פאָטער, האָט געהאַנדלט מיט באָקלעך".
ל. טויביש, תלמודישע עלעמענטן אין דער יידישער שפּראַך,
װין, ז' 38.

1934 „און דער קראַנקער באָק װאָס װײנט אויפן מאַרק// מעג ניט
אויסזען װי יעזוס אויפן באַרג". מלה II, נ"י, ז' 20.

1906 „דער לעצטער קויפער [...] װאָס איז געשטאַנען בײַם באָקל-
סוחר און געדונגען זיך װעגן אַ געטל, האָט אַ װאָרף געטאָן
דעם 'גאָט' פון זיך". נאַד, אונטער דער זון, ת"א, ז' 93.

4. געזעם פאַרן קוטשער, בעל-עגלה אויפן װאָגן. $ % אַרויפ-
קריכן אויפן באָק. דער שמײַסער זיצט אויפן באָק.

1881 „מ'שפּרינגט אַרויף אויפן פיאַקער, װער ס'האָט פאַרכאַפּט אַ
פּלאַץ פריִער [...] $ װער פון פאָרנט אָדער אַנטקעגן און
אויפן באָק". ה. אַפּשאַן, בית-ישראל/;;;/ סיגעט-מאַרמאַ-
רעש, ז' 70.

1961 „הויך, אויבן אויפן באָק בײַם קוטשער, איז פון אײן זײַט
געזעסן ר' פײַװקע דער ליטװאַק". ימ, צ'טמז $$$$$$$$$
3/III.

5. אַ הילצערנער געשטעל; צװײ אַזעלכע געשטעלן לײגט מען
איבער ברעטער, און עס דינט װי אַ טיש,
ס'רוב גענוצט אין װאַרשטאַטן בײַם זעגן/הובלעװען ברעטער, אויך פאַר
אַנדערע אַרבעטן. % דער גאַרבער האָט אַװעקגעלײגט ברעטער ~~אויפן~~

די בעק און גענומען פֿאַלצעווען לעדער.

6. אַ מכשיר צו גימנאַסטיק, באַשטייט פֿון אַ קורצן קלאָץ, אַרומגעלייגט מיט לעדער, אויף אַ געשטעל (זעט אויס ווי אַ באָק בּ 4), דינט צו געניטונגען אין שפּרינגען אַע. % ער האָט באַקומען דאָס ערשטע אָרט אין געניטונגען אויפֿן באָק.

1924 „[...] איבונגען מיט מכשירים בכלל [...]. די צוגאָב־מכשירים זײַנען בעק, רינגען". פּגעז, ביילאַגע המכבי, נ' 10, ווילנע. (אַסטר)

7. נאָמען פֿון איינעם פֿון די מזלות אין זאָדיאַק.

0 מינים בעק (ב"ח): הירשבאָק, וואַלדבאָק, ציגנבאָק, שטיינבאָק, שאָפּבאָק. זינדבאָק — שעיר לעזאזל.

העלדנבאָק, פּיזעמבאָק — מין זשוקעס.

שטורעמבאָק — פּאַרצייטיק כלי־זיין; טאַראַן, מויער־ברעכער.

באָקן־חלב — דער, באַ. פֿעטס פֿון רינדער.

1913 „ווען עס קריכט אַרויס הינטן די קישקע, דאַרף מען נעמען באָקן־חלב און מע צעלאָזט עס בײַ דעם פֿייער [...]". ~~אויטאַר?~~ דער מלאך רפאל, פּשעמישל, ז' 17.

ליימענער באָק — (שלש) אַן אומרי ודיקער מענטש, גולם.

קו געשאָרן, באָק געמאָלקן — אויף איינעם וואָס טוט אַ זאַך פּונקט קאַפּויער. מעלקן דעם באָק (אויסמעלקן דעם באָק) און גיין צום וואָפּערניק נאָך אַ גמילות־חסד — טאָן עפּעס, וואָס קאָן ניט ברענגען קיין רעזולטאַט. טאַטער־באָק — (לאָקל, סאַניק מג) שלעכטער מענטש.

פֿפֿ: אַלט ווי אַ באָק. אַרומגיין ווי קהלס באָק — אַרומגיין ליידיק און האַלטן זיך גרויס. האָבן שכל ווי אַן אַלטער באָק; ווייסן ווי דעם ישובניקס באָק — גאָרנישט ווייסן, זײַן אַן עם־הארץ. זינגען ווי דער באָק נאָך זיבן — ניט האָבן קיין שיינע שטימע; פֿאַלשעווען בײַם זינגען. טאַנצן ווי אַ באָק — ניט קענען טאַנצן; טאַנצן אומגעלומפּערט. לערנען ווי מיטן ישובניקס אַלטן באָק — דאָס לערנען וועט ניט האָבן קיין פּעולה, ווײַל דער תלמיד האָט אַ פֿאַרשטאָפּטן קאָפּ. ~~ער איי~~ ער איז אַ מבין ווי אַ באָק אויף כלי־זמר — אויף איינעם וואָס מאַכט

זיך פאַר אַ קענער. קלערן ווי אַן אַלטער באָק. שטויסן זיך ווי אַ באָק —

1. שטענדיק זיך אַנטקעגנשטעלן, עקשנען זיך. 2. ניט טרעפן דעם מיין, אַנשטויסן זיך. שטיין ווי אַ באָק („ער שטייט ווי אַ באָק, באָטש מעלק אים אויס"). שעמען זיך ווי אַ באָק אין קרויט — ניט האָבן קיין בושה. ווי קומט אַ באָק צו יאָרצייט — וועגן עמעצן אָדער עפּעס, וואָס פּאַסט ניט צו דער געגעבענער סיטואַציע.

שוו: אַ באָק קען קיין גערטענירער ניט זיין און אַ בחור קען קיין שדכן ניט זיין. אַ קהלשער באָק לאָזט זיך פון גאָרטן ניט אַרויסטרייבן — וועגן עסקנים וואָס ווילן ניט אָפּגעבן זייער פּאָסטן. אַז דער באָק איז דער טאַטע און די ציג איז די מאַמע, וואָס זשע קאָסט ציגנפליישׁ? — וועגן רייד, וואָס האָבן ניט קיין זינען, זאַכן וואָס בינדן זיך / אינם מיטן צווייטן. אַז דער באָק הערט שפּילן, טאַנצט ער מיט — וועגן עמעצן וואָס מישט זיך אַריין אומעטום, ניט פּאַסיק. באָק און שד קאָנען זיך פאַרבייטן. דו באָק, יאָ, דו ביסט הייליק, אָבער וואָס שטינקסטו אַזוי? — וועגן עמעצן וואָס מאַכט זיך פאַר אַ צדיק. וואָס עלטער דער באָק אַלץ שטייפער דער האָרן — עקשנות אָדער נאַרישקייט וואַקסט מיט די יאָרן. ווי באַלד דער באָק האָט הערנער, שטינקט ער שוין אויך — דער וואָס באַקומט מאַכט דערלויבט זיך שוין ניט קיין שיינע מעשים. יעדן באָק געפעלט זיין גלעקל — יעדער נאַר מיינט אַז/ זאָגט קלוגע זאַכן.

-.-.-.-.-

■ באָק/בוק.

1.

1508 „אשימא — אין בוק" רייכלין 8, מלכים ב', יז־ל', [רשי: תיש (סנה' סג, עב)].

1679 „דיא$$$ בעק שפרונגין אויף דיא שפרענקלדיגי אונ' גי פלעקטי אונ' בונטי הערדין". י. בליץ, בראשית, לא־י.

1717 „פר דיא קינדר דיא אים בעט פישן נעם דיא קלא פון איין באק אבר איין ציג אונ' ברען זיא צו פולבר אונ' ביר אין גיגבן". ש. פראנקפורט, ס' החיים וו, ז' נט־2.

באָק פעל — פעל פון אַ באָק.

1588 „װערט איר װאַז מעות האָבין זזיא קופּט אײך װאַז באַק פּעל אדר עלנט הײט". א פּעקל בריװ אין ײדיש, צײט ב. װײַנריב, הש יו, ז' 55.

באַקאַװען — טרװ. 1. באַשמירן פון אַלע זײַטן; באַשמידן אַ סך זאַכן. % דער קאָװאַל האָט באַקאָװעט אַלע פערד פון דאָרף. מע האָט באַקאָװעט דעם קופערט מיט רײפן.

2. באַדעקן, באַלײגן עפּעס מיט אַ מעטאַל.

1924 „/.../ מיט גאָלד באַקאָװעט". מלה, די גאָלדענע פּאַװע, קליװלאַנד, ז' 248.

באקאויוון - דער, =ס. 1. ספעציעלע איינארדענונג אין א בעקעריי, דורכצופירן דעם לעצטן פראצעס פון באקן (דאס אויסוואַרעמען דאס טייג) ברויט, זעמל אא׳ע. עלעקטרישער באקאויוון, אויטאמאטישער באקאויוון.

1844 " אז איינער פון שטאט [צפת] וויל באקן פריש ברויט אלע טאג איז פר האנדן אין שטאט דרייא (פורנות) דהיינו גרויסי באק אייבינס ביי יהודים צו פר דינגין.. ר׳ מנחם מענדיל בר׳ אהרן, קורות העתים, ווארשע.

2. ס׳רוב געניצט אין דער פקפ (באקאייוועלע אדער פשוט אייוועלע) - דער טייל פון א שטוביקן מאדערנעם קאך-און באק-אויוון, וואס דינט צום אויספארטיקן היימיש זיס געבעקס ווי אויך צום בראטן פלייש, פיש אא׳ע. דאס באקאייוועלע ארבעט אויף גאז; מע קאן רעגולירן די טעמפעראטור פון באקאייוועלע; מע דארף שוין ארויסנעמען דעם טארט פון באקאויוון.

3. מיטלסטער טייל פון אן אמאליקן אויוון, וואס פלעגט זיך געפינען אין יעדער שטוב. אין באקאויוון פלעגט מען דער עיקר באקן ברויט, חלה, זיס געבעקס, אבער אין א גוט אויסגעהייצטן אויוון האט מען אויך געבראטן פלייש, פיש און אנדערע מאכלים. פרייטיק, נאכן ארויסנעמען דאס געבעקס, פלעגט מען אין אויוון ארײנשטעלן (פאררוקן) דעם טשאלנט אויף שבת. צווישן דעם באקאויוון און דער סטעליע (באלקן) איז געווען א היפשער חלל, וואס האט געדינט ווי א ווארעם ארט צום שלאפן אין די ווינטערדיקע קעלטן.

% אויסהייצן דעם באקאויוון, פארמאכן דעם באקאויוון. איינזעצן די חלה אין באקאויוון. גיב מיר די קאציבע ארויסצושארן די קוילן פון דעם באקאויוון! שבת נעמט מען ארויס דעם טשאלנט פון באקאויוון.

1863 "אויך טאר מען ניט בראטין פיש מיט פלייש אין איינעם אין איין באק אויבין. סיידן ווען איינס פין דיאביידע איז צו גידעקט אדער ווען דער באק אויבין איז גאנץ גרויס. א. דאנציג, חיי אדם, ווילנע, לג/ב.

1932 "פון א טיפן ברענענדיקן באקאויוון שטעקט א מויד ארויס א בלאנדן צעשויבערטן קאפ מיט גרינע אויגן, ווי ביי א קאץ". י.י. זינגער, יאשע קאלב" ציט אנט,ווארשע, ז' 323.

1960 "סימכע פלאכטע האט זיך גאר מחיה געווען מיט דער ווארימקייט אויבען אויפן באקאויוועו". י.י. טרונק, טמז 26/VIII-60.

(שלש) האט א מאגן ווי קהלס באקאויוון - אויף א פרעסער.

באק אויבין/ באק אובן.

1679 "דש פון דען פרעש דער ווייאר זאל ווימלין... קומין אין דיין הויז... הייזר דיינר קנעכטין... אונ' אין דייני באק אויבין אונ' אין דיין זויארן טייג". י. בליץ, שמות ז' - כ"ח.

1723 "איך עטליכי ערטר זעצט מן דען שאלינט איך איינם איין גיהייצטן באק-אובן". אמשט, ל' 65/1.

68, 1 אמשטרדם, 65.

באָקאַל — דער, ־ן. כוס פֿאַר ווײַן פֿון גלאָז אָדער קרישטאָל. לאָמיר אױפֿהײבן די באָקאַלן! אָנגיסן די באָקאַלן מיט שאַמפּאַניער.

.... „הורראַ! — האָבן אױסגעדונערט אַלע געסט, אױפֿגעהױבן די באָקאַלן". שע, בלאָנדזשענדע שטערן II.

1910 „עס שױמט אין די האָכצײַטס־באָקאַלן דער װײַן". פּרוגין, נ"י, ז' 84.

1938 „דער װײַן אין די באָקאַלן געפֿינקלט". מאַן, נאָענטע געשטאַלטן, װילנע. ז' 373.

1956 „טרױמער פֿון אַ נײַער װעלט, הײבט אױף די װײַנבאָקאַלן!" א.ל. װאָלפֿסאָן, צײַט מינפּי $ III, נ"י, 1956, ז' 166.

-.-.-.-.-.-

1686 „דען איר האַט גאר שטארק גיפּרעשן// דען װײַן האב איך אױך ניט גימעשן// איך מאן עז זײַא װאל אײַן באקאל אדער צעהן". ס' משלים, פפדם, מט־II.

באַקאַלאַװער — דער, ־ס. 1. אין אוניװערסיטעטן פֿון געװיסע לענדער — דער ערשטער אַקאַדעמישער טיטל. % באַקאַלאַװער פֿון קונסט. באַקאַלאַװער פֿון פֿילאָזאָפֿיע.

2. דער באַזיצער פֿון דעם דאָזיקן טיטל.

באַקאַליאַ — דער, ־ען. מין פֿיש: שטאָקפֿיש, קלופּפֿיש.

.... „צום מײסטן אָבער אינטערעסירט זײ/די פֿישפֿאַנגערס/ דער געװיסער פֿיש באַקאַלױ/...../ פֿון די לעבערס פֿון די דאָזיקע שטאָקפֿיש נעמט מען דעם פֿישאײל". ײפֿאָל, נ' 3, ז' 78.

8 – באק

באַקאַליעס -- אַדוו. (לאָקל, ווילנע, שלש) דורכגעפאַלן, באַמאַכט באַדאַסט /קטוו/.

באַקאַלײ -- די, באַ, פּפּ באַקאַליע, מצ סס. 1. עס נוואַרג, שפּייזפּראָ־דוקטן אין אַלגעמיין. % ער האַנדלט מיט באַקאַלײ. אַ קרעמל פֿון באַ־קאַלײ.

1874 „אַ דירה מיט קעסט האָט ער זיך אָנגעדונגען בײַ אַן אַלטער ייִדענע אַ פּוילישע, וואָס האָט געהאַלטן דאָרטן אַ קליין קלייטל פֿון באַקאַלײ". ר' א' ב' א' מווילנא, דער פּוימאַניק, זיטאָמיר

1945 „[...] און איך האָב איך געגעבן באַקאַלײ". שע, דאָס גרויסע געווינס, זשיטאָ 6,3 [illegible] 1944, [illegible] 170.

2. געווירצן, קאָלאָניאַל־פּראָדוקטן.

3. אויך אין מצ. אַ מישונג פֿון צוקערקעס, קיכעלעך, געטריקנטע פֿרוכטן.

1934 „[...] מכבד געווען מיט באַקאַליעס און מיט טיי". פּערלע, ייִדן [illegible], ז' 364.

9. בלק-

צוות 9

סו הלהיטש

באַקאַלײ־געשעפט.

„ער האָט דאָרט/אין טשענסטאָכאָװ/ געהאַט אַ גרױס באַקאַלײ־ 1947
געשעפט". פּ. גענשאָװסקי, טשענסטאָכאָװער ייִדן, נ"י, ז' 367.

באַקאַלײ־הענדלער. באַקאַלײ־קראָם.

„אַלץ איז דאָ, אין דער געװעזענער באַקאַלײ־קראָם". ר' אַקש, 1932
זב דער װעג פֿון פּאַראַט, מאָסקװע, ז' 74.

באַקאַלײ־קרעמער.

באַקאַלײ ניק — דער, ־עס, זן באַקאַלײשטשיק. װם באַקאַלײניצע.
אַ קרעמער װאָס האַנדלט מיט באַקאַלײ, שפּײַז.

„בײַ דער לװיה איז צוגעקומען דער בעל־הבית פֿון הױז, אַ 1866

באַקאַלײניק". קמ, נ' 2.

„דאָס פּינפּערל דערקענסטו, מיכאל? דאָס איז פֿון דעם גרױסן 1883
באַקאַלײשטשיק". י"ל, מײַן ספר הזכרונות, נ' 7, אדעס.

„אין אַ האַלבע מינוט אַרום קומען אַרײַן שמואל־יאָסי [...], 1915
נאָך אים דער באַקאַלײשטשיק". שע, דאָס גרױסע געװינס,

„געזאָלט האָט מען אַראָפּברענגען צו אונדז [...] דעם 1958
באַקאַלײניק, װעלכער איז געװען געניט אַ ביסל אין הלבוש
בוכהאַלטעריע". ש. װעקסלער, זש' אַמעריקאַנער, VIII, 15.

באַקאַלײניצע /באַקאַלײשטשיצע — די, ־ס.

„די באַקאַלײשטשיצע 'מלכהלע די זיסע' און איר ברודער 1953
האָבן זײער שפּײַזקראָם אױפֿן מאַרק". ברוס, בײַ די טײַכן
פֿון פּאַליעסיע, ז' 214.

באַקאַלײנע -- אַדי. ~~וואס איז~~ שײך צו באַקאַלײ,

1864 „מען זאָל העכערן ~~בז~~ פּאָשלינע פֿון טאַבאַק, זאַלץ, באַקאַלײנע
סחורות~~$$$~~ /.../ אויף 40 מיליאָן". קמ, נ' 44.

1888 „די באַקאַלײנע קלײטן זעען זיך אויך ניט אָן בעסער".
ש. בעקערמאַן, די קאָטן װאַרפֿערקע, אַדעסאַ.

„ער איז אַן אַ'גראָסערי־סטאָר'. בײ אונדז הײסט עס אַ באַקאַל-
לײנע קלײט". שע, מאָטל II, ז' 84.

1948 „ס'האָט אין פֿאַרשטאָט אין יענער צײט געלעבט אַ רײַכע פֿרוי,
װעלכע האָט דאָרט פֿאַרמאָגט אַ גרויסע באַקאַלײנע קראָם". זש'
גאָפּ, נ' 5־6, ז' 12.

באַקאַלײשטשיק -- ~~...~~ ←------- באַקאַלײניק, באַקאַ-
לײניצע.

11 .ג 13

ב אַ ק אַ ל י ע — — באַקאַלי.

באַקאַל (ע) כ ן — טרוו. באַדעקן, באַשמירן מיט קאַלך, אויסקאַלכן.
1829 „אזוי זאָלסטו אויפשטעלן צו דיר גרויסע שטיינער און דו
זאָלסט זיי באַקאַלכן מיט קאַלך". חחת, דברים כ"ז ב.

-.-.-.-.-

■ בקאלכן/ בקילקן.

1508/ „ושׂדת — אונ' דו זולט בקילקן". רייבלין 8, דברים, ד
תי: זאָלסט זיי באַקאַלכן.

1767 „שׂוד א. כל סיד. קאלך. בקאלכן. בשמירן". שוב.

ב אָ ק אָ ם (אויספּאַלן, אויסגײן) ---> באָקעם.

באַ ק אַ נ ט — אויך באַקענט, באַקאַנט. 1. פּאַדי/פּאַדװ, װאָס איז אין באַקאַנטשאַפֿט מיט עמעצן, װאָס איז נאָענט, הײמיש מיט עמעצן. % דער ייִד האָט זיך געראַטעװעט בײַ אַ באַקאַנטן פּויער. איך האָב געבעטן בײַ מײַנעם אַ באַקאַנטן באַאַמטן צו דערלײדיקן גיך מײַן ענין. אַלטער, צופעליקער, גוטער, באַקאַנטער. קרײַז באַקאַנטע.

1873 "|...| קומט אַרײַן אײנער מײנער אַ באַקאַנטער מיט גלײך צו מיר [...]". ממוס, די קליאַטשע, װילנע קאַנק: 5480.

1919 „פֿאַרן אָפֿענעם פֿענצטער// איז אַ באַקאַנטע דורכגעגאַן// און קײן גוטמאָרגן ניט אַרײַנגעשמײַכלט". קװ, טריט, קיִעװ, ז' 45.

1945 „מיט נײַע באַקאַנטע און אַלטע// אין 'מאָניקאַ' קאַװע געטרונקען". סעג, אַ בױם פֿון פּױלן, ב"א, ז' 24.

1968 „אויף ענלעכע אופֿנים זענען אומגעקומען צענדליקער ייִדן, װאָס האָבן געמײנט זיך צו ראַטעװען בײַ באַקאַנטע פּאָליאַקן". יזב אָטװאָצק, ת"א, ז' 906.

2. (אַדי). װאָס איז באַװוּסט, באַרימט, װאָס מען האָט אינפֿאָרמאַציע װעגן אים. % אַ באַקאַנטער שרײַבער. ברײט (װױל, װײַט) באַקאַנט

1886 „און האָט דאָס װערק געגעבן אַ באַקאַנטן ייִדישן אײַנבינדער". ייפֿאַל, נ' 42.

1888 „עפּעס הערט זיך אַ שטיל אומעטיק ניגונדל, דאַכט זיך אַ באַקאַנטס". ממוס, פֿישקע דער קרומער, נ"י, 1910.

1945 „אַ שטאָט מיט נעמען פֿיל מיט װעלט באַקאַנטע", סעג, איצטער, נ"י, ז' 37.

1947 „[...] מיט דעם ראַבינער ד"ר מ. זקש [...] דעם באַקאַנטן פֿאָרשער פֿון דער העברעיִשער פּאָעזיִע אין מיטל־אַלטער". י. שאַצקי, ילב טשענסטאָכאָװער ייִדן, נ"י, ז' 29.

3. (ספעצ) אין אָרגאַניזאַציע־לשון פֿון דער בונדישער פּאַרטיי: חבר, מיטגליד פֿון דער אָרגאַניזאַציע. % זאָג אָן די באַקאַנטע, אַז מיר וועלן האָבן אַ מאַסאָווקע.

4. (מאַט) אַ גליד אין אַן אַלגעבראַישער גלײַכונג, וואָס זײַן ווערט איז באַקאַנט.

ב אַ ק אַ נ ט ו ו ע ר ן -- שליסן קאַנטשאַפֿט; באַקענען זיך.

.... „גאָר אַ גרויסער שׂרה פֿון אַ ווײַטן קאַנט האָט געוואָלט ווערן מיט איר באַקאַנט". ממוס, יודל, ז' 105.

.... „אויסער דעם ווערן אויף אַזאַ באַל יונגע־לײַט באַקאַנט מיט יונגע מיידלעך". פּרץ, II, פּג „צ...א".

-לעך -- אַדוו. (שש) אַ ביסל באַקאַנט.

„איך האָב געמיינט, מען איז דאָ ניט באַקאַנטלעך". ... גרינע פעלדער, ז' 138.

-עריש -- אַדוו. (שנש) מיט בקיאות.

1923 „האָט זיך בײַ זײַערע שטיינער דאָ אָפּגעשטעלט און אַזוי באַקאַנטעריש און זאַכלעך". מ. טײַטש, דלאַניעס אין זון, ז' 7ב.

-קייט -- די, באַ. ב. באַקאַנטע זאַך.

1959 „איר רעדט אַלץ אַזוינע באַקאַנטקייטן". הל, אויף צאַרישער קאַטאָרגע, ז' 268.

2. אַ באַרימטקייט /ל2/.

שטיקל באַקאַנטער -- ניט אין גאַנצן באַקאַנט.

-.-.-.-.ס.-

בקאַנט/ביקנט/ביקענט/בקאַנד.

1. ←

1744 „דער מיין בקנטיר איז אונ' זוכט מיר אין נוצין דער ווערט פר שטוסין". בע, לט 2.

2. ←

1648 „אין טייל ליפן/לויפן/ צו דער גשן/גאַסן/ אנויז/אַרויס/

אן אורטר דא זיא ביקנט ווארן". מגילת וינץ, אמשטרדם.

1716 „דש ערשטי איז ווען איין פאטר טוט גוטש אן זיין קינד, דש איז ביקענט דז ער איז זיך מכוון דש ער וויל זעלבשט וואש דר פון גניסן". חה 1, מה־2.

1767 „אונד נאך דעמי ייעדרן דער איבלי שטאנד מבני קהילתינו בוואשט אונד וואהל בקאנד [...]". פראגער תקנות קעגן לוקסוס, ציט ב. וואכשטיין, יבל 1, ווילנע, 1931, ז' 345.

1727 „איין עושר אין גיטר דאז איז בקענטר עושר דש מן זיין עשירות פר אויגן זיכט [...]". מנורת המאור, ה/א.

-.-.-.-

■ ביקאנט / ביקנט טון. —

1544 „דוד צוך בון דאנן איין קוניג מואב לאנט.// ער שפראך גינודט הער איער הילף טוט מיר ביקאנט". שמואל־בוך, פערזן 536־537.

1948 „זיין [גאטס] נאמען וויל איך טון ביקנט מיט $$$ דר ווארהייט". מגילת ווינץ, אמשטרדם.

■ ביקאנטנוס —

1668 „אונ' זיא קאמן קעגן ירושלים מיט גיזאנג אונ' מיט לאב גיזאנג אונ' ביקאנטנוס". יוסיפון, אמשטרדם.

באַקאַנט זײַן — אוש. 1. קענען אײנער דעם אַנדערן. % זײַן באַקאַנט מיט עמעצן. ער איז מיר באַקאַנט.

1902 „ער איז גוט באַקאַנט מיט דער גאַנצער שטאָט, אויסגעבונדן מיט איטלעכן באַזונדער". שע, ...

2. (דריטפּערזאָניק) בידוע, ווי באַוווּסט. % ווי ס'איז אומעטום באַקאַנט. ווי באַקאַנט.

1935 „ווי עס איז באַקאַנט/.../ דעם בעל־שמס פֿאָטער ז"ל איז געווען אַ גרויסער בעל־צדקה". ח.י. מאַליק פֿון סאַטמאַר, נחלת יעקב, סאַטומאַרע, ...

1964 „ס'איז באַקאַנט, אַז זשאַנסאָן האָט זיך קיין מאָל ניט געקלערט

פֿאַר אַ געשוווירענעם פֿרײַנד פֿון דײַטשלאַנד". יג, צ' טמז, 7/V/III.

באַקאַנט־מאַכונג — די, ־ען. מעלדונג, מודעה. % נאַציש ע באַקאַנט־מאַכונגען אין די געטאָס.

1964 „באַקאַנטמאַכונג. מיר, אונטערגעצייכנטע פֿאָרערזשאַטעלעם/דאָ: אײַגנטימער פֿון פֿאַנסיאָן" זענען מודיע, אַז אין אונדזער פֿאַנסיאָן ווערן אָנגענומען /.../ תלמידים". קמ, נ' 37.

1954 „די נאַציס האָבן אַרויסגעהאַנגען באַקאַנט־מאַכונגען /.../ אַז אַלע ייִדן אין בעלם מוזן אין פֿאַרלויף פֿון דריי טעג פֿאַרלאָזן די שטאָט". ב. אַלקווית, יזב בעלם, יאָהאַנעסבורג, ז' 650.

1968 "אין די צײַטונגען האָבן זיך באַוויזן ידיעות און אַמטלעכע באַקאַנט־מאַכונגען, אַז עס ווערן געשאַפֿן נײַע געטאָס". ב. אָרענשטײַן, יזב אָטוואָצק, ת"א, ז' 837.

II באַקאַנט־מאַכער — דער, ־ס. /סטוטש 353/. אָנזאָגער, מעלדער.

באַקאַנט מאַכן — אױטצ. 1. מודיע זײַן, מעלדן, מכריז זײַן, געבן אינפֿאָרמאַציע וועגן עפּעס.

$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$$

$$$$$$$$$$$$$$$

2. באַקענען עמעצן מיט אַ צווייטן מענטשן.

1956 „זײַנער אַ גוטער באַקאַנטער האָט אים באַקאַנט געמאַכט מיט דעם וואָס האָט געקויפֿט דעם שטח ערד". לדב, נ"י.

3. באַקענען עמעצן מיט עפּעס.

1919 „דערצו איז נאָר איין מיטל: באַקאַנט מאַכן דעם עולם מיט די געדאַנקען און די מעשים פֿון דעם העלד". זשיט 17, נ"י, ז' 45.

־.־.־.־

ביקענט מאַכן.

3. ←----

1716 „און מאַך דײַן חכמה ניט ביקענט און לערן זיא אַן קיינם". חהן, צט־1.

/דאָס

באַקאַנטשאַפֿט — די, ־ן. 1. שײַכות צװישן מענטשן, װעלכע קענען זיך אײנער דעם אַנדערן; דער אָנהײב פֿון אַזאַ שײַכות, פֿאַרבינדונג.
% שליסן (מאַכן, אָנקניפּן) באַקאַנטשאַפֿט מיט עמעצן. נאָענטע באַקאַנטשאַפֿט. איבעררײַסן באַקאַנטשאַפֿט.

[?1819] „איך האָב היאַ דורך דיאַ װײַנשענקירס בעקאַנטשאַפֿט געמאַכט מיט אײנעם װאָס איז חשוב אין קרײַז". יפֿ, ציט אויסג װילנע, 1937, ז' 155.

~~1883~~ „אונדזער ערשטע באַקאַנטשאַפֿט מיט [...] לעװינסקין איז געװען נאַטירלעך אַ ליטעראַרישע". שעדישע שרײַבער, ז' 43.

1928.. „עס איז דאָס גאַנצע באַקאַנטשאַפֿט געװען אַן אויגיקע באַקאַנטשאַפֿט, אַ מאָל זיך אין גאַס מיט דער אָדער מיט יענער [...]". א. ראַבאָי, אײגענע ערד, װילנע.

1951 „אין געװײנטלעכע צײַטן האָבן די גײַסטלעכע פֿון אַלע קירכעס געהאַט באַקאַנטשאַפֿט מיט ייִדן". א. קאַצענעלנבאָגען, זב ליטע I, נ"י, ז' 335.

2. אַ קרײַז פֿון באַקאַנטע, פֿרײַנד. % פֿאַרמאָגן אינטערעסאַנטע באַקאַנטשאַפֿטן.

1881 „[...] זי זאָל זיך זוכן באַקאַנטשאַפֿט אין פֿרעמדע הײַזער". חובב, אײַן נײַע מעטאָדע, װילנע, ז' 24.

3. קענטעניש, קענטשאַפֿט, װיסן.

1929 „אויב ס'פֿעלט אַ גרינטלעכע באַקאַנטשאַפֿט מיטן כאַראַקטער פֿון צוקונפֿטיקן מאַן [...] קען מען לײַכט אַרויספֿאַלן אויף אַ מענטשן, װעלכער איז גאָר מאָראַליש מינדערװערטיק". פֿגעז, נ' 4, װילנע.

1951 „דער ייִדישער לעזער האָט שוין אפֿשר אויך געהאַט אַ שטיקל באַקאַנטשאַפֿט מיט דער רוסישער ליטעראַטור". שנ, זב ליטע I, נ"י, ז' 1055.

- באַקענען ← — באַקאַנען

בא –

ב אָ ק אָ נ ע ן ז י ך ←----- באקענען זיך.

ב א ק א פ ט ע ר ט - אדי. |אוור|. אנגעטאן אין א קאפטער (קאפישאן, הויב). די קינדער גייען ארויס אויפן פראסט באקאפטערט און באפעלצט.

ב א ק א פּ ט ש ע ן - טרוו. (לאקל. כעלם).

"באלייגן נייע גאנצע זאגן מיט לאטעס, כדי זיי צו שוינעך". [מ. לערער, פון פוילישׁ=יידישן ווערטער=אוצר, פש !!, ז' 372].

באַקאַפּען זיך + (גלש) דורכפֿאַלן, אַרייַנפֿאַלן

אין טורמע. [ג. טריוואקס, גנבים=שפּראַך, זב ביי אונדז

יידן, וואַרשע, 1923, ז' 162].

ב א ק א ק ן -1.טרוו. (וווּלג) באדעקן, אויסשמירן מיט צואה. דאס קינד האט אים, נעבעך, באַקאַקט.

2. (שלש) באשווינדלען, מיאוס אפנארן. דער שיינער שותף זיינער האָט אים גוט באַקאַקט און באנומען פון קאפ ביז די פיס.

ב א ק א ק ן ז י ך - 1. (רעפל) באדעקן זיך אליין מיט צואה; אויסשיידן די צואה אויף (אונטער) זיך. זע נאר, דאס פּיצל האט זיך שוין ווידער באַקאַקט...

2. (שלש) האבן א מיאוסן דורכפאל, אפטאן א גרויסע נארישקייט. דער יונגערמאן האט זיך געגומען צו א גרויסן געשעפט און זיך גלייך באַקאַקט.

ט= - פאדי/פאדוו. 1. וואס איז באדעקט, אויסגעשמירט מיט צואה. מע מוז גלייך צעוואשן די באַקאַקטע ווינדלעך.

2. (פיג, וווּלג) אפהענטיק, פארלוירן. ער גייט ארום ווי באַקאַקט נאך דער מפּלה זיינער אין דער שפּיל.

3. (פיג, וווּלג) אין א שלעכט מצב, אָרעם. דער מענטש איז נעבעך באַקאַקט, פארלוירן אלצדינג.

זאל דיך א קאָטער באַקאַקן און א קאַץ באלעקן (שפּאַטישע קללה).

באקראַש - דער, =ן. (רעג, קאַרפּאַטן-רוס)

"דער וואס פירט די ~~באַקראַש~~ | קטור|.

האָ קרוזע (←

באקאַריע - די, =ס. (רעג, מאָלדאַוויע)

"פרייד, שמחה" [קטור].

"ס'איז געווען א גרויסע באַקאַריע, ווען די מלחמה האט זיך געענדיקט" [קטור].

~~< Mold букурие~~

< Rum: bucurie.

(?נ?)

באקארנט - אדי/אדוו. פארזייט מיט קארן, ווו
עס וואקסט קארן. רעוופגען מיט קארן.

1908 " דאס לאנד באקארנט און באווייצט עס איז גערעטן".
מר II, נ"י, ז' 43.

1936 " [...] ליגט אן ערד א באקארנטע אונטער א זון־
טאמבורין". סוצ, ציט פון I, ת"א, 1963, ז' 53.

באקארע - די, =ס. (לאקל, קארפאטארוס) פליט,
טראטווע.

1968 " בעל-עגלות [...] האבן געפירט פון די וועלדער
דאס האלץ, [...] גויים האבן געבונדן 'באקארעס'
און געשווומען מיט זיי איבער די ריקעס/טייכן".
ש. רוזמן, קרפטורוס-מרמורש, רחובות, ז' רלד.

באקארשנט - אדי/אדוו. באדעקט, פול מיט קארשן.

1945-1947 " ווי צווייגן דורך נאכטיקן באקארשנט,
מיט היימישקייט האט זיך צעבליט די מאלינע".
סוצ פון I, ת"א, 1963, ז' 453.

1967 " מנחה-צייט, אין גרויסן קארשן־גארטן, איך
הויער אויף א באקארשנט צווייגל". יפ, ליבשאפט,
ת"א, ז' 95.

באקביין - דער, =ער. איינער פון דער פאר ביינער,
וואס געפינען זיך אין קאפשארבן אונטער די באקן;
קינביין.

1926. " שפירט זאך, ווי משה רבינוס קיעלע באצווינגט
איר קרבן. ווי פארכאפן זיי אים און דערלאנגען
מיט די באקביינער ?". זאב, ארבעטבור [...] I,
קיעוו, ז' 244.

|1973?| " בעלאָס פּנים איז געווען גרינלעך [...]

אוך די באַקביינער האָבן אַרויסגעשטאַרצט פון ביידע

זייטן". ח. ראָזענפאַרב, בוים פון לעבן II!,

ת"א, ז' 444.

באקביר – דאָס/דער, בא. [illegible] ביר.

1867 " באַקביר וואָס האָט שוין געקריגן די הסכמה

פון עולם איזווידער צו פאַרקויפן" קמ. ג' 47.

1953 " א פעסעלע באַקביר מיט א הויכן פאַרצעלייענעם

קריגעלע". ברוס, ביי די טייכן פון פּאַליעסיע,

נ"י, ז' 220.

און ווידער צו פאַרקויפֿן". קמ, נ' 47.

„אַ פֿעסעלע באַקביר מיט אַ הויכן פֿאַרצעלייענעם קריגעלע". ברום, ביי די טײַכן פֿון פּאַליעסיע, ז' 220. 1913

ב אַ ק ב ל ע ד -- דאָס/די, ־ן. אַ בלעד, פֿאָרמע צום באַקן; באַקפֿאַן.

% די מאַמע האָט אַרײַנגעשטעלט אין אויוון אַ פֿולן באַקבלעד מיט קיכעלעך.

1926 „שלאָגט אויף די ווײַסלעך גוט, מישט צונויף אַלע שטאָפֿן אין איינעם, גיסט אַרויף אויף אַ טיפֿע באַקבלעד און באַקט פֿאַר אַ האַלבע שטונדע/שעה/". מ. שולאָוו, וועגעטאַריאַנישער קאָך־בוך, נ"י, ז' 66.

1966 „לייגט זיי אויס ~~אויף~~ אין אַ באַקבלעד, באַשפּרענקלט מיט אַ ביסעלע מעל און באַקט זיי אין אַ מעסיקן אויוון". מ. ראָוז, צ'פֿאַר, 23/II.

ב אַ ק ב צ נ ~~בעט~~ /באַקאַבצנט/ -- אדי. פֿאַראָרעמט, געשלאָגן אין פּרנסה /מאַרק וב 1339/.

ב אַ ק ב ר ט /באַקעווערט/ -- אדוו. פֿול מיט קברים.

~~1956~~ ...„די הײַזקע צעריבט און צעשלאָגן// באַקברט ס'הייליקע אָרט". ~~ש~~ מחבר, צים מינפּי II, נ"י, ז' 123. 1956

ב אַ ק ד ײ ז ש ע -- די, ־ס. אַ גרויסע הילצערנע און רונדע כלי, וואָס וואַשן זיך אין
~~אויף צו~~ ראַשטשיניען און קנעטן ~~$$$~~ טייג. % אין ווינקל שטוב ~~שטייט~~ אַ באַקדײזשע פֿול מיט טייג אויף ברויט.

1888 „יעלה, עס וועט אויפֿגיין ווי אין אַ באַקדײזשע". ממוס, ווינטשפֿינגערל II, ז' 257. 1913, ווילנע, אליש 63

1903 „זי שטייט אויף פֿאַר טאָג/.../ נעמט זיך צו דער באַקדײזשע [...], פֿאַרקאַטשעט די אַרבל און קנעט גאַנץ געשמאַק". שע, מעשיות פֿאַר ײדישע קינדער, ~~1950~~ אַלע ווערק, נ"י 1944, ב' II, ז' 159.

1938 „אַ שטרײמל ווי אַ באַקדײזשע און אַלײן איז ער גרינג ווי אַ שטרוי". זש, נח פּאַנדרע [בּ' ?], וואַרשע.

אַ קאָפּ ווי אַ באַקדײזשע — גרויסער, גוזמאדיק קײלעכיקער קאָפּ.

באַקהאַלץ — דאָס, בא. (פּטם) נאָמען פאַר דעם הויטן סאַנדאַלבוים וואַקסט אין בראַזיל, פון דעם בוים באַקומט מען רויטע פאַרב, פון דעם האָלץ מאַכט מען פאַרשײדענע מעבל.

1897 „געבויגענע מעבל פון באַקהאָלץ [...] און אַן טאַפּעציר־אַרבעט, גאַנצע אָדער צענומענע, פון פּוד 2 ר'". (אַנאָנס) וואַרשעווער יודישער פאַמיליען־קאַלענדאַר, ז' 275. וואַרשע

באַקהויז — דאָס, מצ באַקהײזער. (אַרב) 1. מצה־בעקערײַ, וואַרשטאַט, פּאַדראַד.

1968 „דאָס באַקן מצה אויף פּסח [...] איז געווען אויף אַזאַ אופן: [מען האָט] צוגעגרייט אַ פּאַסנד[פּלאַץ] אָרט פאַר דעם 'באַקהויז' אין אַ גרויסער דירה, וווּ ס'איז געווען אויסגעמויערט אַ גוטער אויוון [...]". ש. רוזמן, יזכּור־בוך קרעמענעץ־מרמורש, רחובות, ז' קצ"מ.

-.-.-.-

באַק הויז/ בעקן הויז.

1.

1748 „אײן טײל לײט ווען זיא איר (מצות) גיבאַקן האָבן לוזן זי זיך נימר זעהן אין באַק הויז וועלן אײנר דען אַנדרן ניט העלפן". מ. עפּשטײן, סידור תפילות, אמשטרדם, קמב, 1.

1750 „אלי בחורים זאָלין קומן אין בעקין הויז // אונד וועהר ניט ווערט קומן צו באַקין [...]". בחורים־ליד, פפדם, ציט יבל III.

2. בעקערײַ סתם.

1795 „לחם לבן דען אויז באַק הויז ניט בלויז צו טראָגן על הרחוב". תקנות של ק"ק אה"ו /ידע עם נ"י' ח"א, ז' 84.

$$$$$$$$$

באַק הויט — די, מצ׳. [פעל פון באַק?/ פעל פון שאָף?]

1775 „דיא הענשיך מאכר איין שעהן מאדעל פאר איין באַק הויט פאר קויפן זי איין שאף פעל," דוד מוזיקום, איין שיין ליד פון די הנד ווערקש לייט, צייט י. ריווקינד, פש I, 16/?/46.

באַקוואַרג — דאָס, באַ. /סטוטש 258/ געבעקס.

באַק ווערק.

1767 „וואהל אבער קיינה קאלאטשין אדר נאך טיש מיט קיכל אדר זונשטין באַק ווערק על סעודת בר מצוה ניכט צו פינדן $$$ ווערד געברויכט ווערן זול". פראַגער תקנות קעגן לוקסוס, צייט ב. וואכשטיין, יבל I, 1931, ז׳ 339.

באַקוואַטירט — אדוו. /אַנשטאַט באַקוואַרטירט/ (שנש) מיט אַ סך קוואַרטיראַנטן.

1974 „איבן הייבן זיך עטאַזשן, באַוווינט און באַקוואַטירט". א. רובינשטיין, זש׳ דרום־אפריקע נ׳ 4, ז׳ 17.

באַקווייט — דער, באַ. (אַם, נאַ) הרעטשקע, הרעטשענע גרויפּן $$$ /סטוטש 250/.

באַקווייטן — טרוו. באַדעקן, באַצירן מיט קוויטן (בלומען) /מאַרקוויטש/.

באַקוועם — אדי/אדוו. ע. גרינג, איינגענעם צו ניצן, % אַ באַקוועם אָרט. אַ באַקוועמע וווינונג. אַ ניט־באַקוועמע שטול.

1877 „איך בין געוואָרן געצוווּנגען אריינצובאַפּן זיך $$$$$$$$ דאָרט אין איינער אַלטאַנקע, און דאָרט האָב איך זיך געמאַכט

גאַנץ באַקװעם/". אמד, דער שבעים מאלצײַט, װילנא, ז׳49.

„די ײַנגערע מאַכן דעם װאָגן אים גרײט// און בעטן אים $$

אויסעט מיט שטראַלן און שײַן,// באַקװעמער/ זאָל זײַן

אים צו זײַצן". אר, ליד „דער פארבלאָנדזשעטער מלאך"

1953 „איר האָט שוין אַ מאָל געזען אַ באַקװעמען װולקאַן? אַ סטעפּ

איז אָפּט מאָל באַקװעם/, אַ טאָל אַ מאָל נאָך באַקװעמער,

אָבער אַ װולקאַן?" גרינ, איד און װעלט, נ"י, ז׳253.

1965 „די קורצע איבער־בלוזע איז אָן אַרבל, זײער אײַנפאַך, אָבער

שײַן און באַקװעם/". מ.ראָוז, צ׳פאָר, 21/.

2. פּאַסיק, לוינעװדיק. % באַקװעמע באַדינגונגען.

1945 „די רויִקײט, װי קאָן מען עס פאַרגעסן?// מיט פאַלשע תירו־

צים פאַרנאַרט מען זיך באַקװעם/"$. סעג, א בוים פון

פוילן, ב"א, ז׳140.

1954 „אויף אַזאַ װענדונג פאַרטײלט דער קאָמיטעט א הלװאה $$$

[...] אויף אויסצוצאָלן אין זײער באַקװעמע ראַטעס".

ר.צעבער, יזב בעלם, יאָהאַנעסבורג, ז׳722.

1968 „די לערן־ײַנגלעך זענען פאַר די מײַסטערס געװען ביליק

און באַקװעם"/. ש. גערלינג, יזב אָטװאָצק, ת"א, ז׳539.

|| ־יקײט -- די/דאָס /סטוטש 511/. $$$$$$$$$$$$$$$$$$$

־קײט--- די/דאָס.

1936 „מיט די חלומות פון באַקװעמקײט[...]". מװ איבז פון

ז.פרויד, אַרײַנפיר אין פּסיכאָאַנאַליז, װילנע, ז׳163.

באַקװעמהײט -- די, בא. דזװ באַקװעמלעכקײט ב 1.

1882 „מערסטן טײל /האָב איך ליב/ מײַנע $$$$$$$$$$$$$$$

באַקװעמהײט, ניט דעם צװײטנס". א.מאַרגאָלים, די געהײמ־

ניסע, װאַרשע.

-.-.-.-.-

ביקװעמהײט.

1774 „אַקומאַדאַציאָן, ביקװעמהײט, גישיקליכקײט". י.מאַרשן,

היפוך לנער, פיורדא, כ"ו.

ב אַ ק ו ו ע מ ל ע ך — אַדי/אַדוו. 1. דזוו באַקוועם.

2. א ביסל באַקוועם, ניט אין גאנצן.

ב אַ ק ו ו ע מ ל ע כ ן — אוטוו. (שנש) מאַכן (זיך) באַקוועם.

1945 „ער באַקוועמלעכט איצטער". א. לוצקי, פֿאַרטרעטן, נ"י, ז' 130.

ב אַ ק ו ו ע מ ל ע כ ק ײ ט — די/דאָס, 1. צוגעפּאַסטקײט צו אַ גרינגן, אײַנגענעמען ניצן אַ זאַך, צו געניסן פֿון איר גוט. % אַ דירה מיט אַלע באַקוועמלעכקײטן. ער האָט ליב באַקוועמלעכקײט.

1867 „האָט אײַנגעריכטעט אײן אָמניבוס (וואָגן) מיט גרויס אָרדענונג און באַקוועמלעכקײט". קמ, נ 37.

1930 „און וואָס אָנבאַלאַנגט טעכנישע באַקוועמלעכקײטן איז אין בערלין געגנוי ווי אין ניו־יאָרק". דא, פֿון בערלין [...], וואַרשע, ז' 39.

1959 „אין דעם [אין די תקנות פֿון ייװאָ וועגן אַלף] שטעקט [...] דאָס ניט אָפּרעכענען זיך מיט די אַלע באַקוועמלעכקײטן פֿון שרײַבן". ים, ישפּ $$$ 1 – ב.

2. (שש, אין אַ שמאָלערן זינען) אָפּטריט, בית־הכּסא.

~~$$$$$$$~~

ב י ק ו ו ע מ ען — אוטוו. מאַכן (זיך) באַקוועם.

1774 „ אקומאדירן, ביקוועמן וואול שיקן אקוראט שיקליך ביקוועם". מארשן, חנוך לנער, פיורדא, ב־11.

ב אַ ק ו ו ע מ ע ן ז י ך — אוטוו. (אָרפּ) באַניגענען זיך, באַגײן זיך (מיט).

1870 „דאָ ווו קײן אײַזנבאַנען זענען נאָך נישטאָ, באַקוועמען זײ זיך מיט דער שאָסע". קמ נ' 4.

ב אָ ק ־ ו ו ק ע — די, ־ס. (ליטע, פּוילן) אַן אַלקער, אַ זײַטיק קלײן צימערל $$$ אָן פֿענצטער אָדער אַ נישע, געדינט צו האַלטן פֿאַרשײדענע זאַכן, ס'רוב אַלטוואַרג.

ב אַ ק ו ט ש מ ע ט — אַדי. (שנש?) אנגעטאָן אין אַ קוטשמע(פֿוטערן היטל).

1953 „באַקוטשמעטע גוים מיט בלוטיקע העק// האַקן און האַקן באַשטרײמלטע קעפּ". יפּ, פּאַסטעכער אין ישראל, ח"א, ז' 38.

בקאפן — טרוו. איבערקויפֿן, אונטערקויפֿן, געבן שוחד.

1743 „/.../ אונ' אך פיל(שוחד) דש זיא בלובט האבן אן דיא בישופן אונ' אן דיא באַטש הערין פון דש האף אום זיא צו בקאפן דש זיא ביא דען קענג זאלן אויש ריכטן דש דיא (גזרה) זאל (בטל) װערן". מ.מן. שאית ישראל, אמשטרדם, עה.

„אונ' ער בשולדיגט אן דיא דרייא הערין/.../ דש זיא זיך פון דיא יהודים האבן לאזן בקאפן". דצװ, לח.

ב אַ ק ו י פּ (ע נ)ען — טרוו. (לאָקל, שאַקי, זאַמעט) ארומגראָבן פלאַנצן. „באַקויפּענען די בולבעס אין גאָרטן" /קטװ/

/קטװ/

ב אַ ק ו ל ע — די/דאָס, ־ן. גראָבע פּאַפּיר צום פּאַקן. /פּאַקולע?

באַטײַט ניט זיכער/.

ב א ק ו מ ע ן - טרוו. פֿאַר באַקומען. 1. קריגן, מקבל זיין, דערהאלטן, (אפ)נעמען [illegible] פון עמעצן קאַנקרעטס % באַקומען א מתנה. באקומען די שׂכירות פארן חודש. באקומען א בריוו פון א פריינד.

1834 [illegible], אבער דער האט [...] אן גיהויבין איין עצה צו האלטין מיט דעם רשע אליונאק י"ש, ווי ער זאל באקומן די שטאט אומן". מעשה אומן, סידילקאוו, [illegible] השׂ I.

1884 " ווען איינער שמייכלט דיר, מיינט ער עפעס באקומען פון דיר". ש. בעקערמאַן, דער מארגען שטערן, אדעסט, ז' 40.

1910 " באקומענדיק, געוויינלעך // א גראשן, א שפיץ// פון שבתדיקן קוילעטש". ש. פרוג, I, נ"י, ז' 89.

1925 " איך באקומט א הונדערטער האנטגעלט, געמאכט?". ייז, אלטשטאט, ציט אבט, ז' 305.

1963 " יורעק [...] וואס האט יא באקומען אן אישור הכשרה - איז איצט געווען דער מנהל פון זיין קיבוץ". י. עלבערג, איך ר"ה-נומער, ז' I/70.

2. דערגרייכן צו האבן עמעצן % באקומען א מאן, א ווייב, קינדער. באקומען א גוטן דירעקטאר פאר דער שול. זי האט לאנג געווארט, ביז זי האט באקומען א חתן. די נייע פארטיי האט באקומען נאר דריי דעפוטאטן צו דער כנסת.

1814 " אז דאס לאנד פאר זינדיגט זיך בעקומן זייא פיל אייבער הארן אויף זיך". מס, משלי, ל"ח, 2.

1888 " ער טראכט, טראכט אן חנציען און גיט זיך דאס ווארט [...] זי צו באקומען, עס מעג זיך אפילו דונערן און בליצן". ממוס, ווינטשפינגערל, [illegible] 1913, ז' 199.

1935 " האסט באקומען א מאן א בריליאנט, שאנעווע אים",
ר' ה. קארן, ערד, ציט אנט, נ"י, ז' 571.

3. (עלט) אריינבאקומען אין רשות, כאפן עמעצן.

1819 " איין שר איז זייער בייז גוועזן אויף די יהודים וואש האבן איין שטאט גוואונט האבן זי גוואלט אנטלופן האט ער זיא בקומן אונ האט זיא גנייט אז זיא זאלן ווערן אז זיא זאלן ניט אנטלופן". ספר חסידים, ווילנע.

1865 " דעם מערדער פון לינקאלן האט מען באקומען אין מארילאנד, נאר אזוי ווי ער האט זיך געווערט, האט מען אויף אים געשאסן און ער איז טויט".
קמ, נ' 18, ז' 265.

4. קריגן, דערגרייכן, צואייגענען זיך אן אבסטראקטן, גייסטיקן ווערט. % באקומען דעם כבוד. באקומען די הסכמה. דער צדיק קומט אפ אויף דער וועלט, דערפאר וועט ער באקומען עולם-הבא.

" די השכלה האבן מיר באקומען פונעם בארג סיני. [...] אונדזערע עלטערן האבן זי איבערגעגעבן פון דור צו דיור". ממוס, בישיבה של מעלה, ז' 63.

1917 " סוף-כל-סוף באקומען די געווינטשטע אידיליע פון ברידערלעכן לעבן צווישן ייד און ניט-ייד".
זשיט, שריפטן VI, נ"י, ז' 220.

1928 " [...] האט געגעבן א משל, און דער פסוק האט באקומען אן אנדער חיות, געלעבט". אפּא VI;
ווילנע, ז' 171.

1957 " די לוחות זיינען א געטלעך ווערק [...] וועלכער וואס באקומט די השפעה [...] פון דער שכינה".
ליקוטי אמרים, תניא, נ"י, ע"ד - 294.

5. קריגן א נאמען, טיטל, ראנג אע. % דער דאזיקער
געלערנטער האט שוין באקומען א נאמען איבער דער
וועלט.

... % " כדי צו באקומען דעם טיטל דאקטאר דארף מען
ביילייגן א דיסערטאציע; דעם ראנג פון גענעראל האבן
שוין באקומען א סך אנטיילנעמער פון מלחמת השחרור.

1885 " באלד האט ער |גארדאן| באקומען דעם טשין פון
אינזשעניער-פארוטשיק". ייפאל, נ׳ 6, ז׳ 82.

?|190...| " |...| לידלעך, אייגענע ארבעט טאקע, וואס
גייען דערנאך ארויס צווישן עולם |...| און באקומען
דעם נאמען ׳פאלקסלידלעך׳". ממוס, שלמה [...] ----
[redacted] ז׳ 87.

6. קריגן א געפיל, איבערלעבן עפעס. % באקומען ליב
(פיינט). באקומען מוט (דרייסטקייט). באקומען
מורא. באקומען אפשיי. ער האט באקומען גרויס
דרך-ארץ פאר דעם געלערנטן. דער הויפט-עדות אויפן
פראצעס האט פלוצעם באקומען חרטה אויף זיינע פריער-
דיקע דערקלערונגען.

1875 " איך האב מיינען מאן פיינט באקומען [...] איך
בין אים געווארן אפגעניגט שוין פון דער ערשטער
שטונדע". אמד, פייגעלע דיא עגונה, ווילנע,
ז׳ 18.

1878 " איך דערצייל איר מיין אינהאלט |לעבנס-געשיכטע|
און זי באקומט מיר זייער ליב. טוידנט און איין טאג,
ווילנע, ז׳ 15.

1873 " איך [...] שפאציר מיר ארום, און צו וואס איך
זאל מיך ניט צוקוקן, באקום איך חשק". ממוס,
קליאטשע, [redacted] ז׳ 149.

1932 " פון יענעם פראַצעס, איך ווועלכן ער האָט אַלע איינדרוקן, וואָס ער האָט באַקומען פון דער נאַטור, איבערגעאַנדערשט [...]". זשיט !!!, נ"י, ז' 15.

1957 " זיי [די מלאכים] קענען ניט באַקומען קיין הנאה און קיין תענוג אין אַ בחינה פון אין־סוף ממש". ליקוטי אמרים, תניא, ז' 134.

7. אַנהייבן זיך (וועגן אַ קראַנקייט אָדער אַנדער פּיזישע ענדערונג). באַקומען אַ קאַטער. דאָס קינד האָט באַקומען אַן אויסשיט אויפן לייב. פון שרעק האָט ער באַקומען אַ האַרצשלאַק.

[סוף XIX י"ה] " האָט מען געזען באַשיימפּערלעך ווי די טאָכטער האָט באַקומען פאַרב אין איר פּנים |...| און איז אויפגעשטאַנען פון דער בעט געזונטערהייט". נסים ונפלאות.

1909 " וואָלט ער למשל, פּלוצעם קראַנק געוואָרן, [...] אויסצערונג באַקומען". בערג, אַרום וואָקזאַל, בערלין, 1922 ז' 105.

1966 " דאָס קינד האָט באַקומען גרויסע אויגן פון שרעק". מ. צאַנין, אַרטאַפּאַנוס [...], ת"א, ז' 201.

8. (דריטפּערזאָניק אָדער אומפּערזאָניק, פאַר מיט 'זייך') זיין איינגענעם, פאַרשאַפן הנאה, זיין צו געזונט עמעצן |אין דאַטיוו|. % אין דער היים באַקומען אַלע מאכלים, ווייל זיי זיינען טאַקע געשמאַק, ניט ווי אין רעסטאָראַן. מעגסט גיין זען די פאַר־שטעלונג, עס וועט דיר גוט באַקומען. ס'רוב ווערט דער ווערב אין דעם באַטייט געניצט אין נעגאַטיוון זאַץ. % די מאכלים אין רעסטאָראַן באַקומט אונדז קיין מאָל ניט. דאָס עסן־טרינקען באַקומט מיר ניט, ווען איך קלער וועגן די טויזנטער הונגעריקע קינדער. דער יום־טוב איז מיר ניט באַקומען צוליבן גרויסן טומל.

1867 "איך ווייס נישט. מיר איז עס ניט באקומען [דאס עסן], איך האב געפילט, איך עס מיך אן מיט צדקה-געלט". קמ, נ' 18, ז' 138.

1901 "אינדעסלן [דערווייל] זאגט ער, איז מיר בעסער פון דיר, ווייל אז עס קומט מיטאג עס איך און טרינק און עס באקומט מיר דאס עסן |...|". ר' י. גרינשפאן, משל ומליצה, לעמבערג.

1938 "נחס גבורה איז אום אנהייב ניט באקומען |...|". יש, נח פאנדרע, ווארשע, ז' 119.

1968 "אבער עס באקומט זיי נישט דער ביסן". לע, אפקלייב, נ"י, ז' 36.

|| באקום - דער, =ן [סמוטש 489]. דאס באקומען.
% קוויטירן דעם באקום פון דירה-געלט.

באקומער (=ין, =קע) - דער/די וואס באקומט.

|| באקומען (=ע, =ער) פאדי. וואס מע האט געקריגן, דערהאלטן, וואס איז דער רעזולטאט, דער אספיר.
% די באקומענע סחורה. דער באקומענער ענטפער האט אלעמען באפרידיקט. דאס באקומענע געלט איז נישט געווען גענוג אויף אויסצוקומען.

1951 "די באקומענע דינע מאל פלעגט מען פארמישן מיט וואסער [...]". ה. אבראמאוויטש, זב ליטע I, נ"י, ז' 424.

L7 באקומען אין זאק אריין - פארנארן, ארייננאפן מיט ביטרעקייט.

1870 "דער עושר איז געוויינלעך קליגער, און דער בעל שם ווערט אים ניט אזוי לייכט באקומען אין זאק אריין". קמ, נ' 21, ז' 156.

באקומען א פסק - קריגן א גוטע און פארדינטע שטראף.

באקומען זיין ערלעך אויסקומעניש - 11/53 11/52

באקומען דעם פיפעטש - דערשרעקן זיך.

באקומען דעם פופיק - זייער שטארק וועלן עפעס, נים קענען דערווארטן זיך. % גיב אים שוין דאס שטיקל פלאדן, איידער ער באקומט דעם פופיק.

באקומען אויף א זילבערנער טאץ - דערגרייכן עפעס אן מי, ווי בדרך מתנה.

באקומען ווינט - קריגן א ידיעה, געוואר ווערן.

1927 " גראדע האבן רוסישע מיליטער דערפון ווינט באקומען און זיינען באפאלן איבער דעם הויף און האבן אלעמען געפאקט". י. בודזאהן, דער מקח טעות, ווילנע, ז' 23.

באקומען דאס קדחת/דאס נייניאריקע פאר עמעצן - שטארק וועלן עפעס/עמעצן, שטארק ליב האבן עמעצן. % דער בחור באקומט דאס קדחת פאר דעם מיידל, ממש ער גייט אויס נאך איר.

באקומען אן אפשניט - קריגן א שארפן נעגאטיוון ענטפער. % ער האט ווידער געבעטן געלט ביים טאטן, אבער ער האט באקומען אזא אפשניט פון אים, אז מער וועט זיך אים שוין נישט גלוסטן.

באקומען א גאב (א צוואג. א פארציע) - קריגן אנגעזידלט, באקומען א שארפן אויסרייד.

[1909..] " זי האט געקריגן אזא פארציע, אז ס'איז איר פניצטער געווארן אין די אויגן". אש, מבול, ז' 239.

באקומען לשון - אנהייבן צו ריידן, קריגן מיגלעכקייט צו ריידן, ארויסצוזאגן זיך.

1926 " איצט האט דאס וואסער שוין לשון באקומען, // פלאפלען גענומען און רוישן". סעג, פאעמען,ווארשע, ז' 125.

1970 " ווען זי איז געווען ניכטער, האט זי געשוויגן, אבער אז זי האט גענומען א ביסל משקה, האט זי באקומען לשון". י. ווארשאווסקי, פאר, II/20.

באקומען א פנים - קריגן (אן אנדער) אויסזען, קריגן די געהעריקע פארעם. % נאך דעם ווי מע האט אויסגעקאלכט האט די דירה באקומען אן אנדער פנים.

1928 " דאס דורכגעפוילטע שטיבל האט איצט באקומען א פנים פון א קאטוך". מק, מוניע דער פויגל-הענדלער, ציט אגט, ז' 589.

באקומען אן עליה (ששי, מפטיר) - א) ווערן אויפגערופן אין בית-מדרש צו לייענען די תורה. ב) (אויך) קריגן גוט אנגעזידלט. % דער חוצפהניק האט שוין פון אונדז באקומען יענע עליה - ער וועט שוין מער נישט שפרינגען אין פנים אריין.

באקומען א (זיין, איר) תיקון |טיקן| - קריגן די ריכטיקע (בעסטע) פארעם (ארט, באטייט), בעסער ווערן, דערגרייכן די פאסיקע מדרגה, דעם געווונטשענעם מצב. % דער דיבוק האט פארלאזט דעם גוף פון מיידל, און די פארוואגלטע נשמה האט באקומען איר תיקון. נאכן רעסטאווירן און ארייננשטעלן דאס בילד אין מוזעום, האט עס לסוף באקומען זיין תיקון.

1967 " די דאזיקע זאכן וועלן זיך אויך אויסרעגולירן און זיי וועלן באקומען זייער תיקון". טמז, III/3.

<u>באקומען חן (לייטזעליקייט) ביי עמעצן אין די אויגן</u> - געפעלן ווערן, קריגן סימפאטיע. % דער קלוגער ייד <u>האט באקומען לייטזעליקייט</u> אין די אויגן פון פריץ און ער איז געווארן זיין בעל-יועץ. דאס מיידל <u>האט באקומען חן</u> אין די אויגן פון מלך, און ער האט זי גענומען פאר א ווייב.

<u>באקומען איבערן קאפ</u> - ליידן פאר עפעס, פארשאפן זיך אומאנגענעמלעכקייטן. % דער קאאמטער האט פון דירעקטאר <u>געקריגן איבערן קאפ</u> פאר ניט ענטפערן באציייטנס אויף די בריוו. ער האט שוין גענוג <u>געקריגן איבערן קאפ</u> צוליב זיין איינשטעלן זיך פאר די ארעמע, היינט מישט ער זיך שוין נישט.

<u>באקומען קאלטע פיס</u> - חרטה האבן, צוריקציען זיך פון א פלאן, פון אן עסק, צוזאג.

1961 " ס'האט שוין ווי געהאלטן ביי דער חופה, און מיט א מאל <u>האט</u> ער <u>באקומען קאלטע פיס</u> און אנגעהויבן אפלייגן אלץ אויף שפעטער". <u>י.מ. קערשט</u>, <u>פאר</u>, 20/VI.

<u>באקומען א געלעגער</u>". - "פאלן צו בעט" [קטוו].

<u>באקומען אויף די וועש</u> - |באטייט?|.

1965 " דער ווינטער איז אריבער און אלטעלע <u>האט</u> נאך אלץ <u>באקומען</u> יעדן חודש <u>אויף די וועש</u>". <u>באש</u>, <u>פאר</u>, 12/XI.

<u>באקומען די אייבער האנט</u> - פארנעמען דאס ערשטע ארט, קריגן די גרעסטע חשיבות, מנצח זיין.

1913 " איך די ערשטע ווערק מענדעלעס [...] האָט צום ערשטן מאָל דער קינסטלערישער הומאָר די איבערהאַנט באַקומען איבער דער מער פּובליציסטישער סאַטירע". שנ, וועגן יידישע שרייבער I, ז' 56.

1964 " יום-כיפּור איז דער טאָג, ווען די נשמה באַקומט די איבערהאַנט איבערן גוף". שוואַרצמאַן, טמז IX/15.

באַקומען שליטה [שליטע] - הערשן, קריגן די מאַכט.

1834 " אונ דער שטן האָט דאָש אומיסנע גיטאָן ער זאָל באַקומן איבר זיי דיא שליטה". מעשה אומן, סידילקאָוו, ...

[189...] " זיי [...] באַקומען אַ שליטה איבער דיינע געדאַנקען און דיינע געפילן". ממוס, איך אַ שטורעם צייט, ז' 19.

באַקומען אַ וואָרט - קריגן רשות (מעגלעכקייט) צו רעדן אויף אַ זיצונג, פאַרזאַמלונג, קאָנפערענץ אע.

1925 " אַ וואָרט האָט באַקומען דימשיץ - דאַ האָבן שוין אַלע אָנגעשפּיצט די אויערן". מ. טייטש, אַרום דער פאַבריק, מינסק, ז' 111.

זאָל דיר (אייך, אים) וווויל באַקומען - אַ ווונטש, אַ ברכה מיטן באַטייט: זאָל זיין צו געזונט, מיט אַ גוטן אַפּעטיט! % עסט און טרינקט, מיינע ליבע געסט און זאָל אייך וווויל באַקומען! קומט מיט עסן! - אַ דאַנק, איך האָב שוין געגעסן, זאָל אייך וווויל באַקומען.

שוו: פאר געלט באקומט מען אלץ, נאר ניט קיין טאטע-מאמע.

פאר געלט קריגט מען אלץ, נאר ניט קיין שכל.

ווער ס'עסט ניט קיין כריין, באקומט ניט קיין אייער – ניטא קיין גוטע זאך אָן מי, אָן ליידן.

אז מע קומט איבער די שראנקען, באקומט מען אנדערע געדאנקען – ווען מע בייט דאס ארט, די אומשטאנדן, קריגט מען אנדערע מיינונגען, השגות.

א מלך באקומט אויך א מאל א קאטער – פאר א קרענק איז קיינער ניט באווארנט.

א פאטש איז לייכטער צו באקומען איידער צו געבן – א) [illegible] 13
[illegible] ב) [illegible]
[illegible]

ביקומין/ביקומן/בקומן.

---- 1.

1621 " ... ושבח לאל דז איך כתב אגרת שלומי ביקומן האב ממכת [ממעלת כבוד תורתו]". פראגב, ז"39.

1735 " אופט מאל נאך זיין טויט זיין עשירות אנדרי לייט בקומן". ס' שיח השדה, פיורדא, תצ"ה, פרק א'.

---- 2.

1610 " אבר דער דא נעמט איין ווייב לשם שמים דר ביקומט קינדר דיא דא העלפן כל ישראל אונ' מכן [מאכן] כל ישראל פרום". טח, [illegible] דברים, ח"א – ל"א (מדרש).

1676 " אונ' ווען איינר ניט זוכה איז אונ' בקומט
איין בויז ווייב דיא ניט קאן קומן אינש איביג
לעבן דז זיא דען מאן אן האלט צו אליין בויזן".
ברנט שפיגל, פפד"מ, פרק ו'.

1701 " דען מאן דעם איך צו דר אי |זיווג, שידוך|
גיהאט האב דא האב איך קיין קינדר מיט אים קענן
ביקומן". מעשה-בוך, 2, אמשטרדם, תס"א, מעשה קנה.

.4 <---

1626 " גלייך אז איידיל גשטיין צום נרן [נערן]
זיין די חכמות כלומר ער שפרעכט עש איז ניט מיגלך
דיא חכמות צו ביקומן". סהמן, משלי, כ"ד - ז,
לובלין.

1723 " [...] דען איין לב רע איז ניט מיגליך דז ער
איין גוטי מדה אן זיך ביקומן". לטאך, הקדמה.

.6 <---

1713 " דא פרעה [...] גאב עז [זילבער און גאלד]
זייני ריטר זיא זאלטן איין לב [באהארצטקייט, מוט]
דרום בקומן". מחזור, חלק שני, שלש רגלים,
אמשטרדם, ק' קי, דף

.7 <----

1544 " [...] קוינט איך אין נויארט וינדן עש ז
זולט אים אויביל [איבל] ביקומן". שמואל-בוך,
סטרופע 654.

1676 " [...] ביקומט דאז קינד דיא קרנקהייט דיא
מן ניט זול נענן [אנרופן]". ברנט שפיגל,
פפד"מ, פרק ח'.

1728 " איז דער שתן [אורליך] גרין, זוא ביקומט ער [...] חולי הנופל אודר נכפה ח"ו". סור, פיורדא, ק"ה.

.9

טרעפן, באגעגענען, געפינען

1544 " אונ' אל דען הויבט לוייטן דיא דא ווארן אין דעם היר ביקומט אוייך מיין זון אבשלום זוא שלאגט איך ניט זיר". שמואל-בוך, סטראפע 1552.

1686 " ווען דא ווערן קומן דיא בוזי טאג, דאז ער ווערט קראנק אונ' שוואך |...| וויא לייכט ביקומט אים דער ביטר טוט |טויט".
ספר משלים, פפד"מ, נ"א.

1723 " אונ' איצינדרט ביקומט ער זיא וואול אויז גערואט". לט, אמשטרדם, י.

איבר הנד בקומין.

1784 " דש דער שר של מים האט בקומין דיא איבר הנד, וואו על ידי זה זיינן פר פליימץ גווארן מעניך פלאטץ אונ' לנד". שלמה זלמן בול, א קלאג ליד [...] ציט ד"ר י ריבקינד, אמ' פנקס I, ז' 197.

וואל ביקומן

1676 " [...] זול ניקש אויבריגש רידן אונ' צוכטיג אונ דעמוטיק זיין, דא ווערט איר תפילה גיהערט אונ' דאז עשן בקומט איר וואל". ברנט שפיגל, פפד"מ, פרק י"ד.

1686 " און׳ ווען איר נוך אזא וואל טעט, דז איר וואלט מיט מיר היים קומן, עז מעכט אייך זיכר וואל ביקומן". ס׳ משלים, פפד"מ, ד - II.

בעסער באקומען - (ארב) - דזוו [illegible] ווויל באקומען.

| ? XVI | " העשטו דא היימן געשן איינן בראוטן // דער ווער דיר בעשר ביקומן" מגילה מינכן, מ׳ 104/2.

באקומען זיך - אומוו. ארויסקומען גוט, [illegible], געלונגענען (א רעזולטאט, א פועל-יוצא). % ס׳איז כדאי זיך אנצושטרענגען, עפעס וועט זיך באקומען. פון דער עקספּערימענט באקומט זיך אן אינטערעסאנטער אויספיר. פון די באמיונגען צו היילן דעם ראק באקומען זיך נאך נישט קיין גרויסע פראקטישע רעזולטאטן.

1969 "האט מען אויסגעניצט אט דעם משקל און סע האבן זיך באקומען: אפטרייבעכץ [...]". מ. שעכטער, זש׳ גק, נ׳ 66, ז׳ 243.

באקומערן - טרוו. פפּ: באקימערן. (עלט?) פארשאפן זארג, עגמת-נפש, טרויעריק מאכן; קימערן.

1880 " מאג-טעגלעך פלעגט די אומערפארענע פרוי [...] איר העכסט מצער זיין און באקימערן מיט איר[ע] שרעקלעכע און געפערלעכע רייד". ה. האפמאן, דער פאלשער פעטער, ווילנע.

1941 " און ער |גאט| איז געווען באקומערט אין זיין הארצן". תי, בראשית, ו׳ - 6.

1944 " א גרין=גרין בערגל, נאך זאפטיק מיט זומער, // איז פון שאטן-שטאכעט געווארן באקומערט". נאד, מודה אני, נ"י, ז׳ 106.

37.

באקומערן זיך - רעפל. פפ: באקימערן זיך (עלט?)
זארגן, דאגהן, האבן עגמת-נפש, זיך מצער זיין;
קימערן זיך.

1865 " ווער שמועסט די אלטע תלמוד-תורה האט גאר
אויסגעזען ווי חוזק. קיינער האט זיך ניט באקימערט".
קמ, ג׳ 39, ז׳ 578.

1895 " קיינער האט זיך ניט באקימערט וועגן דעם
וואס די כלה איז אומצופרידן". צ. נ. גאלאמב,
א יונגע טויב [...], ווילנע.

ביקומערין/בקומרן/בקוימרין(זיך) - פפ: ביקימרן.

1676 " דז בדוירפן זיא [די פרויען] זיך ניט
קוימרין, מיר גיפינדן פיל מעשים אין אונזרר גמרא
דש לויט [לייט] האבן וויניג מצות [מצוות] גיטון
אונ׳ זיין קומן אינש איביג לעבן". ברנט שפיגל,
פפד"מ, פרק י׳.

1679 " אונ׳ דא עז מארגין ווארט, וואר זייך
גימואד [געמיטא] ביקימרט [...] און ליס רופין
אלי וואר זאגיר". י. בליץ, בראשית, מא - ח.

1744 " וואש זאל זיך בקומרן דער מענש ער איז דאך
נאר צו פר גלייכין צו איינש פון דיא קלייני מוקין".
בע, טו.

|| [באקומערניש] ביקימרניש/ביקומרנש/ביקימרניש.

1668 " איך וויש וואל דש איין שמערצן איין גרושר
אונ׳ איין ביקימרנוס איין גרושי איז אין אייערן
הערצן". יוסיפון, אמשטרדם, דף רט״ז.

1693 " [...] זיא אלי בייד(ע) פר גרושים [גרויסן] לייט [לייד] אונ' ביקומרנש שטערבן". אווע, ז' 471.

1724 " [...] און [דער כהן] האט מוזן אויז דעם בית המקדש מיט גרוישן לייד און ביקימרניש נאך זיינם הויז גיין". בית ישראל ובית הבחירה, אמשטרדם.

באַקון – דער, באַ. מין מאכאַרקע פון ניט־צעשניטענע טאַבאַק־בלעטער, פון זיי פלעגט מען בעת אַ מאַנגל אין גוטן טאַבאַק, וויקלען פאַפּיראָסן. דער באַקון־ציגאַר איז געווען נאָך שטאַרקער פון מאַכאַרקע, ער האָט זיך אַזש פאַרהוסט.

באַקונדן – טרוו. (דטשמ) דערווייזן, אויפווייזן.

1910 " איר זענט אנהענגער פון העברעיש, תבא עליכם ברכה! איר מוזט נאר פריער די אנהענגערשאפט אייערע באקונדן מיט פאקטן, נישט דורך פראזן!". גרשם באדערס יודישער פאלקס קאלענדאר לשנת תר"ע, לעמבערג.

באַקוניזם – דער, באַ. טעאָריע פון קאָלעקטי־וויסטישן אַנאַרכיזם, געפּרעדיקט דורך מיכאַיל באַקונין (1814–1876), פירער פון דער אַנאַרכיסטישער באַוועגונג.

1933 " פלעכאַנאָוו האָט [...] צוגעגעבן, אַז קאַמשאַווס אַנשווּונגען – דאָס איז פאַרמאַסקירטער באַקוניזם". ה. ווערבער, אויפן ווייסנשאַפטלעכן פראָנט, ז' 3 – 4.

ב א ק ו נ י ס ט – דער, =ן. אנהענגער פון באקונינס אנארכיסטישע טעאריעס.

ב א ק ו ק ן – טרוו. 1. קוקן אויף עפעס גוט, זען פון אלע זייטן. % די פרוי באקוקט די נייע קליידער פון אויסשטעל-פענצטער. די קינדער באקוקן דעם גאסט פון אמעריקע.

1938 " האבן זיך ביים שוועל די ניינציק יאר צערוקט, // און איך שרעק, פראסט זיינער איז ער אויפגעטראטן; // האט די וועכטערין, די שטילקייט מיך באקוקט // און זיך פיבעריק געשושקעט מיט זיין שאטן". אל!, נ"י, ז' 43.

1925 " נאר ווו זאל ער לויפן, אז אלע ארום // באקוקן, באטראכטן אים [דעם יעגער] נייגיריק שטום". האל, ערדישע וועגן, מאסקווע, ז' 185.

1923 " אצינד נאך האלבן טאג, גייען זיי מיטן שווער ארויס איבער גאסט וועלט, באקוקן דאס אלץ, וואס זיי פארמאגן". יואל מאסטבוים, פאניטשעק, אנט, ז' 357.

2. אבסערווירן עפעס גוט, אויספארשן, נאכקאנטראלירן, כדי אויסצוגעפינען עפעס. % דער דאקטאר באקוקט די ווונד; דער סוחר וויל באקוקן די אנגעקומענע סחורה, צי איז נישטא קיין בראק.

1894 " עס איז פאראן אזעלכע מענטשן געלערנטע, זיי רופן זיך אן אסטראנאמיקער וועלכע עס באשעפטיקן זיך נאר דערמיט צו באקוקן און באטראכטן די זון, די לבנה און די שטערן – אויף פראסט יידיש רופט מ מען זיי שטערנזעער". י"ז בן-אריה, א וועלט מיט וועלטעלער, ווילנע.

1901 " און עס ווערט א גערודער [אין שטוב] ווי אין א קאזארמע, ווען מען דערגייט [...] אז דער דיוויזיאנער דאקטאר ~~ווע~~ גייען באקוקן די קאזארמעס." ~~אר, ...~~ 63 ..., II, 1930, ז' 44.

~~1926 " ער האט אומרויק באקוקט די איבעריקע, וואס האבן |...| שארף |...| ארייננעקוקט אין דער טונקלעניש". מק, מאנטיק, אנט, ז' 607.~~

1935 " אזוי ווי דער פאסטוך באקוקט זיין סטאדע, טוט ער דורכטרייבן זיינע שאף אונטער זיין רוט". מחזור עם בית ישראל, יום כפור II, ווילנע, ז' 225.

ב א ק ו ק ן ז י ך - קזוו. קוקן איינער אויפן אנדערן מיט נייגיריקייט, פון אלע זייטן.

% חתן-כלה האבן זיך שוין באקוקט און זיינען זיך געפעלן. ביידע באקסערן באקוקן זיך אומרויק, איידער זיי הייבן אן דעם פארמעסט.

1921 " נאר לויפנדיק איינמאל, האב איך זי באגעגנט; מיר האבן זיך ביידע באקוקט און באטראכט". סעג, אין קאזמעס, ווארשע, ז' 10.

| ? | " די גוססע באקוקן זיך, [...] פון אויג און הארץ פארשוווגדן // איז יענע שאנד וועלכע ס'האט // דאס לעבן אנגעצונדן". יהואש, דער לעצטער שלום.

|| =ונג - די, =ען. אקט אדער רעזולטאט פון באקוקן.

1885 " טרערן האבן ווי פון א קוואל זיך געגאסן פון זיינע אויגן ביים באקוקונג דאס גאלד". איבז, י. ראווינסקי, דער פאלשער שולדבריעף, ווארשע, ז' 24.

עניש – דאס, =ן. (איר) דאס באקוקן.

1935 " איז אנגעשטאנען א רגע פון באקוקעניש, שפּאט געפילן ". הירשביין, רויטע פעלדער I, נ"י, ז' 85.

באקזשוק – דער, =עס. [סטוטש 246 –247].

אנדערש גערופן: באלצבאן, האלצזשוק.

רעד: ניט זיכער מיטן טייטש.

באקטענען זיך | באקאטענען, — אוטור (אייפעם)

באטישן זיך, לאזן אונטער זיך די השתנה.

1881 " ווען איר הערן ווייטער, וואס א שייגעץ, א דראב טוט אפ א שפיצל: נעמט ער דעם מחותן=לעב אויף א זייט און זאגט אים א סוד, בכן די כלה=לעבן באקטענט זיך (מלשון קטנים) מחילה". דלוגאטש, וועלט=מסורה, ווארשע, ז' 53.

41/1

באַקטעריאָלאָג - דער, =ן. וויסנשאַפטלער, וואס פאַרשט באַקטעריעס.

" פראָפעסאָר קאַלמעט, אַלס גרויסער באַקטעריאָלאָג און איינער פון די בעסטע זאַכקענער פון טובערקו-לאָז אין פראַנקרייך [...]". מ. לענסקי, מאָדערנער פאַמיליען-דאָקטאָר, וואַרשע, ז' 131. 1927

באַקטעריאָלאָגיע - די, באַ. וויסנשאַפט וואס פאַרשט דאָס לעבן פון באַקטעריעס.

1923 " אַדאַנק אַ גרויסע(ר) צאָל געלערנטע [...], דער עיקר אַדאַנק פֿאָסטערן אין פראַנקרייך, קאָך אין דייטשלאַנד א"א, איז אויפגעבויט געוואָרן דער היינטיקער לימוד פון באַקטעריאָלאָגיע". פגעז, נ' 1, ווילנע.

(?נ?) באַקטעריאָליז(יס) - דער, באַ. דאָס אויפלייזן (צעלאָזן), צעשטערן באַקטעריעס אין אַן אימוניזירטן אָרגאַניזם דורך באַזונדערע שטאָפן אין בלוטסערומס.

באַ -

(?נ?) באַקטעריאָסטאַזיס - דער, באַ. ווירקונג קעגן דער טעטיקייט פון באַקטעריעס. פעניצילין איז גורם דעם באַקטעריאָסטאַזיס פון אַ סך מיקראָבן און באַקטעריעס, זיי ווערן נישט צעשטערט, אָבער עס ווערט געהאַמעוועט זייער ווירקונג.

באַקטעריאָפאַג - דער, =ן. אַגענט (גורם) פון צעשטערן באַקטעריעס, מיקראָבן.

1950 " דער קערפער באַזיצט אויך ספּעציעלע צעלן, וועלכע האָבן די אייגנשאַפט צו פאַרניכטן מיקראָבן [...], די אַזוי גערופֿענע לעקאָציטן. אויך געפינען זיך אין די געוועבן אַזוי גערופֿענע באַקטעריאָפאַגן ". פגעז, נ' 4 - 5, פּאַריז.

42

באַ -

באַקטעריזירן - טרוו. גורם זיין די ווירקונג

פון באַקטעריעס, ווו ס'איז נייטיק: באַקטעריזירן

דעם באָדן; באַקטעריזירן מילך אַע.

.42 - באַק

באַקטעריע - די, =ס, =ן. איינקעמערלדיקער

אָרגאַניזם, מיקראָב, קאָן ווערן געזען בלויז דורך

אַ מיקראָסקאָפּ, זייער פאַרשפּרייט אין דער נאַטור;

באַקטעריעס רופן אַרויס די פּראָצעסן פון יוירונג,

פערמענטאַציע אַע, צו דעם צוועק ווערן זיי אויסגע-

ניצט אין געוויסע אינדוסטריעס (בירֿ אַע),

לאַנדווירטשאַפט; געוויסע באַקטעריעס רופן אַרויס

קראַנקהייטן (טיפוס, טובערקולאָז, פּעסט א"א).

1899 " דיזע באַקטעריען [...], ווו זיי באַגעגענען

אַן אייוויַיס=האַלטיקן קערפּער, צום ביישפּיל, קעז,

פלייש וכדומה, דאָרט נעסטן זיי זיך איין און

מערן זיך שרעקלעך געשווינד". י. צינבערג,

וואָס טוט זיך אויף דער וועלט, קראָקע,

[ז' 121?].

1920 " באַקטעריען - פּיטשינקע = מאַנינקע, געוויינטלעך

איינקעמערלדיקע געוויקסן, באַקטעריעס - ס'רוב

אָן כלאָראָפיל. זיי פּרוכפּערן זיך דורך אַ פּשוטער

צעטיילונג פון קעמערל". א. שמייל, געוויקסן,

איבז. האַכבערג, מאָסקווע, ז' 154.

1931 " האָדעווען זיך אומצייליקע [...] באַקטעריען

און איינצעליקע בעלי-חיים סיי אויפן בוים אַליין

סיי אויף זיינע פּילע "קוואַרטיראַנטן". ש. בלום,

דער בוים פון לעבן, נ"י, ז' 8.

42/1

– בא

(?ב?) ב א ק ט ע ר י ע מ י ע – די, בא. דאס אריינדרינגען פון באקטעריעס אין בלוטשטראם, וואס איז אפט א סיבה פון א שווערער קראנקהייט.

– בא

ב א ק ט ע ר י צ י ד – דער, =ן. פּפּ באקטעריסיד. עפּעס וואס הרגעט אוועק, צעשטערט באקטעריעס, שטעלט אפּ זייער אנטוויקלונג.

באַקטראָג - [דער?, =ן?]. (אַלט) באַקהייזשע, טייגמולטער.

1829 "געבענשט וועט זיין דיין קארב און דיין באַק טרוג".
חח"ת, דברים כח - ה, [אַרט?]. דף קכא.
[ת"י: משארתך - טייגמולטער].

□ באַק טרוג.

[1685 ?] "מן זאל חלה נעמן אין דען באַק טרוג ווייל דער טייג נאך בייא אננדר איז [...]". עפש, דרך הישר לעולם הבא, פפד"מ, תמה. דף סא.

1737 "ברוך טנאך ומשאר תך - און דיין באַק טרוג".
מש, דברים כח - ה.

□ באַקטרוג ---> באַקטראָג.

באַקטרישער קעמל (זאַל) אויך: באַקטריאַן.
— דער, =ען. צווייהאָרביקער קעמל.

באַקטשי - [די?] =ס. (רעג, דרום-אוקראַינע).
גאָרטן וווּ מע פלאַנצט אַרבוזן, דיניעס, קירבעסן.

1903 "אַכרים [...] האָט פון קדמונים געהאַלטן, אַ "באַשטאַן", אַ גאָרטן, אָדער אַ באַקטשע, ביי אונדז הינטער דער שטאָט. שע, מעשות פאַר יידישע קינדער II, גרינס אויף שבועות, ציט אויסג, אַלץ ווערק, נ"י 1944, ז' 128.

רעזי: מסתמא באַקטשע פון טערק. (Ук: баштан, R: бахча)

43

באַק-

באַקי - צוו. (קלש) צווייַק [נ. פּרילוצקי, כלי=זמר=לשון, זב רשומות, אדעס תרע"ח] ---> אויך באַקער.

באַקי=דעצעם - 1. צוו. (קלש) צוואַנציקער [1133].
|מקור-זען באַקי|.

2. [דער? =ס?] (קלש) מטבע פון צען קאָפּיקעס [1133].
|מקור - זע באַקי|.

באַקי־העמד - דאָס, בא. (ווולג, שלש) (?נ?)

43

פאַרקירצט פון 'באַקאַקט העמד', ווערט געזאָגט אויף א שלימזל, א פאַרשפּילער.

1918 " ווער עס פאַרשפּילט א קאָן, בייט איבער זיין זיצאָרט [...] צוליב"משנה מקום, משנה מזל" (און מען שפּעט אָפּ פון פאַרלירער [...] און מ'זאָגט, אַז זיין העמד איז פאַרדרעקט - ער האָט א באַקי־העמד)".
עלזעט, רשומות, אדעס, תרע"ח, ז' 348.

באַקיווערט - פּאַדי [illegible] (?נ?)

וואָס טראָגט אויפן קאָפּ א קיווער (אַמאָליק מיליטעריש היטל מיט א הויכן דעקל, אָפט באַפּוצט מיט פעדערן).

[illegible] 1949 " געשטאַנען [...] אַנגעדראָלענע, באַפּאַנצערטע און באַקיווערטע". א. טאַבאַטשניק, דיכטער און דיכטונג, נ"י...

1939 " א קריגער א באַקיווערטער". אַל, III,
נ"י, 1938, ז' 65.

באַקיטלט - פּאַדי פון באַקיטלען. וואָס טראָגט אויף זיך א קיטל. % אין עדה באַקיטלטע יידן האָט זיך צונויפגעקליבן צו כל-נדרי.

באקיטלען – טרוו. (פיג) באדעקן מיט א ווייסן צודעק, ווי מיט א קיטל. % א שניי־ווייסקייט האט באקיטלט די ערד.

באקייטלען – טרוו. (שניידעריי) „באנייען מיט א געווינסן שטאָך, וואס זעט אויס ווי א קייטל". [קטור].

באם: ניט זיכער אין באטייט! ביי סטוטש ניטא.

באקי=כאשמ׳יל – [דער? =ן?]. (עלש) מטבע פון איין קאָפּיקע. [מקור זען באקי].

באקילונג – די, בא. לופטקילונג, איינ־ארדענונג צו קענען רעגולירן די טעמפעראטור אין א הויז.

1968 "דער איצטיקער טערמינאל, אין וועלכן עס איז אין דער לעצטער צייט איינגעפירט געווארן צענ־טראלע באקילונג (עיר קאנדישאנינג)". ש. בייקער, טמז, 4.

באקימערן (זיך) ←--- באקומערן (זיך).

באקימעריש ←--- באקומעריש.

באקינדלט – אדי. וואס האט (א סך) קינדער. (אנאלאגיש צו באווייבט). % אין דעם געגנט ווינען ס׳רוב באקינדלטע יידן פון די מזרח־עדות.

.45 באַק –

" שלמה "באָור" איז שוין דווקא געווען א באַוויי- 1930

בטער און באַקינדלטער". ש. אש, ~~[illegible]~~ ווארשע / ז' 242.
(לויט אויסג' נ"י 1949,)

באַקינדערט – אדי (שנש) וואס האט א סך
קינדער, א מטופל מיט קינדער.

" נישט איך האב אים געהייסן זיין אזא שטאַרק- 1971
באַקינדערטער טאטע". נאַד, הומאָר, קריטיק, ליריק,
ב"א, ז' 38. (לויט אויסג' 1977)

באַקיער I – דער, =עס. [סטוטש 170,574]
1. ~~[illegible]~~ הולטאַי, אויסוואָרף.
Ung: Bakiar

2. ארומשלעפער, וואַגאבונד.

" און וויפל איז דער שיעור צו חקירהן זיך? [...] 1974
פאַרדרייסט נאָר זיך אליין//(ו)אונטערדער וועלט דער
גאנצער דעם קאָפּ; העי, דו באַקיער דו איינער".
יפֿה, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ז' 92.
לויט אין פֿינרמעס II, תל"ג
לויט "וויגן משה לייב האַלפּערן",

באַקיער II – נאָר אין אַדוו פֿר נאַ באַקיער.
אויף א זייט, אין דער קרום. % דער
פֿראַנט טראָגט דאָס קאַפּעלוש נאַ באַקיער.
P: Na bakier, czapka na bakier.

מאַכן נאַ באַקיער – א) מאַכן לינקע געשעפטן.
ב) גנבענען, צוציען עפּעס.

באַקאַנט – דער, =ן. א שיכור, אַנטיילנעמער
אין א באַקאַנאַליע (שיכּרות-אָרגיע).

=ין/ =קע - די, =ס. 1. פריסטערין פון טעמפל
פארן גריכישן גאט באקכוס.

2. שיכורטע.

=יש. ווי א באקכאנט, שיכור, פריילעך.

" די באקכאנטישע פייערונגען ביי די רוימער". 1966

צאנין, ארטאפאגוס [...], ת"א, 1966, ז' 288.

באקכאנאל(יע) - די, =ס. פפ וואקכאנאליע.

1. אלט=גריכישער יום=טוב לכבוד דעם גאט באקך(ו)(דיאניז).

2. אָרגיע, ווי הוליאנקעס/דאס איז נישט געווען קיין
ליטישע שמחה, נאָר אן אמתע באקכאנאליע פון אויסגעלאסנקייט
און שיכרות.

באקכוס - פפ: באכוס/באקך, אין דער
גריכישער מיטאלאגיע דער גאט פון וויינגערטנערײַ,
וויין און פריילעכקייט, גערופן אויך דיאניזאס.

|| באקכיש - אדי. דזוו באקכאנטיש.

0 באקכוסטענץ - די, מ. פריילעכע טענץ לכבוד דעם
גאט באקכוס.

1936 " די בילדער [...] מיט יאגדהינט, וואס שלאגן
זיך מיט בערן, מיט נאקעטע ווייבער, סאטירן,
באקכוסטענץ". ייז, ברידער אשכנזי II, ז' 286.

באקלאגן - טרוו. 1. באווייזן/ אויסדריקן
גרויסן צער, טרויער צוליבן טויט פון עמעצן אדער
צוליב אן אנדער גרויסער אבידה. % די אָבלים
באקלאגן דעם ניפטר. מיר באקלאגן דעם חורבן פון
מזרח=אייראפעישן יידנטום.

... " אוי מוטער, מיין געליבטע מוטער, // גיב
מיר זייערע מלבושים, וועל איך זיי באקלאגן, //
איך וועל זיי אוועקגעבן ארעמע ייִנגלעך, // זיי
זאלן נאך אים קדיש זאגן" פל, ציט י. ל. כהן,
יידישע פאלקסלידער, נ"י, 1957, ז' 22.

1943 " אז די באקלאגסט דעם גלות פון דער וועלט,

באַרן גריכישן גאָט באַקכוס.

2. שיכורטע.

= יש. ווי אַ באַקכאַנט, שיכור, פריילעך.

" די באַקכאַנטישע פייערונגען ביי די רוימער". 1966

צאַניז, אַרטאַפּאַנוס [...], ת"א, 1966, ז' 288.

ב אַ ק כ אַ נ אַ ל(י ע) - די, =ס. פּפּ וואַקכאַנאַליע.

1. אַלט=גריכישער יום=טוב לכבוד דעם גאָט באַקך(וס) (דיאָניז).

2. אָרגיע, ווילדע הוליאַנקעס. דאָס איז נישט געווען קיין

ליִטישע שמחה, נאָר אַן אמתע באַקכאַנאַליע פון אויסגעלאַסנקייט

און שיכרות.

ב אַ ק כ ו ס - פּפּ: באַכוס/באַקך, אין דער

גריכישער מיטאַלאָגיע דער גאָט פון ווייַנגערטנעריי,

ווייַן און פריילעכקייט, גערופן אויך דיאָניזאָס.

|| באַקכיש - אַדי. דזוו באַקכאַנטיש.

0 באַקכוסטענץ - די, =ן. פריילעכע טענץ לכבוד דעם

גאָט באַקכוס.

1936 " די בילדער [...] מיט יאַגדהינט, וואָס שלאָגן

זיך מיט בערן, מיט נאַקעטע ווייבער, סאַטירן,

באַקכוסטענץ". ייז, ברידער אשכנזי II, ז' 286.

ב אַ ק ל אָ ג ן - טרויער. 1. באַוויינען, אויסדריקן

גרויסן צער, טרויער צוליבן טויט פון עמעצן אָדער

צוליב אַן אַנדער גרויסער אבידה. % די אבלים

באַקלאָגן דעם ניפטר. מיר באַקלאָגן דעם חורבן פון

מזרח-איראָפּעישן יידנטום.

... " אוי מוטער, מיין געליבטע מוטער, // גיב

מיר זייַנע מלבושים, וועל איך זיי באַקלאָגן, //

איך וועל זיי אוועקגעבן אָרעמע יינגלעך, // זיי

זאָלן נאָך אים קדיש זאָגן" פל, ציט י. ל. כהן,

יידישע פאָלקסלידער, נ"י, 1957, ז' 22.

1943 " אַז דו באַקלאָגסט דעם גלות פון דער וועלט,

און איבער אַלע פעלקער וויינט דייַן קינד".

דא, אב הרחמים, נ"י, ז' 11.

1957 " מען איז עפּעס ווי אן איינצלנער מענטש, וועלכער [...] באַדויערט און באַקלאָגט זיין עבּרדיק לעבן". לדב, נ"י, ז' 334.

|| =ונג - די, באַ ‹ =עניש - דאָס, =ן.

=עריי, - די, =ען. ‹ =ער - (=ין, קע).

1948" דער קדיש פאר זיי... און, דער קדיש-באַקלאָגער // האָט אויך ניט געפונען דעם אמתן זאָגער". סעג, איצטער, נ"י, ז' 109.

0 באַקלאָג-זמרל [=זעמערל] - דאָס, =עך. (איר) ניגון ווי מע באַקלאָגט / באַוויינט עמעצן.

1936 " מאַשען קנייפּט זי נישט, זי בייגט זיך בלויז צו איר אַריבער מיט א באַקלאָג-זמרל". ש. האַראָנטשיק, באָסע מעשׂה, ציט אנט, ז' 169. מאיירקע מאַנקעמען,

ם ביקלאָגן/ביקלאַגין.

1732 " דו זאָלשט ניט דענקן אַז הקב"ה דען מענטשן זיין עבירות טוט שענקן. ווער דאָס יוא זאָגט, טוט ער זיין לעבן אַוועק שענקן און ווערט איין אייך קאַרצי ציית ביקלאגט". עיון יצחק, בערלין, דף 28.

1781 " מיר קענין בייא אל אונזר טאָגן דען אידלן העלדן ניט גינוגן ביקלאגן". איין שין מעשה פון קיניג אַרטיש הוף, פירודא, תקמ"א.

2. אנקלאָגן, באַשולדיקן; דערלאַנגען א טענה, א מאַנונג אויף עמעצן.

1715 " האט ער זיך זייער גיקריקט עם הפריץ מחמת משכּנות ער האט גיזאגט ווערסטו מיך ניט רעכט אב ריכטין וועל איך דיך אזו ביקלאגין צו פעטרקאבס".
שו"ת פני יהושע, אמשטרדם, ציט הש I, ז׳ 155.

1743 " ביום המחרת דען אנדרן טאג זיינן גקומן דיא זעלביגי דיא אן דיא יהודים בקלאגט האבן".
מ. מן, שארית ישראל, אמשטרדם, 3ף פ – II.

באקלאגן זיך – אוטוו. 1. אויסדריקן אומצופרידנקייט, אומבאפרידיקטקייט, אויסדריקן טענות, תרעומות, תּביעות. % באקלאגן זיך פאר עמעצן אויף עפּעס. באקלאגן זיך, אז [...] אלע באקלאגן זיך אויפן יקרות. דער ארעמאן באקלאגט זיך פאר גאט אויף זיין גורל. עס באקלאגט זיך פאר דער מאמען אויף דער שכנטעס קינד, אז עס שלאגט אים. באקלאגן זיך אויף אן עוולה, אומגערעכטיקייט. באקלאגן זיך פאר דעם קיניג, פאר דער רעגירונג. ~~באקלאגן זיך אויף דעם אנטי-סעמיטיזם. דער קונה באקלאגט זיך פאר דעם דירעקטאר אויף דער שלעכטער באהאנדלונג פון אנגעשטעלטן.~~

1855 " דער מלאך המות איז גיגאנגין צו רבן גמליאל און האט זיך פאר איהם באקלאגט". מעשה רבי יהושע בן לוי, טשערנאוויץ.

1878 " ווי אומגערעכט דער זינדיקער מענטש איז, וואס באקלאגט זיך בשעת עפּעס אן אומגליק [...]".
ממום, מסעות [...], ציט אויסג אלע ווערק, ווארשע 1912, ז׳ 51.

באַק — [illegible] ,[illegible]

1902 " און אזוי אלע ווייבער וויינען און באקלאגן
זיך אויף זייערע צרות, גיסן אויס זייער ביטער
הארץ דורך טרערן ". שע, קליינע מענטשעלעך [...],
[illegible] 63 [illegible], נ״י 1944, ב׳ VII א, ז׳ 109.

1967 " אלע האבן [...] באקלאגט, אז זיי זיינען
פארוואנדלט געווארן אין פשוטע בעטלער [...]".
ל. וויזענפעלד, יזב ריישע, ת"א, ז׳ 462.

2. מעלדן, דערקלערן וועגן א קראנקהייט, א ווייטיק.
% דער חולה באקלאגט זיך אויף קאפווייטיק. א סך
מענטשן באקלאגן זיך אויף רעוומאטיזם.

1925 "[...] א שטייגער קינדער באקלאגן זיך אויף
א ווייטיק ארום נאפל [...]". זש׳ פגעז, נ׳ 2,
ווילנע.

3. ניט האבן (אויף וואס) זיך צו באקלאגן - זיין
צופרידן, באפרידיקט, ניט האבן קיין טענות.
% וואס שייך געזונט, האב איך נישט אויף וואס זיך
צו באקלאגן, דאנקען גאט.

1896 " אויף פרנסה האב איך, געלויבט דעם אייבערשטן,
זיך ניט צו באקלאגן". י. ל. בינשטאק, בייא
ר׳ שלמה בערלינער, לוואוו, ז׳ 37.

1931 " שמייכלט גאלדפאדען און זאגט מיט א באזונדערער
גאווה: - אויף מיינע יידן האב איך מיך נישט וואס
צו באקלאגן. איך דארף זיי נאר אפקנאקן א
קנאקעכץ און זיי באצאלן [...]". ד. י. זילבערבוש,
מענטשן און געשעענישן, ווין, ז׳ 68.

[illegible]

.50 באק –

ם

<u>בקלאגן זיך</u>

.1 ←-----

1632 " פיל לייט <u>האבין זיך בקלאגט</u> דז מוכסני

מין נעמין אזוי איר אוניוורסאל [...] אויש

ווייסט". <u>תקנות שצ"ב</u>, <u>ציט פנקס הכשרים</u>

<u>של קהלת פוזנא</u>, ירושלים תשכ"ז.

1743 " דיא יהודים פון ליאון <u>האבן זיך בקלאגט</u>

פר דעך קיסר". <u>מ. מן</u>, <u>שארית ישראל</u>,

אמשטרדם, דף ל"ח, ע"ב.

לזכרנו מפס

באַן - 51

באַקלאַווע — די, ־ס. ←—— באַקלאַזשקע.

באָקלאַווע — די, ־ס. מין זיס געבעקס, געפּילט מיט ניס א.ע.; אין פֿאַרשיידענע געגנטן געבאַקן אויף פֿאַרשיידענע אופֿנים (למשל: ווי מאַכט מען [illegible]).

1930 „מען פֿאַרקנעט מיט צוויי אייער [...] מעל מיט אַ ביסל זאַלץ. מען מאַכט דערפֿון דריי טייגלעך און מען וועלגערט זיי אויס אויף אַ ברעט. [...] דאָס ערשטע בלאַט באַשמירט מען מיט ~~געשטו~~ געשטויסענע מאַנדלען און מען דעקט עס צו מיט אַ צווייט בלאַט, דאָס צווייטע באַשיט מען מיט פּיסטאַשקעס און אויף דעם אַלעם ליגט מען אַרויף דאָס דריטע בלאַט. דאַן צעשנײַדט מען די בלעטער אויף שיפֿע שטיקלעך [...] און מע שטעלט באַקן". ב. שאַפּראַן, יודישע קוך, וואַרשע, ז׳ 115־116.

52 בײַק.

1963 „אַרױסגעבאַקט באַקלאַװע און לעקעך מיט מאַנדל־ברײטלעך".
אַפֿאַ, וואָך אויף דער סטעפּ, ת״ס.

1962 "דער געפֿילדער, [...] די גערוכן פֿון געפּרעגלטן 'קאַבאַב'
[...] פֿון די באַקלאַװע און אַנדערע זיסע פּאַטראַװעס און געבעקסן".
ש. בן־ישראל, צ' פּאַר, 1/1/2.

באַקלאַזשאַן — דער, ־עס. געװיקס פֿון דער קאַרטאָפֿל־משפּחה
.... מיט פֿיאָלעטע אָדער העלפֿאַנדבײן־קאָ־
לירטע, לענגלעכע פֿרוכטן, ענלעכע צו אוגערקעס. שטאַמט פֿון טראָפּישער
אינדיע און װערט געפֿלאַנצט אין מיטללענדיקן געביט. אַנדער נאָמען —
אײער־געװיקס.

1926 „ליגט אַרום [דעם סאַלאַט] מיט דין אָנגעשניטענע זיסע אוגער־
קעס אָדער צעמיקע באַקלאַזשאַנעס". מישלאַװ, װעגעט' קאָך־בוך,
נ"י, ז' 31.

1960 „װעסט זיך נאָך צוגעװוינען צום מאכל און לעקן די פֿינגער
פֿון די באַקלאַזשאַנעס (טאָמאַטן)". ש. סימאָן, צװייגן, ב"א, ז' 43.

1974 „אין די עטלעכע גאָרטנװאַרג האָבן מיר ניט אַרײַנגענומען
[...] באַקלאַזשאַנעס". װ. יוזין, צ'פּאַר, 27/I.

באַקלאַזשקע — די, ־ס. פֿפֿ באַקלאַגע. (רוסיש) אַ פֿלאַכע
כלי פֿאַר װאַסער אָדער אַנדערע פֿליסיקײטן געניצט אין מיליטער, טוריזם
אאַ"וו צו טראָגן אױפֿן רימען אָדער איבער דעם אַקסל אויף אַ
R: Баклажка
בענדל, פֿעלדפֿלאַש, קאַנטין.

1931 „און בײַ זײערע [בײַ די דײַטשן] געפֿינסטו אַלץ: זײף, גאַלעטן,
[...] פֿולע באַקלאַגעס מיט װײַן". ש. ברעגמאַן, דורך קריג
און רעװאָלוציע, אָדעס, ז' 302.

1956 „אפֿשר אַ טרונק, מאַמעדאַװ, האַ? נו, נאַ — האָט זי אים די באַקלאַזשקע
געלײַך צום מויל געגעבן". פּמ, מלחמה II, נ"י, ז' 545.

באַקלאָן — דער, ־ען. אַ וואַסער־פֿויגל פֿון דעם אָפּטײל פּעליקאַנען. [סטוטש 247].

באַקלאַנגען — נאָר אין באַהאַנגען און באַקלאַנגען: באַדעקט מיט אַ סך צירונג וואָס גיט אַרויס אַ קלאַנג, אַ געהילך (אויך איראָניש).

1891 „איך וואָלט דיך צו דײַן זיס פּנים באַהאַנגען און באַקלאַנגען פֿון קאָפּ ביז די פֿיס מיט צירונג, מיט גאָלד און בריליאַנטן". ד. ב. האַרנשטײן, זלידניעפּקער לעבעדע פֿאָטאָגראַפֿיע, בערדיטשעוו, ז' 44.

1948 „שײַנע זאַנגען, שלאַנקע זאַנגען, // נאָך מיט קרײַנדעלעך באַהאַנגען, // נאָך מיט גלעקעלעך באַקלאַנגען". מ. לוצקי, אַ בוך צום לעבן, נ"י, ז' 239.

באַקלאַפּן — טרוו. צוקלאַפּנדיק באַדעקן מיט עפּעס. % באַקלאַפּן דעם קאַסטן מיט אײַזן.

1970 „מ'האָט יעדע שפּאַרונע פֿון דאַך, דורך וואַנען ס'פֿלעגט אַרײַנרעגענען, באַקלאַפּט מיט נײַע שינדלען". ה. אַקערמאַן, טמז, I/31.

|| זונג: דאָס קלאַפּן מיט די פֿינגער אויפֿן קערפּער בײַם אויסהערן אַ קראַנקן. [אמו].

[illegible]: דער מאַטעריאַל, מיט וועלכן מע באַקלאַפּט.

19[illegible] „די פֿערד זײַנען געווען געשפּאַנט אין דעם נײַעם געשפּאַן מיטן מעשענעם באַקלאַפּעכץ". אש, א שטעטל, ז' 60.

באַקלאָק — דער, ־ן. (לאַקל, מאָלדאַוויע), אַ געשעפֿט, עסק וואָס איז גורם קאָפּדרײעניש, שאַפֿט אומאָנגענעמלעכקייט [ק[illegible]].

ב אַ ק ל ו י ט – אדי/אדוו. מיט קלאָען (טלאָען).

% באַקלויטע בעלי-חיים.

1941 " [...] און דער האָז, ווייל מעלה-גירה איז ער,
אבער מיט קלויען איז ער ניט באַקלויט". תי,
ויקרא יא – 6.

ב אַ ק ל ו י ס ט ע ר ט – אדי. (טאָש) ~~וועגן א~~
~~שטאָט~~ פול מיט קלויסטערס, צערקוועס.

1950 " פון אלע שטאָטטיילן, באַקלויסטערטע/ צעהוידען
זיך גלאָקנצונגען". י. ה. ראַדאָשיצקי, ליד
אָנָן אומרו, ז' 80.

1951 "איך מאָסקווע, די הייליקע באַקלויסטערטע
מאָסקודע, איז דעמאָלט געוואָרן א קעסלגרוב פון
יידישע פליטים פון דער גאַנצער אַמאָליקער רוסלאַנד".
ל. שטיין [illegible] ליטע, נ"י, ז' 115.

~~ב אַ ק ל י ע ן – גענייצט גאָר אין פּאַסיוו: זיין~~
~~באַקליט (האָבן קלאָען, טלאָען) | [illegible] |.~~
~~% די קי, שעפּסן זיינען באַקליט.~~

ם |באַקליגן| ב ק ל י ג ן – אוטוו. מצליח זיין. (?נ?)

באַמ: ניט זיכער אין אויסטייטש.

1752 " זאָלסט מיר פר שטאַנד געבן צו פר שטין און
בקליגין געררן מקבל צו זיין דיין הייליגי תורה".
עח, מ"ג, [illegible].

|| בקליגונג ~~......~~ רכוש, פאַרמעגנס.

1725 " אונ דיא זאלשט אונז עפניך די טאר פון בקליגונג [...]". אריה ליב בר' יהודה זעליגמן מפיזונגן, תקוני המועדים, פיורדא, דף פז.

בקליגליך קייט - ~~באטייט?~~ רכוש.

1744 " ניארט וואש נאר דער פר שטאנד דא מיט צו פרידין איז דש דער פר שטאנד זיכט דא דורך דיזי ווערקונג אים גהאלפין ווערט און בקליגליך קייט". בע, כד - 2.

ם [באַקלײַבן] ב ק ל יי ב ן - אויסשמירן.

" יִשְׂדַּד - אוינ' זולט בקלייבן". רייכלין 8, דברים כ"ח ד. [תי: באַקאַלבן].

רעפ: אפשר באַלײַבן = באַקלײַבן?

ב אַ ק ל יי ד - דער, =ן. 1. באדעק, צודעק.

1960 " אונטערן באקלייד פון פורפור און רוביגען דארף ביטולהיש און הכנעה טאג און נאכט ברענען". יעקב פרידמאן, די לעגענדע נח גרין, נ"י, ז' 49.

2. (באשטימטייל פון צונויפהעפטן) וואס איז שייך צו באקליידונג, קליידער.

0 באקלייד - אינדוסטריע - די, בא.

1973 " צוזאמען מיט אנדערע [...] האבן זיי געפירט דעם פאראיין, וועלכער האט ארומגענומען די ארבעטער פון באקלייד- און בוי-אינדוסטריע". יצחק פשטיק, ת"א, ז' 388.

<u>באקלייד-ארבעטער</u> - דער, =ס/ מצ דז.

1968 " דער לאקאל פון דעם קלוב האט זיך געפונען אין פראפאראיין פון די <u>באקלייד-ארבעטער</u>". נ. ראזענבלאט, יזב אטוואצק - קארטשעוו, ת"א, ז' 146.

<u>באקלייד-בראנזשע</u> - די, =ס.

1951 " די <u>באקלייד-בראנזשע</u> האט געהאט ווארשטאטן אין 6192 - 1898 [אין ליטע]". י. לעשטשינסקי, ליטע I, נ"י, ז' 910.

<u>באקלייד-מלאכה</u> - די, =מלאכות.

1951 " די <u>באקלייד-מלאכה</u>, וואס האט סוף 19טן י"ה באשעפטיקט כמעט א העלפט פון אלע יידישע זעלבשטענדיקע בעלי-מלאכות, איז אויך שפעטער מיט 40 יאר געבליבן די הערשנדיקע אין דער יידישער מלאכה". י. לעשטשינסקי, ליטע I, נ"י, ז' 910.

<u>באקלייד-פאראיין</u> - דער, =ען.

1947 " [...] א גוטער רעדנער, שפעטער געווען דער סעקרעטאר פון <u>באקלייד-פאראיין</u>". טשענסטאכאווער יידן, נ"י, ז' 141.

~~באקלייד-קאמיסיע - די, =ס. [illegible]~~

~~[illegible]~~

ב<u>א</u>קליידונג - די. 1. <u>בא</u>. אקט פון באקליידן, דאס מאכן קליידער.

1867 " אויף אבמונדיראוווען (באקליידן) זאל מען נעמען ביי די אטדאטשיקעס געלט לויט די פרייזן וואס די <u>באקליידונג</u> קאסט דעם וואיענע מיניסטעריום". קמ נ' 47.

באַק –

1970 " די לאגע אויפן געביט פון באקליידונג ווערט באַצייכנט אין באריכט פון קאמיטעט ווי "א פארצווייפלטע".
ר. מאהלער, ספר סאנץ, ת"א, ז' 753.

2. מצ =עך. בגדים, אנטאן, מלבושים.

1899 " [...] און אין איין אויגנבליק זיינען געשטא-נען אלע פארהאנגען און צירליכע באקליידונגען [...] אין פייער". שפערלינג איבן דיא קאראימישע מיידכען, ווארשא, ז' 30.

1968 " מיין פאטער מיט זיינעם א חבר זיינען געגאנגען אפשטאטן א וויזיט ביי די יידן, וואס האבן אויס-געארבעט באקליידונג פאר די דייטשן". ר. אייזנשטארק, יזכ אסוואצק-קארטשעוו, ת"א, ז' 750.

3. באקלייד-אינדוסטריע.

1965 " די ליטווישע יידן האבן געשפילט א גאר וויכטיקע ראל אין דער אנטוויקלונג פון דער אינדוסטריע ווי: באקליידונג, מעבל, לעדער און טעקסטיל". ח. לייקאוויטש, לב ליטע II, ת"א, ז' 849.

4. (פיג) פאַרעם, לבוש.

" מיר זאלן אנטאן אונדזער יידיש ליד אין הייליקער באקליידונג [...]". הל, א בלאט אויף אן עפלבוים,

1951 " פון איין זייט – מאדערנע קולטור אין דייטשישער באקליידונג, פון דער אנדער זייט – יסודותדיקע יידישקייט פאר די קינדער". ש. אלישוב, לב ליטע II, נ"י, ז' 1315.

0 באקליידונג(ס)-ארבעטער - דער, =ס/מצ דז.

1970/71 " |מען האט| רעגיסטרירט די עקזיסטענץ פון דעם פראפעסיאנעלן פאראיין פון באקליידונגס-ארבעטער אין זלאטשעוו". ה. יאכימעק, יזב זלאטשעוו, ת"א, ז' 157.

באקליידונג(ס)-געשעפט - דאס, =ן.

1970/71 " באלד האט מען די ייִדן גענומען אין א באקליידונגס-געשעפט און אנגעטאן פון קאפ ביז די פיס". א. פיוולאוויטש, יזב זלאטשעוו, ת"א, ז' 102.

באקליידונג(ס)-לאגער - דער, =ן. א גרויסער סקלאד, מאגאזין פון בגדים, אנטאן.

1948 " עס האט זיך אונדז טאקע איינגעגעבן צו באקומען ארבעט אין דעם באקליידונגס-לאגער ביי דער לופט-וואפע". ל. רייזנער, לעשי גראדנער אפקלאנגען, נ' 3 - 4, ב"א, ז' 37.

ם ביקליידונג

.2

1661 " אונ' זיא [די יונגען] ביקליידטן זיך מיט ביקליידונג דער ווייברן אונ' זיא גינגן אלז אוב זיא וויברן וועךן". יוסיפון, 2, אמשטרדם, רט"ז/48

באַקליידן - טרוו. 1. באזארגן מיט קליידער, מלבושים. ס/ הט באַקליידן די גאַנצע משפחה. באַקליידן די קינדער פֿון ותלמוד תורה.

1885 " לייט טראגן זעק [...], ווערן צעזעצט און באקליידן זייערע ווייבער און פירן ביי זיי אויס וואס זיי ווילן". מ. מאראחאווסקיא, די הגדה פון היינטיגער צייט, ווארשע, ז' 8.

1951 " מען האט געדארפט עפעס טאן פאר די דאזיקע
אומגליקלעכע קראנקע, האלב משוגע-געווארענע
מענטשן, מען האט זיי געדארפט באקליידן, ניט
לאזן שטארבן פון הונגער". ל. שטיין
זב ליטע, נ"י, ז' 114.

(טעכט)
2. ארויפלייגן, ארויפטאן עפעס אויף א צווייטער זאך.
% באקליידן א ראד (באציען די ראד מיט א רייף).

3. (פיג) צוגעבן עפעס, דערגאנצן, באגלייטן מיט עפעס.

1885 "באקליידט ווערן מיט גערעכטיקייט - ילבשו
צדק". שיר היחוד ליום השבת, ז' 24.

... " די אידייען שוועבן ארום נאקעטע אין דער
לופט און ווערן מיט מעשים-טובים ניט באקליידט.
פרץ, אלע, ז' 347.

1940 " ער [קרשקש] טרעט ארויס קעגן רמב"מס 'אני
מאמין', אז גאט קען מען ניט באקליידן מיט
אייגנשאפטן פון פאזיטיווע אטריבוטן, נאר בלויז
מיט נעגאטיווע". א. ביק, קעמפער און היטער,
נ"י, ז' 82.

4. (ס'רוב מליצהדיק) פארנעמען אן אמט. % באקליידן
א פאסטן (א שטעלע).

1869 " און דער פארטע זיצן יידן און קריסטן און
באקליידן די גרעסטע עמטער גלייך מיט טערקן"
קמ, נ' 19.

1963 " עס איז אסור לדורות פאר א למדן פון דער
ליטע צו באקליידן די פראנקפורטער רבנות".
פ. מארקוס, טמז, 12/IV.

1970/71 " |ער| האט צו יענער צייט באַקליידט דעם פאסטן פון שטעטישן קאנטראלער". א. ליבלוביץ, ~~אין~~ יזב זלאטשעוו, ת"א, ז' 37.

באַקליידן זיך – רעפל. 1. זיך באַזאָרגן מיט קליידער, מלבושים.

1936 " [...] קען זיך דא אן ארבעטער מיט צוויי גוטע טעג געהאלט באַקליידן און באַשוכן און ארומגיין שפאצירן ווי דער ענגלישער קרוינפרינץ" [illegible] צ. ה. וואקסמאן, אין לאנד פון מהר"ל און מאסאריק, ווארשע.

1964 " וועסט זיך באַקליידן און וועסט אויסזען ווי א מיליאן דאלאר". מ. דלוזשנאווסקי, פאר 15/XI.

2. (פיג) קריגן עפעס, ווערן דערגאנצט מיט עפעס.

1964 " ווער עס באַקליידט זיך מיט שעמעוודיקייט ווי מיט א מאנטל. יענער פארשטעלט אלע זיינע חסרונות פאר מענטשן". א. אליאבי, איבן, פון שלמה אבן גבירול, טמז 15/XI.

|| ער – דער וואס באַקליידט [סטוטס 522].

17 שיין באַקליידט – "האט צרות פון אלע זייטן". [קטור].

באַקליידן דעם דלות – פארשטעלן, פארמאסקירן 13

1960 " מען האט געדודערט, געדעשט, מען איז אריינגעפארן מיט ווייב און קינדער אין שטאט אריין און מען האט 'באַקליידט דעם דלות'". מ. אקערמאן, אמעריק, 21/V.

.61 באק -

באקליידן מיט קללות - שעלטן, [illegible]

1958 " האט זי [דאס] ווייב אנשטאט זיך צו פארענטפערן נאך אים אפט מאל באקליידט מיט א מבול פון קללות". שארפזין ווינקל, [illegible] אמעריקאנער [illegible]1.

באקליידט און באנייט - [illegible] באזארגט מיט מלבושים.

שוו: דער אמת קען ארומגיין א נאקעטער, דעם שקר דארף מען פארשטעלן, באפוצן, כדי מע זאל אים אננעמען.

ם ביקליידן, בקליידן.

.3 ←----

1626 " זיין פיינד וויל איך בקליידן מיט שאנד |...|".
[illegible] תהילים, קל"ב - יד, [illegible].

1796 " אזו קומט דר מלאך צדקיאל אין ביקליידט זיין נשמה מיט זעלכי אורות פון דר תורה אונ מצוות".
[illegible], דרך הישר לעולם הבא, שקלאוו, פרק כ"ו.

.5 ←---

1743 " אונ' ער האט נאך גלאזן איין זון דר זיין פלאץ קען בקליידן, דא האט ער (גירשת) די פלאץ פון זיין פאטער". מ. מן, שארית ישראל, אמשט', [illegible].

.6 אנטאן [illegible].

1668 " אונ' זי האט גישפייזט איך [דאס] קינד אונ' האט ביקליידט איך אונ' זי האט אב גיוועשן זיין אונזויברקייט פון אים". יוסיפון, אמשטרדם, [illegible] כא'.

1762 " [...] זייא דיך אב שיטלן פון דעם שטויב [...] בקלייד דייני צירליכי קליידר". שלמה זלמן לונדן, [illegible] תקוני שבת בלשון אשכנז, זולצבאך, דף ח'[illegible].

7. באדעקן.

1661 " און דער דינער דיינש היכל דער איז געווען בקליידט מיט פירליא פארבן [...]". יוסיפון, אמשט', רפח.

1713 " איך דר זעלבגי צייט ווערשטו בקלייד ווערן מיט צירונג דר ציראט און דייני אלטי לייט ווערן איך דיר הרום זיצן". מחזור חלק שני, שלוש רגלים, אמשט', קלו.

בקליידן זיך.

2.

1739 " ווער זיך בקליידיט מיט בושה בייא זוכונג דער חכמה, דז ער זיך שעה מיט צו פראגין [...]". ספר מבחר הפנינים, הומבורג, ה.

3. זיך אנטאן (מלבושים).

1668 " און זיא [די יונגען] ביקליידטן זיך מיט ביקליידונג דער ווייברן און זיא גינגן אלז אוב זיא וויבר ווערן". יוסיפון, אמשט', כסז.

באקלייסטערט זיין – (איר) פון 'באגייסטערט'.

1972 " די מאמע איז דווקא נישט געווען אזוי באקלייסטערט פון דעם שותפות, נישט די האט געהאלטן פון רבין, נישט זי האט געהאלטן פון זיין פלאן". ח. ראזענפארב, דער בוים פון לעבן, ת"א, ז' 323.

[?ב']

[באקל=מיקל=פלעקל – אזוי. פארבינדונג פון העברעישן בכל מכול. (פסח) אלץ מיט אנאנד, מיט האק און פאק. % איך וועג איז ער אוועק מיט באקל=מיקל=פלעקל; דיי האבן דאס דערציילט גענוי, מיט באקל=מיקל פלעקל. (ווערט אויך געניצט: האקל=באקל...[הכל בכל...]).

באקלעבן – דזוו באקלעפן.

באקלעמען – טרוו. גורם זיין צער, זארג.

% דער אומגליק באקלעמט זיין געמיט.

1941 " און דלילה איז צוגעשטאנען צו אים ביז זיין זעל איז געווארן באקלעמט צו שטארבן".

תי, שופטים טז – 16.

באקלעמונג – די, 1. קלעמעניש, דריקונג, צער.

1908 " ווען מען באַרירט דאס גריבעלע פון מאגן ביי דעם טיפוס־קראנקן, פילט זיך א באקלעמונג, און דער מאגן איז געשפאנט". איבז, דער אוצר פון געזונד און לעבן, ווארשע.

1936 " פארגעסן אונדזער פיין און אונדזער באקלעמונג?".

נג, תהילים מד – 25.

באקלענגען – נאר אין אויסדרוק: באהענגען= באקלענגען (← באהענגען)

1886 " נישט אלע פורים טרעפט זיך אזא נס! נעמען א מיידל, ווי זי שטייט און גייט, באהענגען זי און באקלענגען, מאכן פאר א פארטיקע בעל־הביתטע!".

שע, יוסעלע סאלאוויי,

63 a באק—

באקלעפן - טרוו. פפ/ זן באקלעבן. מיט דער הילף פון קלעפיקע מאַטעריאלן באדעקן ארום און ארום א געוויסן שטח (מיט טאפעטן, אפישן אא.) % באקלעפן דעם קיאסק מיט פלאקאטן. באקלעפן די ווענט מיט טאפעטן. זי האט באקלעפט דאס קליינע פענצטערל מיט פאפיר.

~~זיינע באקלעפט מיט ... באקלעפט מיט ...~~

1829 " די זאלסט אים [דעם קאסטן] באקלעבן פון אינען ווייניק און פון אויסנווייניק מיט פעך". חחת.

1919 " די ווענט זיינען באקלעפט מיט ברוינע אבאיעס". דפ, ... III, ז' 11.

~~" וכפרת — און זאלסט באקלעבן". ... בראשית, ו' — יד.~~

1940 " גיט אונדז [די ווענט] א מויל!... באקלעפט און באהענגט אונדז מיט מענגעס אפישן". אקש עוורטב און מיינער ~~מזרח אייראפע~~ מאסקווע, ז' 90.

1965 " ווו א טיר, איז זי געווען באקלעפט מיט פאסקווילן קעגן ליליענבלומען". ח. לייקאוויטש, ~~אוף~~ ליטע ב' II, [ישראל], ז' 164.

ביקלייבן/בקלעבן. || ביקלייבן

1661 " אונ' ער בישלאס דאש טאר פון אויזיוועניג אונ' ביקלייבט זייני טירן מיט ביקלייבונג דער פר ברענונג". יוסיפון, אמשטרדם, שמג. 21.

1799 " נעם דר בר קפרא דען גרעשטן קארב [...] אונ בקלעבט אים מיט פעך. אברהם בר' יחיאל מיכל, ברך אברהם, שקלאוו.

|| ביקלייבונג.

באקלעקן - טרוו. פפ באקלעקסן. מאכן א קלעק/קליאַקס(ע). באפלעקן, פארשמוצן, פאר- ברודיקן (אויך פיג). % באקלעקן דעם העפט מיט טינט.

[1959?] " וואס יונג-באקלעקט זי מיט איר קלעק און סמייע".

משה בראדערזאן, געקליבענע שריפטן, ז' 121

שטח (מיט טאפעטן, אפישן אע). % באקלעפן דעם
קיאסק מיט פלאקאטן. באקלעפן די ווענט מיט טאפעטן.
זי האט באקלעפט דאס קליינע פענצטערל מיט פאפיר.

1829 " די/ זאלסט אים [דעם קאסטן] באקלעבן פון אינען
ווייניק און פון אויסנווייניק מיט פעך". חחת.

1919 " די ווענט זיינען באקלעפט מיט ברוינע אבאיעס".
!!!, ז' 11.

1940 " גיט אונדז [די ווענט] א מויל!... באקלעפט
און באהענגט אונדז מיט מענגעס אפישן". אקש,
מזרח אייראפע מאסקווע, ז' 90.

1965 " ווו א טיר, איז זי געווען באקלעפט מיט
פאסקווילן קעגן ליליענבלומען". ה. לייקאוויטש,
אויף ליטע ב' II, [ישראל], ז' 164.

ם ביקלייבן/בקלעבן. || ביקלייבן

1661 " און' ער בישלאס דאש טאר פון אויזיוונינג און'
ביקלייבט זייני טירן מיט ביקלייבונג דער פר ברענונג".
יוסיפון, אמסטערדם, שמג, 42.

1799 " נעם דר בר קפרא דען גרעשטן קארב [...] און
בקלעבט אים מיט פעך. אברהם בר' יחיאל מיכל,
ברך אברהם, שקלאוו.

|| ביקלייבונג.

באקלעקן — טרוו. פפ באקלעקסן. מאכן א
קלעק/קליאקס(ע). באפלעקן, פארשמוצן, פאר-
ברודיקן (אויך פיג). % באקלעקן דעם העפט מיט
טינט.

" וואס יונג-באקלעקט זי מיט איר קלעק און סמייע". [1959?]
משה בראדערזאן, געקליבענע שריפטן, ז' 121. [בא?]

באַקלעקסלען - טרוו. ---> באַקלעקן.

באַקלער - דער, =ן. באַטראַכטונג, יישוב-הדעת. % א טיפֿער באַקלער.

" ער לאָזט זיך דרייסט אָן א באַקלער דורך לענדער, ימען אומבאַקאַנט [...]". לע, ציט אַנטאָלאָגיע.
יפה, ז' 98.

~~1948 " און עפּעס ווערט אים קלערער, ווען ער גיט זיך א באַקלער. פּמ, מלחמה, מאָסקווע, ז' 59.~~

באַקלערט - פּאַרט/פּאַדיי פֿון באַקלערן.
2. באַדאַכט, באַטראַכט, מיושבֿדיק.
% דער מענטש איז א באַקלערטער: איידער ער טוט עפּעס, באַטראַכט ער זיך גוט.

||קייט - יישוב-הדעת, באַטראַכטונג.

1944 " אַזוי האָט ער, פֿאָליע, מיט שׂכל, באַקלערטקייט פּאַרטיילט יעדן איינעם זיין חלק באַשערטקייט".
סוצ, פֿון !, ת"א, ז' 453.

ם באַקלערט.

1744 " עס האָט ניט קיין גרונד צו דר חכמה פֿון דעם באַקלערטין וואָרום עס איז זייער פֿיל". בע.

באַקלערן - טרוו. 1. באַטראַכטן, אַריינטראַכטן גוט, באַדענקען, מעיין זיין. % באַקלערן אַן ענין.
זיי האָבן מיט קאָפּ באַקלערט די לאַגע.

1903 " א גרויסער ארכיטעקט, וואס באקלערט זייער א
גרויסן פלאן". שע, שויך איין מאל א סוכה, גוט אלע ווערק,
נ"י, 1944, ב' II, ז' 143.

1917 "וועגן דעם דארפן מיר זיך גוט מישב זיין און
באקלערן, ווי דאס יידישע פאלק זאל ווייטער לעבן".
זשיט V, נ"י, ז' 121.

1945 " עס איז די וועלט שוין פארטיק// און אלץ איז
שוין באקלערט". אר, "די עלטסטע".

1949 " איך בין דאך ניט געווען מיין פרייען ווילנס
קיין באשאף, באקלער נאר!". סוצ גוט הויז I, ה"א, ז' 254.
1963

2. (עלט) אפנארן, צוטראכטן עפעס שלעכטס פאר עמעצן.
% ~~"איך באקלער דעם יאלד ווי ר' איז גרויס" [קס 1467]~~

1882 " א גאנצן ווינטער האבן זיי געהאט פערעפיסקעס
[א קארעספאנדענץ] מיט א גרויסן מאן פון פעטערס-
בורג, ער זאל זיי לערנען, ווי דעם יידן צו באקלערן".
ייפאל, IV. 15.

1908 " דער פעטער האט געוואלט דעם פלימעניק גוט
באקלערן, נאר יאנקעלע האט אנגעמאכט א גוואלד
[...]". א. מאמאראווסקי, די הגדה פון דער
לינקער זייט, אדעסע.

באקלערן זיך - אומוו. איבערטראכטן א זאך נאך א
מאל, באדענקען זיך, מישב זיין זיך מיט זיך אליין.
% ער האט זיך באקלערט און אנגענומען א ~~דורכגעק~~
~~באשלוס~~. פעסט פלאן.

פל "איך האב זיך גאנץ גוט באקלערט,// גאט ווייסט,
ווי לאנג איך וועל לעבן".

1870 " אונדזער פריץ האט זיך אנגעהויבן צו באקלערן,
אז ער קען דא שלעכט אפשניידן". קמ, נ' 33.

.66 באק -

|| =נג - די, =ען.

=ער - דער (די, =ין, =קע), =ס.

1936 " גאט האט פון הימל אראפגעלוגט [...] צו זען, צי ס'איז פאראן א באקלערער, א נאכפארשער פון גאט".

נג, אלבב תהילים, יד - 2.] [תי: ~~משכיל דרש את~~ ~~אלהים~~ - א פארשטאנדיקער וואס זוכט גאט]. ~~שמועסן~~ ~~רעדן דעם סדר העולם~~,

באקלערן די וועלט- פילאזאפירן, שמועסן וועגן דעם סדר העולם, ארייננלאזן זיך אין הויכער פאליטיק.

1895 " און האט ער נאר די וועלט באקלערט,// טא האט עס אומגעזאמט// זיין פרייד געטרויבט, זיין רו צעשטערט,// זיין יוגנט אים פארסמט". אל, ~~פארשטאנדיק~~ III, ~~פארשטאנדיק~~. 272, 1938

באקן - טרוו. פאר געבאקן (זן) געבאקט.

1. אין אלגעמיינעם באטייט - אויספארטיקן פון מעל ברויט, חלה, זעמל, קוכנס אע, אויספירנדיק אלע דערצו נייטיקע פראצעסן (ראשטשינען, קנעטן דאס טייג, אויס-מאכן, בוימלען, איינזעצן און אויפהאלטן די נייטיקע צייט אין אויוון). % אמאליקע יארן פלעגט מען אלע געבעקסן באקן ביי זיך אין שטוב. לכבוד פורים באקט מען המן=טאשן, מאנדלען, האניק=טייגלעך, די מאמע האט געבאקן אלע דאנערשטיק ברויט און חלה אויף שבת.

1858 " אונ אפ שיידן חלה פון דיא טייג וואש מיר באקן". (sic!) תחנות ובקשות, ווילנע, דף ד.

1912 " הערט א מעשה וואס א פארצייטיקער גביר קען - איינפירן ביי זיך א קיך אויף קאכן און באקן און געבן דארט אלע טאג עסן הונגעריקע ". ממוס, שלמה [...] II, ז' 78.

1939 " ער באקט הורה און זיין ווייב באקט ברויט". זש, באם דניעפער, ווילנע, ז' 40.

1968 " געבאקן מצות האט מען דאך, אבער [...] אין די געהיימע בעקערייען און אין מיטן דער נאכט". ע. רינגעלבלום, יזב אטוואצק, ז' 898.

2. אין ספעציפישן זינען - נאר דער לעצטער פראצעס, דאס ארייזעצן דאס טייג אין (הויסן) אויוון אריין און עס לאזן דארט ביז עס ווערט פארטיק. % די פלעצל זיינען שוין אויסגעמאכט, מע דארף זיי נאר באקן, דער אויוון איז שוין גוט אויסגעהייצט - מע קאן שוין באקן דאס ברויט.

1967 " |...| באקט עס 45 מינוט אין ניט קיין צו הייסן אויוון ". א. באווארסקי, פאר, 29/X.

3. פרעגלען לאַטקעס, בלינצעס אַע שפּײַזן חנוכּה באַקט מען לאַטקעס, בלינצעס דאַרף מען באַקן אויף אַ קלײנעם פֿײַער.

4. (אַרב) קאָכן אָדער בראָטן.

1836 " נײַאַי טעפּ וואָס זענען נאָך ניט אויש גיזאָטין גיוואָרין פֿאַר יום טוב טאָר מען דרינן ניט קאָכין אודר באַקין אום יום טוב ". לט 3, סדילקוב, דף 74.

5. צובראָטן קאַרטאָפּל אין דער שאָלעכץ (אין די העמדלעך), צו דער מלווה=מלכּה האָט מען געמאַכט אַ באָרשטש און געבאַקן קאַרטאָפל אין די העמדלעך.

1951 " בולבעס פלעגט מען באַקן, ווען דער גרויסער 'רוסישער' אויוון פֿלעג זיך האַלטן ביים אויסהייצן". ה. אבראַמאָוויטש, זב ליטע I, נ"י, ז' 419.

6. (פּיג) שטאַרק אָנוואַרעמען, אָפּברענען, צוברוינען דורך דער זון ¥.

1912" די זומערדיקע זון דערווײַל באַקט, רופט אַרויס אויף די פאַרהיצטע פּנימער דעם גוטן שווייס ". ממוס, שלמה [...] II, ז' 40.

1906 " די זון באַקט, און זײַ אַרבעטן, און שווייס גיסט זיך פֿון זײַ טײַכנווײַז ". די מעשה פֿון פּיער ברידער, וואַרשע, ז' 11.

7. (פּיג, איר) אויסטראַכטן נישט=געשטיגענע, נישט= געפֿלויגענע זאַכן. זאָגן ליגנס, אויף צו באַרימען זיך, אויספּײַנען זיך. שטאַרק רוב.

1922 " כ'גלייב באַלד, וואָס דו באַקסט..." ל. מלאך, אַפּפּאַל, וואַרשע, ז' 115.

8. (פיג, איר) אין שרייבער=זשורנאליסטן=לשון - מחבר זיין אויף איין פוס, שרייבן אויף גיך און א סך, געמיינט ניט=ווערטפולע שאפונגען; דער דאזיקער "שראבער" באקט צען ראמאנען א יאר. יענער איז א ספעציאליסט צו באקן נייעס פאר זיין צייטונג.

1891 " [...] פונקט ווי פון א געווישן זשארגאנישן שרייבער, וועלכער באקט [...] אלע מאנטאג און דאנערשטאג נייע ביכלעך אן טאלק [...]". ישראל חסר=כח, זלידניעפסקער לעבענדע פהאטאגראפהיע, בערדיטשעוו, ז' 38.

9. (אקטיאריש) אויפפירן א סך פיעסן, איינע נאך דער אנדערער אין א קורצער צייט ~~(אין א פראווינצשטאט אדער צוליב שלעכטן סעזאן)~~.

1966 " 'באקן' אין א שלעכטן סעזאן אדער אין א פראווינצשטאט אויפפירן א סך פיעסן, איינע נאך דער אנדערער ". מ. שווייד, אקטיארן=שפראך, פאר VIII/31.

באקן זיך - אוטוו. 1. ווערן געבאקן; די הלות באקן זיך גוט, ווייל דער אויוון איז גוט אויסגעהייצט; לאטקעס באקן זיך בעסער אויף גענדזנשמאלץ.

2. (פיג) אפּ[illegible]ענען זיך, צוברוינען זיך אויף דער זון; (חברה) באקט זיך אויפן פליאזש; גענוג שוין געבאקן זיך - די הויט וועט נאך אפקריכן!

1933 " [...] ווען זי איז געלעגן א נאקעטע אליין און זיך געבאקן אויף דער זון ". ב. טייטלבוים, אויפן שוועל, ווארשע, ז' 208.

70. באק – 1.

באקונג – די/דאס. אקט אדער פראצעס פון באקן(זיך), מיטן נייעם באקאויוון האט מען געשיקט אנווייזונגען ווי אזוי אויסצופירן די באקונג.

~~באקנדיק – גאדי/גאדוו – וואס באקט, גיט היץ.~~

באקעדיק – אדי, 254. הייס, ווי ס'וואלט געבאקן (די זון, דער אויוון אע)

באקעוודיק – אדי/אדוו, וואס באקט זיך (גוט), וואס לאזט זיך באקן. די מעל איז זייער א באקעוודיקע, גייט גוט אויף. דאס טייג דארף מען גוט אויסקנעטן, וועט עס ארויסקומען גוט באקעוודיק.

באקעוודיקייט – די. בא. באקפעיקייט. די שפייז=לאבאראטאריע פארשט די באקעוודיקייט פון פארשיידענע סארטן מעל, בוימל אע.

באקעכץ – דאס, =ן. (ביטולדיק) אומגעראטענער אופן פון באקן. פון אזא באקעכץ וועט קיין לייטישער לעקעך ניט ארויסקומען.

באקעניש – דאס, בא. 1. דאס באקן א סך מאל, כסדר. ס'איז מיר שוין נמאס געווארן דאס באקעניש און קאכעניש יעדן טאג.

2. היץ, חמימה (פון דער זון).

"וואס זאגט איר עפעס צו דער חמימה? – א באקעניש, – האט שלמה געענטפערט". אפֿא, א ראמאן פון א פערד=גנב, ז' 17. 1912

1928

בּאַק – 71.5

0 בּאַקאַוויוּן ---- זבֿ.

בּאַקאייל – דער, =ן. אויל וואָס ניצט צום באַקן.
בוימל, וואָס ניצט צום באַקן. ס/ס

בּאַקבוימל – דער, =עך. מע האט אימפּאַרטירט נייע
סאָרטן באַקבוימלען.

בּאַקדייזשע – די, =ס. קיילעכיקער כלי, די הייך
ארום 30 – 40 צמ, געמאַכט פון הילצערנע קלעפּקעס,
געניצט אויף צו ראַשטשינען און קנעטן דאָס טייג
אויף ברויט אַע. ס/ס אין ווינקל שטייט א פולע באַקדייזשע
מיט טייג אויף ברויט.

בּאַקהיץ – די, באַ. [סטוטש 254] די טעמפּעראַטור,
וואָס פאָדערט זיך, כדי א געוויס געבעקס זאָל פאַרטיק
ווערן, זאָל ארויסקומען גוט.

באַק

באַקזאַכן – די, מצ. [סטוטש 258]. געבעקס, זאַכן
וואָס מע באַקט אויס.

בּאַק-לאָפּעטע – די, =ס. לאַנגע הילצערנע לאָפּעטע, מיט
וועלכער מע פלעגט דאָס ברויט, חלה אַע אריינזעצן אין
און ארויסנעמען פון אויוון.

בּאַקמולטער – די, =ס. פלאַכע און לאַנגע הילצערנע
כלי, ווו מע פלעגט ראַשטשינען טייג אויף חלה, קיכלעך
אַע. ס/ס די באַקמולטער איז שוין פול – דאָס טייג אויף חלה האָט
גוט געיורן.

בּאַקמייסטער – דער, =ס. 1. (עלט) בּאַלעבאָס פון
א בעקעריי. ס/ס דער באַקמייסטער האָט צוגענומען א נייעם
אַרבעטער אין זיין בעקעריי.

2. עלטסטער בעקער=אַרבעטער, אויפזעער איבער די בעקערס. ס/ס
דער באַקמייסטער האָט געוויזן די לערניינגלעך ווי
אַזוי מע דאַרף פאַרקנעטן דאָס טייג.

1896 " ...| איך מוז זיך באמיען צו אונדזער נשיא אלס באקמייסטער איינצוטרעטן ". מר"ט, תלמידי חכמים און עמי הארצים, ווילנע, ז' 5.

באקסאדע – די, בא. פרעפאראט פון סאדע, וואס העלפט דעם יוירן פון טייג.

1926 " גיסט אריין די אויפגעשלאגענע געלכלעך, באזאלצט צום טעם, שיט אריין די באקסאדע און לאזט אריין די ווייסלעך [...] ". מישולאוו, וועגעטאריער קאך=בוך, נ"י, ז' 67.

באקפולווער – דער, =ס דזוו באקסאדע, עווענטועל מיט א צומיש פון שטאָפן וואס געבן צו א באזונדערן טעם דעם געבעקס.

1920" די געוויינלעכע באקפולווערס, וועלכע ווערן באנוצט אנשטאט הייוון, זיינען געוויינלעך א מישונג פון טרינקסאדע, וויינשטיין און קראכמאל ".
ס. פיינסטאון, בעמיע, נ"י, ז' 122.

באקפראשעק – דער, באקפראָשקעס. דזוו באקפולווער.

באקפאן – די, =ען. 1. ~~צילינדערפארמ~~קע, ~~מיט~~ א ~~העבטל~~ ניט הויך און ברייטע בלי, צו בראטן (באקן) פיש אדער אנדערע מאכלים.

1926 " לייגט עס [די גרינסן און געווירץ] אריין אין א באקפאן, אויסגעשמירט מיט פעטס און באקט עס ארום א שטונדע |...| ". מישולאוו, וועגעט' קאך=בוך.

1969 " לייגט אריין די פיש אין א באקפאן איינס נעבן אנדערן און באגיסט מיט דעם עסיק [...] ". נ. בלום, פאר, IV/ 29.

73.92 באק -

באקפעטס - דאס, בא. בוימל/אייל אדער אנדער פעטס, געניצט צום באקן.

באקפעיקייט - די, בא. די אייגנשאפט פון מעל צו ווערן גוט אויסגעבאקן. [ח. א. פינקעל, יידישער טעכנישער ווערטערבוך, כארקאוו, 1923].

באקשטוב - די, באקשטיבער. דזוו בעקעריי, [ל 2] אויך געניצט אנצורופן דאס ארט, ווו מע פלעגט א מאל באקן מצות. די קנעטערינס און די מצה=רעדלערס זיינען שוין דא אין דער באקשטוב.

באקשיסל - די, =ען. דזוו באקפאן.

1926 " [...] נעמט א טיפע באקשיסל, שמירט אויס מיט פוטער אדער ניספעטס [...] ". מ. שולאוו, וועגעט קאך=בוך, נ"י, ז' 71.

~~1916 " [...] האט זי פאר איר מאך אלצדינג אויסגעלויבט איך מאג ארייך געבאקן ליגן~~

באקן ליגנס, באקן ליגנס ווי בייגל (ווי מצות). אויסטראכטן ליגנס, נישט-געשטויגענע, ניט=געפלויגענע זאכן א סך און אויף גיך, אימפראוויזירן בלאפערייען. דער יונגערמאן איז א גוטער בעקער - ער באקט ליגנס ווי בייגל.

1916 " [...] האט זי פאר איר מאן אלצדינג אויסגעלויבט איך טאג אריין, געבאקן ליגן פון שלום=בית וועגן אויף וואס די וועלט שטייט ". ד. י. זילבערבוש, שטרעכאלעך [...], ווין, ז' 13.

1958 " איך דער גאנצער צייט [...] האט דער לערער געטאן איין זאך: געבאקט ליגנס ". י. ווארשאווסקי, פאר, ד/ V, 30.

74. - באק

באקן בייגל; ליגן אין דר׳ערד און (שוין) באקן בייגל.

1. זיין צווישן די טויטע, זיין שוין געשטארבן.

..."המן האט געווארפן אויף מרדכין אן אייגל,// היינט ליגט ער אין דר׳ערד און באקט בייגל". פל.

2. זיין אויף גרויסע צרות, אין גרויסער נויט.

... "[...] ווען כ׳בין, נישט פאר אייך געדאכט, געלעגן אין דער ערד און געבאקן בייגל". שע, ב׳ XII, ז׳ 113.

1960 " די בייגל=בעקערייען [...] זענען שטענדיק אין קעלערס – און דערפון נעמט זיך אפשר דאס יידישע ווערטל: ׳ער ליגט אין דר׳ערד און באקט בייגל". ל. סענדערס, טמז, V/28.

ער איז פריש געבאקן – וועגן איינעם וואס איז נאך ניט געניט, איז נאך רוי אין א געוויסער ארבעט.

מע וועט אים באקן קיכעלעך – זאגט מען מיט ליצנות וועגן איינעם וואס ס׳שטייט/אים פאר א גרויסער שטראף. [עלזעט, יידישע מאכלים, II, ווארשע, ז׳ 96].

"באקן קישעלעך" [קטוו] — דזוו דפוו?

באקן בלינעס? – באק! ניט באקן? – באק ניט! – שפאסיק צו איינעם א) "וואס איז גלייכגילטיק צו אלץ, א "לאז מיך געמאך", ב) "וואס איז א וואקלדיקער, ניט געשטעלטער, אומאנטשלאסענער מענטש"

עס באקט אין סטאך – (שפאסיק), ווען א בגד, וואס איז ענג, קוועטשט" [קטוו, זאמעט].

מע באקט אפּ מצות און מע גייט אהיים -"וועגן זייער
א קורצן סעזאן פון ארבעט" [קטוו].

שוו: אז מע באקט ברויט (איך אויוון), איז די
גאנצע שטוב זאט - א) אויב ס'איז נאר דא ברויט,
איז שוין דא זעט; ב) דאס באקן ברויט, דער ריח פון
געבאקענעם ברויט גיט שוין דאס געפיל פון זעט.

באק, ווי לאנג (כל זמן) דער אויוון באקט, באק, ווי
לאנג דער אויוון ברענט) - מע דארף טאן, אויספירן
עפּעס ווען ס'איז דא די געלעגנהייט, די מעגלעכקייט.

אין א פאזשאר (פייער) באקן גנבים קארטאפל -
אויסנוצן אן אומגליק פון אן אנדערן, פון כלל, פאר
אייגענעם נוצן.

באקן און בראטן איז (מוז) ניט אלע מאל געראטן.
ניט תמיד קומט ארויס, ווי מע וויל; ניט אלץ
וואס מע טוט, באקומט זיך גוט.

ם באקן

1.

" דא שיקט דער קוניג דוד נוך תמר אלזוא. 1544
גיא צו אמנון דיינם ברודר אונ' באק אים קויכליך יוא".
שב, סטראפע 1351.

1723 " אייך ברויט דש דר גוי האט גיבאקן אם שבת,
אייך טייל לייט אסרן עש, אונ אייך טייל לייט
זיינן עש מתיר ". לט 9, אממש, דף 77.

2.

1679 " אברהם איילט איך די היטן צו שרה, אונ' שפראך,
אייל אונ' מענג דרייא מוס זעמיל מעל, קנעט אונ'
באק קוכין ". בליץ, בראשית, יח - ו.

76. באק -

1748 " די (יהודים) [...] האבן טייג איין גימאכט גהאט צו מארגינש פריא צו באקן [...]". עפש, סידור תפילות, אמשט, דף קמ"ה.

---------> 4.

1686 " [...] אונ׳ באק דוא דיא פיש איין דער פפאנן [...]". ס׳ משלים, פפד"מ, דף מ"ה.

באקן - אדי (באקענע/באקענער). א באקענער - וואס איז פון א באק, שייך צו א באק. ־פעלץ. באקענע שמאלץ.

1889 " ווי איך האב פון דער כנופיא צו הערן באקומען, האב איך מיין באקענע היטל געגומען [...]". ילג, שיחת-חולין, ווארשע, ז׳ 59.

2. וואס דערמאנט א באק, ענלעך צו א באק.

1969 " [...] א לאנגע בארד א באקענע, א לאנג געקנייטשט פנים [...]". י. קיפניס, צום לעבן, מאסקווע, ז׳ 282.

באקן - אנשביידער - דער, =ס [סטוטש 205]. (טעכט) מכשיר צו מעטאל-באארבעטונג.

באקנאקט - אדוו. (שש, איר.) שיכור, בגילופין.

" מיסטער שולץ האט [...] צוגעלייגט א פינגער צום שטערן, געצייגט גרינען, אז פרידקין איז באקנאקט". 1928

אפא III, ז׳ 41.

באקנבארדן – במ. פפ באקנבערד: האָר וואָס וואַקסן פון די שלייפן איבער די באַקן (ביי א ראַזירטע גאָמבע). "פראַנץ-יאָזעף-באָרד". % טראָגן/פֿאַרלאָזן זיך באַקנבאַרדן. באַקנבאַרדן זיינען ווידער אין דער מאָדע.

1913–1916 " אין אַ פּאָר מינוט אַרום פֿליט אַריין אַ ייד מיט שיטערע באַקנבאַרדן און מיט זייער אַ נידעריקער ראיה". שע, פונים יאַריד II, ציט' אַלע ווערק, נ"י, 1944, ב' IIIד, ז' 243.

1944 " געגנומען זיך פאַר די באַקנבאַרדן: קעמען זיי, אונטערפאַרבן מיט טונקעלער פּאָמאַדע". זש, קיסר און רבי I, נ"י, ז' 121.

1956 " אַט שטייט פאַר אים דער זיידע צווישן אייניקלעך און זין, // ער זעט, ווי מיט די סיווע באַקנבאַרדן זיך צעלאָזט ער". פּמ, מלחמה I, נ"י, ז' 234.

באַקן-בעמבע – די, =ס. "מיין פּויק" [קטוור].

רעד: אַפשר באַקן-בעמבע? – באַצויגן מיט אַ פעל פון באַק?

באַקנבערד(ן) – ----> באַקנבאַרדן.

ס[באַקניפּן] בקניפּן – אָנקניפּן, פאַרבינדן [?].

1744 " [וכן] אַזוא אויך אירי לייבליכי נאַטורן ווען איר מיר נשמה פאַלגין ווערט זיך רעכט פאַרטיג צו מאַכין אונ/גוטי וועגין זוא ווער איך אויך לופין צו בקניפין אן דיא פילהייט דז איז עולם הבא". איבן א. פּאַוויר, ציט בע, זאָלקוואַ, 1805, דף מג ע"ב.

באַקנעפּלט – אדי. "וואָס טראָגט אַ מונדיר מיט אָבצייכענע קנעפּ" [קטוור]. % ער האָט תמיד צרות פון די באַקנעפּלטע לייט.

באָקנשמאַלץ - דאָס/ די. פֿפֿ: באַקנע שמאַלץ, באָקעסשמאַלץ, שמאַלץ פֿון רינדער.

1866 " מנוסה שמאלץ 10 קאפיקעס און באקנשמאלץ 15 קאפי- קעס כל פֿונט". קמ נ' 10, מודעות.

[illegible]

באַקס - דער, =עס. (אַמ, נאַ) 1. קאַסטן, קעסטל, פּושקע.

1930 "[...] ביז זיי דערגרייכן די ריזיקע אייזבאַקסעס, ווו דאס חזיר געפינט ענדלעך זיין ציטווייליקע רו". דא, פֿון בערלין ביז סאַן-פראַנציסקאָ, ווארשע, ז' 146.

2. לאָזשע אין טעאַטער.

1931 " גאלדפאדן איז געזעסן דאן (בעת דעם קבלת=פנים פאר אים) אין באקס. לעקס, פֿון איד. טעאַטער I, נ"י, ז' 329.

0 באַקס=אָפיס - [סטוטש 383], (אַמ, נאַ) טעאַטער=קאַסע.

באָקס I - דער, באַ. 1. פֿויסט קאַמף אין ספּעציעלע הענטשקעס, לויט געוויסע כּללים, צווישן צוויי ספּאָרט- לערס.

1968 " עס האבן זיך געשאפן עטלעכע סעקציעס: ציקליסטן, באָקס, פּינג-פּאָנג און פֿוטבאָל". יזב אַטוואַצק-קאַרטשעוו, ת"א, ז' 233.

2. „א שלעגער" [ש. וויסנבערג, פּש I, 1926, ז' 81].

|| באָקסינג - (אַמ) דזוו באָקס, 1.

0 **באקסמאטש/באקסמעטש** - דער, =ן. פאַרמעסטונג אין באָקס.

1968 " ער קלויבט אויס צוויי עלטערע מענטשן און אָרגאַניזירט אַ באָקסמעטש ". מ. בראַף, יזב אַטוואַצק-קאַרטשעוו, ת"א, ז׳ 937.

באקס=סעקציע - די, =ס. גרופּע ספּעציאַליסטן פֿון ביכער.

1968 " אונדזער **באָקס-סעקציע** איז געווען די איינציקע אין שטאָט, וואָס האָט זיך באַטייליקט אין די אַלגעמיינע קרייזפאַרמעסטן ". יזב אַטוואַצק-קאַרטשעוו, ת"א, ז׳ 273.

ב אָ ק ס II - דער, =עס. 1. (מעד) אַן איזאָלאַציע= קעמערל פאַר געוויסע קראַנקע אין אַ שפּיטאָל.

1937 " די קראַנקייט איז זייער קלעפּיק. דאָס קינד מוז שטרענג איזאָלירט ווערן. עס מוז זיך געפינען אין אַ באַזונדערן צימער אָדער אין אַ **באָקס**". פגעז, נ׳ 7 - 8, ווילנע.

2. (שגל)פאַרקראַטעוועטע שטייג (אין קעלערן פון געסטאַפּאָ אין וואַרשע), ווו אַרעסטירטע האָבן געמוזט זיצן אויף בענקלעך און ניט געטאָרט זיך אַ ריר טאָן פון אָרט. בלום.

~~באקסלרנא~~ - ~~באקסלרנא~~

ב אָ ק ס ה אָ ר ן - דער, מצ דז. 1. **באָקסער I**.

2. **באָקסערבוים**.

באַקסוווּד - דאס, בא. (אמ, נא) דאס האלץ פון א בוקסבוים.

1924 " גיפטיקע אייגנשאפטן האבן אויך אייניקע מינים טראפישע געפהילץ |...| דהיינו: עבענהאלץ, אטלאס, באַקסוווּד און אנדערע ". פגעז, נ' 4, ווילנע.

באַקסטרי - דער, [=ס?]. [סטוטש 250]. (אמ, נא) בוקסבוים, בוקסנבוים.

באַקסיאָר - ---> באַקסער !!.

באַקסייט - דער, =ן. 1. מינעראל וואס האט אין זיך א סך אלומיניום, ערדיקער שטאף פון פארשיי - דענעם גראד הארטקייט און פארשיידענע קאלירן.

1961 " און צו דעם נעמט מען ארויס פון דארטן א ביסל שאר ירקות, ווי באַקסיט, גאלד און דימענטן ". בצג, טמז VIII /29.

2. (לאַקל, ~~פּאַריז~~) „א סארט אימיטאציע=לעדער" [ב. ריימאַן].

באַקסיין - דער, =ען. (באַקאַ פראנקרייך) „קינסטלעכע לעדער, וואס זעט אויס ווי באַקסלעדער" [קטוו].

באַקסירן - ---> באַקסן זיך.

באָקס לונג - ---> בוקס לונג

באַקסלעדער - די, בא. (לאַקל, גראַדנע) „א פראסטער סאַרט לעדער, וואס די שטעפערס ניצן פאר זייערע כאליאווס" [ח. שעסקין, יישפ XXV - 2. ז' 60].

באַקסן - אטור. (שנש) קלאפן, פויקן.

1970 " זאלן אויבן מארשירן די היילקע אַקסן, // אַן ארקעסטער זאל באַקסן". סוצ, ציטיקע פנימער, ת"א, ז' 149.

באַקסן זיך — זוו, פפ באַקסירן/באַקסעווען זיך.
זיך פאַרנעמען מיטן ספּאָרט באָקס, שלאָגן זיך לויט די כללים פון באָקס.

1870 " און ווער ווייסט, וויפל צייט עס וועט נאך אוועק-גייך איידער עס וועלן אפגעשאפט ווערן ביי די ענגלענדער דאס באקסעווען (קולאטשקעס)". קמ נ' 26.

1953 " מיט זייערע פויסטן הייבן זיי אן צו באקסירן זייך פנים [...]. זייך געזיכט באגיסט זיך מיט בלוט". ז. לעווינבוך, יזב ברנוביץ". ז' 605.

1954 " נאך דער ארבעט זיינען די דאזיקע 15 יידן געצווונגען געווארן זיך צו באַקסן, אונטער דער קאמאנדע פון א געסטאפא-אפיציר ". ש. וואסערמאן, יזב בעלם, יאהאנעסבורג, ז' 84.

באַקסעווען (זיך) - ---- באַקסן זיך.

באַקסער ! - דער, =ס. פפ באַקסהארן. די פּרי פון אַ באַקסערבוים, איינע פון די פרות, וואס לויט דער מסורה איז א מצווה צו עסן חמישה-עשר בשבט.

1861 " נייע באקשארין וואס ער האט אייך גיפּרעסט אין אלטן ווייך אדער אלטע אין נייע ווייך מוז ער אויס ראמען ". משניות, זרעים י/סא, קעניגסבערג.

| ? | " איך בין דיר מקנא, בנימין, דו וועסט דארט זיך
אנעסן א ביסל מיט באקסערן און מיט טייטלען ".
ממוס, מסעות [...] ז' 29.

1911 " דארט וועלן מיר זיין אויף אלע בשמים-בערג,
אין אלע וויינגערטנער, אנשטופן פולע קעשענעס מיט
באקסערן ". שע, [illegible] שיר=השירים,
ניו יאָרק, נ"י 1944, ב' ח, ז' 28.

1928 " באקסהארן אנטהאלט נאך מער צוקער [...] און
קען באנוצט ווערן צו פארזיסן שפייז אזוי ווי האניק".
ש' פגעז נ' 15, ווילנע.

0 באקסערזאפט - דער, באקסערן-סארפ - דער, באָ...
(ערב) סיראָפּ פון באקסערן.

1908 " צו א קינד פון 5 חדשים אדער מער וואס האט שלשול
זאל מען נעמען [...] מיניסן וואסער און [...]
באקסערן-סארפ [...], צוזאמענמישן און פון דעם
געבן דעם קינד ". א. י. שפערלינג, ליקוטים II,
לעמבערג.

באקסערבאב - דער, =עס. קערן פון א באקסער.
| ? | " |...| און עגיפטישע באבעס און באקסערבאבעס".
אויפן פיעט [?], כלאים א, ב.

27 אין ארץ ישראל עסן די ציגן באקסער - א באקסער
איז אין א"י ניט אזוי זעלטן ווי אין גלות.

(ש"ו)
א באקסער איז שווארץ, אבער זיס ווי צוקער - וועגן
עמעצן אדער עפעס וואס זעט אויס ניט אזוי שיין,
אבער אין תוך איז דאס גוט. | ~~י. גרשטיין, ...~~
~~אלע טעג פון א גאנץ יאָר, וואַרשע, 1906, ז'~~ 35.

83 באק - ד'

קוועלן ווי א באקסער - האבן פארגעניגן, זיך מחיה זייך. [סטוטש 511].

ם באקס הארץ.

1711 " [שלמה המלך] האט געוואלט גיט זיינר חכמה, וועלכי ערד און' שטאט דאש דא גוט איז צו פעפער אודר צו באקס הארץ [...]". צאינה, קהלת, אמשטרדם, קע"ב, 31.

באָקסער !! - דער, =ס. פּפּ באקסיאַר. א ספארטלער וואס פארנעמט זיך מיט באָקס.

1932 " איינער אין א סמאקינג מיט אן אויסזען פון א באקסיאַר האט פאר א גרויסער, פולינקער אוידיטאריע [...] ארויסגעזאגט זיינע א טיפע מיינונג ". זב, דער וועג פון פאראט, מאסקווע, ז' 131.

1968 " די 'באָקסערס' טרעטן ארויס אינמיטן שאָפּע, און די ארבעטער מיט די לאפאטעס אין די הענט רינגלען זיי ארום אין א ראד ". מ. בראף, יזב אטוואצק-קארטשעוו, ת"א, ז' 937.

באָקסערבוים - דער, ~, באקסערביימער, (Ceratonia siliqua), אייביקגרינער פרוכטבוים פון דער משפחה מאַטלבלומיקע, וואס וואקסט אויפן נאענטן מזרח און אינעם מיטללענדישן געביט.

... " אויפן וועג לעבן א פעלד פון אייערטביימער אדער באקסערביימער". פיעט, [ווייטער ניט קלאר].

באַקסקאַלב – די, באַ. (שטעפּערייִ)„כראַם, געגארבטע לעדער פון קעלבערנע (רינדערנע) פעל; באנוצט פאר דאמענטאשן און שיך״. [ז׳. בערגער, יישפ XXV – 3].

1962 " גענומען שלעפן [...] שווערע פעק פון פאדעשווע־לעדער, שפאלטלעדער, באַקסקאַלב, שעוורא און סאפיאן". זש, טמז III. 16.

באָקעס —– די, „(בערשטערי)„ חזיר־האָר פֿון גאַנצן חזיר הוץ פֿון קאַרק״/קטח/.

באַקעווען – טרוו. (טעכט) איינער פון די פראצעסן ביים גארבן לעדער.

1971 " ער ווייסט זייער צאל און זייער צייט [פון די פעל, זאלעס, יוכטן], וועלכע פארטיע סחורה מען דארף האבן, באַקעווען און פאגעווען ". איציק קיפּניס, מײַן שטעטעלע סלאַוועשנע, ת"א, ז׳ 276. [טויל?]

באַקאַלאַרעס – דער, =ן. (לאקל, שידלעווע, ליטע) „א צונעמעניש פאר א יידישן וואנדערנדיקן מלמד, לערער״. [קטוו].

Lit: bakalõrius

באַקעליט – דער, =ן. סינטעטישע סמאָלע, פלאסטיקשטאף, געניצט אין פארשידענע אינדוסטריע־צווייגן.

אויסגעגעדרוקט פֿון

באַקעליש – דער, =ן. (איר) א קאפעליוש [סטוטש 522].

באַקעם – [פּא באַקאַם]. אדוו, זייטיק, אָן א זייט, מיט איין אקסל פּאָרויס. % שטיין באַקעם. שטעלן זיך באַקעם.

1895 " איינער שאָקלט זיך באַקאַם, איינער מיטן קאפּ אין סטענדער, דער פאטשט [..] אין דער וואנט [...], דער קנאַקט מיט די פינגער ". לינעצקי, דאס פוילישע יונגל, אדעס, ז׳ 122.

~~אויספאלן (סאַק, אויסגיין, ארויסגיין) באקעם~~ -
זיך אויסלאזן שלעכט, פונקט קאפויער ווי מע האט
געוואלט. % דאס געלט, וואס דו האסט ביי מיר
אויסגענארט, וועט דיר אויספאלן באקעם.
זאל דיר אויספאלן באקעם! (קללה).

1877 " ווי אויפגערעגט ער איז [...] געוועזן קומענדיק
אהיים פון זיין לוסטרייזע, וועלכע עס איז אים ארויס
אזוי באקאם ". ה'א'נ'ק' (א. כהן פון הוראדנא),
ר' שלמה וואונדערהאלד, ווילנא.

1900 " ווארט אויס, טאַפּעלע טוטאַריטו, וועסט א מאל אנקומען
צו מיר, וועט דיר אויספאלן באקאם!". שע, מעשיות
פאר יידישע קינדער II, "די פאַן", ז' 16.

~~" ער האט עס מיט חשק געבאסן, מיט איבערצוטראכטן~~
~~דערביי, טאמער כאפט ער א ביס פון דעם האנעך וועט~~
~~אים באקאם אויספאלן ". ממנס, שלמה בר חיימס~~ II
~~ז' 82~~ [?].

1939 " די אומזיסטע בולקעס פאלן אויס באקעם ". זש,
ביים דניעפער, ווילנע, ז' 241.

באַקעמל - דאס, =עך. אומרירעוודיקער, גולם,
לעמעך [אוטו].

85a

~~צוגאב 221, צו (באק),~~ ז' 85.

באקעמפן – טרוו. ראנגלען זיך, ~~מיט~~ ארויסטרעטן, פירן א קאמף קעגן עמעצן/ ~~אדער~~ עפעס. ~~אויך~~ % באקעמפן פאראורטיילען.

? " פרייד און דאנק דעם נייעם מענטשן, // ער האט פרייד און דאנק פארדינט!// [...] באקעמפט די זינד". אר, "פרייד און דאנק".

1947 " ער איז געווען א הייסער מתנגד און האט לײדנשאפטלעך באקעמפט חסידות און חסידים". י. שאצקי, טשענסטאכאווער יידן, נ"י, ז' 29.

1970/71 " אויב עס האבן זיך נאך געפונען פונקען פון האפענונג, אז עס וועט קומען א גרעסערער כוח און וועט באקעמפן די היטלעריסטישע חיה [...] איז געשען פונקט פארקערט". י. באגדאן, יזכ זלאטשעוו, ת"א, ז' 363.

באקעמפן זיך – 1. רעפל. קעמפן קעגן זיך אליין.

1957 " ס'איז |דאן| פארגעקומען אזעלכע |...| זאכן, וועלכע זענען געווען העכער פון מיין קינדערישער קראפט צו קענען זיך אזוי פיל באקעמפן". לדב, נ"י, ז' 208.

2. קזוו. קעמפן איינער קעגן דעם אנדערן.

1968 " געווען צייטן [אין אטוואצק], ווען מען האט זיך קעגנזייטיק באקעמפט, שוין אפגערעדט פון פארטייקאמפן". מ. אלבערשטיין, יזב אטוואצק – קארטשעוו, ז' 396.

|| =ער (=ין, =קע)

..? " מוטיקע באקעמפער פון פארברעכן". ייט, פוילן VI, ז' 240.

1952 " ראדיקאלע פאליטיקער, באקעמפער פון מלחמות". ישראל רובין, פונדאנען אהין, ת"א.

באקלען – אטוו. (איר, אנאם) ארויסברענגען ניט ארטיקולירטע, אומקלארע רייד.

1939 " אזוי לאנג געהאקעט און געבאקעט". זש, ביים דניעפער, ווילנע, ז' 233.

באַקעמפן - טרוו. ראנגלען זיך, מיט, ארויסטרעטן,
פירן א קאמף קעגן עמעצן/אדער עפּעס.
% באַקעמפן פאראורטיילען.

" פרייד און דאנק דעם נייעם מענטשן, // ער האט
פרייד און דאנק פארדינט!// [...] באַקעמפט די
זינד". אר, "פרייד און דאנק".

1947 " ער איז געווען א הייסער מתנגד און האט ליידנשאַ-
פטלעך באַקעמפט חסידות און חסידים". י. שאצקי,
טשענסטאכאווער יידן, נ"י, ז' 29.

1970/71 " אויב עס האבן זיך נאך געפונען פונקען
פון האפענונג, אז עס וועט קומען א גרעסערער כוח
און וועט באַקעמפן די היטלעריסטישע חיה[...] איז
געשען פונקט פארקערט". י. באגדאן, יזכּר זלאטשעוו,
ת"א, ז' 363.

באַקעמפן זיך - 1. רעפל. קעמפן קעגן זיך אליין.

1957 " ס'איז |דאן| פארגעקומען אזעלכע |...|זאכן,
וועלכע זענען געווען העכער פון מיין קינדערישער
קראפט צו קענען זיך אזוי פיל באַקעמפן". לדב,
נ"י, ז' 208.

2. קזוו. קעמפן איינער קעגן דעם אנדערן.

1968 " געווען צייטן [אין אטוואצק], ווען מען האט
זיך קעגנזייטיק באַקעמפט, שוין אפגערעדט פון פארטייקאמפן".
מ. אלבערשטיין, יזכּר אטוואצק - קארטשעוו, ז' 396.

|| ער= (=יך, =קע) -

" מוטיקע באַקעמפער פון פארברעכן". ייט.
פוילן VI, ז' 240.

1952 " ראדיקאלע פאליטיקער, באַקעמפער פון מלחמות".
ישראל רובין, פונדאנען אהין, ת"א.

באַקען - אוטוו. (איר, אנאם) ארויסברענגען ניט
ארטיקולירטע, אומקלארע רייד,

1939 " אזוי לאנג געהאַקעט און געבאַקעט". זש, ביים
דניעפער, ווילנע, ז' 233.

באקען - טרוו. „דערלאנגען אין די זייטן, שטורכען״ [קטוו]
% "אי, האט ער אים געבאקעט !"א [קטוו].

באקעבונג - די, =ען. 1. אקט אדער רעזולטאט
פון באקענען (זיך). % פו בשרנגע אונדזירה אוז פולזעקוומין אוך ם מסובה.

2. (ערם)ווידוי, אנערקענונג פון זינד, דאס מודה
זיין זיך.

1832 " דען א בקענונג געבין זייא צו דיר די דאזיגי
וואש זייא טואן תשובה ". מחזור לימים נוראים,
סלאוויטע, דפ קי"ז.

ם ביקענונג
2. ←-------

1626 " אונ' איך אונ' מיין משפחה האבן גזינדגט דאס
ביקען איך אלש לאז דאש ביקענונג אן גינעם זייך
פר דיר. נחמיה א - י, לובלין. סהמז

1734" די ביקענונג דער זינדן, דיא איין רייד ווארום
ערס גיטאן לאזי דיר זייך אלש וועך ער ביגעהרט".
ספר מבחר הפנינים, הומבורג.

3. דאנק, אנערקענונג.

1626 " נייארט (זבח) שעכט פר הש"י (תודה) איין
ביקענונג אויף דייני מעשים |...| ". סהמז
תהילים נ - יד, לובלין.

1748 " מיר וועלן זיך פעדרן פאר אים מיט ביקענונג,
מיט גיזאנג מיר וועלין שאלין צו אים ". י. מ. עפשטיין,
סידור תפילות II, אמשטרדם, דפ סי"ט.

87. באק -

ב א ק ע נ ט - ---→ באקאנט.

ב א ק ע נ ע ן - טרוו. (זן) באקאנען. 1. ברענגען דערצו, אז איין מענטש זאל קענען א צווייטן, זאל וויסן ווער ער איז, זיי זאלן ווערן נאענט צווישן זיך. ✓ באקענען די באמטע מיטן נייעם מיטארבעטער.

מיט די שפיץ פינגער האט ער אנגעהויבן אונטער-צוקיצלען בערלען ביים ארבל, ער זאל אים אויך באקענען מיט איר ". וויינשטיין, בעריל און שמערל.

2. ווערן באקאנט מיט עמעצן, זיך דערוויסן ווער ער איז.

" בעסער אים אינגאנצן נישט באקענען, איידער איך דער געזעלשאפט פון א פרוי ". מ. בורשטיין, ברויט און זאלץ, ז' 18.

1950" פון די דאזיקע אנשי-סגולה, די פריינט פון אגדה, שטאמט דער מאמר: " רצונך שתכיר את מי שאמר והיה העולם - למוד אגדה ". (ספרי, עקב, פ' מ"ט) - ווילסטו באקענען דעם וואס פון זייןווארט איז די וועלט באשאפן געווארן - לערן אגדה ". מ. וויטיעס, פאש, VIII/ 18.

3. באקומען אינפארמאציע, געוואר ווערן עפעס.

" אז דו ווערסט קומען אין א ווייטער שטאט, // ליובעליו, מיינע רייד זאלסטו באקענען ". [...]

1970/71 " נאכדעם ווי איך האב באקענט דעם כוח פון די איבערנאטירלעכע קרעפטן, [...] האב איך אנגעהויבן צו גלייבן אין 'איבערשטן'". י. באגדאן, יזם זלאטשעוו, ת"א, ז' 368.

4. (ערב) זיך מודה זיין צו עפעס, זיך מתוודה זיין.

1832 " אונ זייא בקעניך זייערי זינד אונ זייא מאכין גרעכט אויף זיך דייך ווארהאפטיגן דיך ". מחזור לראש השנה, סלאוויטע, נ"ח.

1885 " און דאך ציטערן זיי און ליבן דיך מיט שרעק, |...| און בוקן זיך און באקענען". יוצר ליו"כ, ז' 108.

~~5. (ערב) אנערקענען (מיט דאנק), באוואונדערן.~~

1935 " די הימלען באקענען דיינע וווּנדער און די קולות פון וואסער דייך מאכט". מחזור ע"ט, בית ישראל [...], יום כפור, שיר היחוד א', ז' 91.

5. (ערב) אנערקענען די ריכטיקייט, דעם אמת פון עפעס.

1876 " יוסף: מיין צארן טוט איך מיר ברענען, ווייל איר ווילט ניט די ווארהייט באקענען ". מכירת יוסף שפיל, לעמבערג.

7. זיך (ניט) לאזן באקענען - זיין (ניט זיין) געזעלשאפטלעך, לאזן מען זאל וויסן וועגן זיך.

1961 " ער איז דארט געווען א נחבא אל הכלים און האט זיך צו קיינעם נישט געלאזט באקענען". מ.ש. גשורי, לוצק, ת"א, ז' 312.

מ ביקעניך, ביקנן.

2.

X..... " דעהו - בקינ" רייכליך 8, משלי ג - ו. [תי: וויים אים.]

" אונ' ריפן לוט, אונ' שפראכין, צו אים, וואו זיין די מענער דיא צו דיר קומען זיין דיזי נאכט, פיר זיא הרויז צו אונז, דז מיר זי ביקעניך". י. בליץ, בראשית יט - ה [תי: דערקענען].

.4 ←---

~~י"ה~~ XV | 1544 " מיין זונד וויל איך ביקענן דיא איך האב גיטון, דאש זולטו אל ישראל היא ניט אנטגעלטן לון". שפ,

~~שטראזבורג~~ / פפעפער ~~פעבז~~ 799.

1602 " אך נויערט זייא לושן ווישן אונ' ביקען דייך מישטוט דאש דו ווידר דען גאט דייני גאט גיזינד הושט". שעריר, ירמיה ג, ~~ג-יג~~.

~~1676 " שלמה המלך זאגט אין משלי (ומודה ועוזב ירוחם) דאז איז טייטש דער בקענטש אונ' ולושט דז ער נוימר מוט דר ווערט דר ברמט". בראנט, פרק ו'.~~

1739 " ביקענני דיינה זינדי אונ' ביגערי (מחילה), דען זינדן לויקינין איזט אייבה טאפילי (עבירה)". ספר מבחר הפנינים, הומבורג, דף ל'.

~~.5 ←---~~

~~1696 " ביקענט צו גאט דז ער איז גוט וועז צו איביג איז זיין גינאד". [סידור] תפלה למשה, דעסוי.~~

.6 ←---

1666 " פיל ווערין ביקענה דאז אונזר גאט הימל אונ' ערד בישאפין הוט ". יעקב טויסק, איין שוין נייא ליד פון משיח, אמשטרדם.

1722 " זוא גפינדן מיר דש גאט וויל האבין אלי פעלקר זעלן ווישן דיא תורה, די ווארטן זיא זאלין ביקענן דש עש איז (תורת אמת) אונ' אייטל אויף ריכטיקייט ". מנורת המאור, א/ב, אמשטערדאם.

6. באמאנען, באזיצן א פרוי, סעקסועל.

1679 " און' אדם ביקענט זיין ווייב חוה, און' זיא וואר טראג [...]". י. בליץ, בראשית ד - א.

1743 " און' דש ער זייך דריטי פראה נאך ניט בקענט האט". שאר, קב ...

7. געבן צו וויסן, באקאנט מאכן.

[1474 ?] " נים אייך צונג איינם ורוש און' ליגש איינר ורויאן אונטר איר ברושט ווייל זי שלעפט. זא מוש זי דיר בקענן ווש דו זי ורוגשט". כ"י, ספר הרפואות.

באקענען זיך - אטוו. 1. ווערן באקאנט, שליסן באקאנטשאפט מיט עמעצן.

" וואס ווייטער, ווייטער גיב איך מיך א רוק אונטער, באקענענדיק זיך מיט אים נענטער ". ממוס, דאס קעלביל, ז' 6.

1916-1913 " ער האט זיך באקענט מיטן איספראווניק, מיטן פרעדוואדיטעל, מיט די דאקטוירים ". שע, פונם יאריד, II, ז' 212.

1972 " מיט די גאסטגעבערס האב איך זיך באקענט ערשט מיט א קורצער צייט צוריק ". סימה, באגעגעניש, גק נ' 77, ז' 86.

2. באקומען, אויסזוכן אינפארמאציע וועגן עפעס. זיך באקענען מיט דער נייער סביבה. ער האט זיך באקענט מיט דער העברעישער ליטעראטור.

1903 " איך וועל דערקלערן די ווערטער אויף אזוי פיל, וויפל איך אליין האב אויספיעט זיך צו באקענען מיט דער שפראכע". ספ, גליקליכע און אומגליקליכע, ווילנע, ז' 29.

" זי האט אים געהאלפן באקענען זיך מיטן לעבן פון די שקלאפן און אריינדרינגען אין זייערע אינטימסטע פארהעלטענישן ". אש, משה, נ"י. 1951

1960 " ער שליסט איין אין זיין פראגראם די פאזיטיווע פונקטן פון די אלע ריכטונגען, מיט וועלכע ער האט זיך באקענט ביי דעם לערער הורוויץ אין הויז ". שנ, שלום אש, נ"י, ז' 189.

3. ווערן אן אנהענגער, אנשליסן זיך צו עפעס (אידעע, באוועגונג אע). באקענען זיך צו א לערע.

1972 [...] ווען היטלער איז ארויסגעטראטן [...] קעגן דער גאנצער וועלט, האבן זיי [די דייטשן אין פארשיי-דענע טעריטאריעס] זיך באקענט צו דער דייטשער מחנה ". ש. שטיינגער, לשל גק נ' 77, ז' 108.

4. (באקל? אלגב?) זיך מודה זיין. זיך באקענען צו דער זאך. קסוו

ב א ק ע ס ! - במ. 1. היפטן, לענדן ביי א מענטש, (ס'רוב לגבי א פרוי), רונדע, קיילעכיקע באקעס. דאס מיידל דרייט מיט די באקעס.

1934 " ביז אונטער די באקעס שטייען זיי אונטן און ווארפן קוילן [...] ". מלה !, נ"י, ז' 88.

1943 " זי האט בלויז געזען איר פיין געטאקטע פלייצע און די ווייכע מיידלשע באקעס ". ב. דעמבלין, צוויי אין א דריטער, נ"י, ז' 14.

1958 " די מוידן האבן געוויגט מיט די הויכע באקעס". חג, טאג 25.7.58.

2. הינטער זייטן פון גוף ביי בעלי-חיים.

" איך דער אייגענער ציט ווארפט זי אבער א קוק אויף יענערס באקעס און סע כאפט זי אן א קנאה, [...] קירעווען זי זיך אויס און ווינקט מיט אן אויגל צו די וואס שטייען הינטן ". ממוס, צוריק אהיים, ז' 70.

1922 " זיינע קי גייען אליין [...], זיי וויסן שוין דעם וועג [...]. זיי ווארפן מיט די עקן אויף די באקעס ". ש. גילבערט, קילשטעט, ציט אנטש... ז' 108.

3. (שוסטערייַ) די זייטן פון הארטן לעדער [ש. ווינטער, צו דער טערמינ. פון מלאכות, פש II, ווילנע, 1930].

4. (שניידערייַ) מין נאט [סטוטש 526].

ד) האלטן (ארומגיין, שטיין מיט) די הענט אין די באקעס -

1. ווי אן אויסדרוק פון זיכערקייט, ארויסרוף, חוצפה.

1867 " איך וואר ביי זיך אזוי גרויס און שטאלץ, דאס איך פלעג מיר אומצוגיין גאנצענע טעג אין שטוב די הענט אין די באקעס". אמד, דער גלגול, ווארשא, ז' 63.

1953 " פאראסקא האט זיך א שטעל געטאן אין מיטן שענק מיט די הענט אין די באקעס ". ברוס, ביי די טייכן פון פאלעסיע, ז' 77.

1938 " שטייט ביי דער זייט, די הענט אין די באקעס - א מויד ווי אן אנקער, און חוזקט ". ז. סקאלאוו, צייטן בייטן זיך, ווילנע, ז' 134.

2. ווי אן אויסדרוק פון אומטעטיקייט, פוילקייט.

באקעס III -- מצ. דזה באקנשמאלץ. % דער וואשט איז געמאכט אויף באקנשמאלץ.

באקעס IV -- במ. פארטריקנטע שטיקלעך אויסשייד פון נאז.

1927 "די פארטריקנטע 'באקעס' פון נאז קאן מען באזייטיקן מיט א ריינער וואטקע אנגעשמירט מיט וואזעלין ". פגעז, נ' 10, ווילנע.

93. באק -

באקעסטיקן - טרוו. באשפייזן, האלטן עמעצן אויף קעסט. % די ארעמע פרוי איז זיך מפרנס פון באקעסטיקן עטלעכע סטודענטן. דער אינטערנאט באקעסטיקט אויך די איינוווינערס.

1865 " איינפארהייזער וואס זענען איינגערעכנט אויפצונעמען און צו באקעסטיגן אורחים פון פראסטן פאלק... ~~זייערע אקסן און פערד זענען בארעכטיגט צו נעמען בילעטן אויף טעלעטשני דוואָר~~.. ק"מ. נ' 48.

באקעסטיקן זיך - אוטוו. זייך ביי עמעצן (ערגעץ) אויף קעסט, ווערן באשפייזט. % דער נייער קוואַרטיראַנט באקעסטיקט זיך אויך ביי דער באלעבאסטע.

1900 " דאס דער קאריע בלייבט הי איייניקע וואכן און וועט זיך באקעסטיקן ביי ראבינער... מ. אחון, די צוויי שוועגער. ווילנע, 167.

|| =ונג - די, =ען. פפ באקעסטונג. קעסט, אויסהאלטונג מיט שפייז. % די סטודענטקע האט געדונגען א צימער צוזאמען מיט באקעסטיקונג. די באקעסטיקונג אין דעם אינטערנאט איז א קארגע.

1869 " דערפון האט מען אויסגעגעבן אויף בעקעסטיגונג דער קינדער מיט באדינונג... 913 רו"ה. ק"מ, נ' 20.

1968 קוים איז אנגעקומען א פרישער פויגל און פון אנפאנג זיך אויסגערעדט, אז ער דארף האבין א זייער נאראהאפטע און פולע באקעסטונג, איז שויך אזא גאסט נישט געווען וואס מקנא צו זייך." ~~רפאל מאַהלער~~ אלבערשטיין, יזכר ~~כבוד~~ אסוואצק-קארטשעוו, ת"א, ז' 397.

באקעסטאלץ — דאס/די, בא. דזש באקנשמאלץ (סמוטש 258./

באַקעפּלען — טרוו. (שנשך?) געבן א קעפל, א מיטל פאר א נאטיץ, ארטיקל אין א צייטונג, זשורנאל.

1951 " אין 1929 האט זלמן רייזין אפגעדרוקט א ספעציעלע זייט אין " ווילנער טאג" מיט ארבעטן פון די נאך אומבאקאנטע יונגע יידישע שרייבער, און די זייט באקעפלט: 'אריינמארש אין דער יידישער ליטעראטור'!"

מ. קאסאוווער, ליטע I, ז' 450.

באַקעצלען זיך - אוטוו. געבוירן (האבן) קעצעלעך. % די קאץ האט זיך באקעצלט מיט דריי קעצלעך.

ווען א קאץ באקעצלט זיך, איז זי אויך א קימפעטארין -
- א) אויף א בעל-חי איז אויך א רחמנות.
ב) (איר) אויף עמעצן וואס וויל זיך גלייכן צו אנדערע, אבער אן א גרונט.

באַקער - דער, =ס. 1. (לאקל, זאמעט, דווינסק א"א) א רובל; שפעטער אויך - לאַט, די מטבע אין לעטלאנד.

2. פּפּ באקא/באקע. (פלש, גלש) צאַל צוויי [סטודש 58. [נפ, כלי-זמר-לשון אין פוילן, ציט רשומות, אדעס, 1918, ז' 275].

3. (כלש, גלש) א צווייער, צוויי גראשן. [סטודש 53; י. טריוואקס, גנבים=שפראך, ציט ביי אונדז יודען, ווארשע, 1923, ז' 161 און ווייטער].

|| באקערניק - דער, =עס. פּפּ באקעניק, באקערל. א צווייער (צוויי גראשן/ קאפיקע) [סטודש 486; י. טריוואקס, כלי=זמר=לשון, ציט ביי אונדז יודען, ווארשע 1923, ז' 168; נפ, ציט רשומות, אדעס 1918, ז' 275].

0 באקער=באלאני - פיר. באקער=באבערלעך - צוויי קאפיקעס. [דצוו]. באקער=באקער=סטראם - זיבן. [דצוו]. באקער=סטראם - זעקס. [דצוו]. באקער=באקער=ספען/ספעם - ניין. [דצוו]. באקער=דעצעם - זעכציק [סטודש 61].

זייט אין " ווילנער טאג" מיט ארבעטן פון די נאך

אומבאקאנטע יונגע יידישע שרייבער, און די זייט

באקעפלט: ארײנמארש אין דער יידישער ליטעראטור"!

מ. קאסאוווער, ליטע, ז' 450.

ב א ק ע צ ל ע ן ז י ך - אוטוו. געבוירן (האבן) קעצעלעך. % די קאץ האט זיך באקעצלט מיט דריי קעצלעך.

ווען א קאץ באקעצלט זיך, איז זי אויך א קימפעטארין -

- א) אויף א בעל-חי איז אויך א רחמנות.

ב) (איר) אויף עמעצן וואס וויל זיך גלייכן צו אנדערע, אבער אָן א גרונט.

ב אַ ק ע ר - דער, =ס. 1. (לאקל, זאמעט, דווינסק א"א) א רובל; שפעטער אויך - לאַט, די מטבע אין לעטלאנד.

2. פּפּ באקא/באקע. (פלש, גלש) צאַל צוויי. [סטוטש 58; נפ, כלי-זמר-לשון אין פוילן, צייט רשומות, אדעס, 1918, ז' 275].

3. (כלש, גלש) א צווייער, צוויי גראשן. [סטוטש; י. טריוואקס, גנבים=שפראך, צום ביי אונדז יודען, ווארשע, 1923, ז' 161 און ווייטער].

|| באקערניק - דער, =עס. פּפּ באקעניק, באקערל, א צווייער (צוויי גראשן/ קאפיקע) [סטוטש 86; י. טריוואקס, כלי=זמר=לשון, צום ביי אונדז יודען, ווארשע 1923, ז' 168; נפ, צייט רשומות, אדעס 1918, ז' 275].

0 באקער=באלאני - פיר. באקער=באבערלעך - צוויי קאפיקעס. [דצוו]. באקער=באקער=סטראם - זיבן. [דצוו]. באקער=סטראם - זעקס. [דצוו]. באקער=באקער=ספען/ספעם - ניין. [דצוו]. באקער=דעצעם - זעכציק [סטוטש 61]. [133] באקער=פיקסלעך=דעצעם - זעקס רובל [דצוו].

95. באק - 29.

באקער=פיקסלעך מיט סמאליעך - זיבן רובל [דצוו].

באקער=פיקסלעך מיט באקער=סמאליעך - אכט רובל [דצוו].

באקערן - טרוו. 1. צוווענדן, צוקערן עמעצן צו א געוויסער אידעע, באוועגונג, באקערן די זינדיקע, באקערן צום ציוניזם, צום סאציאליזם. באקערן צו מצוות און מעשים=טובים. די פראפאגאנדע שטרעבט צו באקערן די מאסן צו דער נייער באוועגונג.

1936 " א חוץ זיין 'איבערשמדן' אונדז פון אלגעמיינע סאציאליסטן, אויף סאציאליסטן=יידן, האבן מיר געהאט פון אים נאך א פעולה: ער האט אונדז באקערט צו יידיש". ב. ריווקין, זש' צוקונפט, מערץ, 78.

1962 " ער האט זי געוואלט באקערן, אריינפירן אויפן חסידישן וועג |...| ". ח. גאטעספעלד, צו פאר, 18/VIII.

1972 " לעאן האט געהאלטן אשרן פארן לאץ |...| אים צו באקערן אויפן דרך=הישר". קצז, גש IV, ת"א, 1972, ז' 48.

2. צוווענדן, אנשליסן צו א נייער אמונה, רעליגיע. באקערן צום קריסטנטום, באקערן צו יידישקייט. טויזנטער יידן פון שפאניע האט מען מיט גוואלט באקערט צום קאטוילישן גלויבן. מיסיאנערן טוען א סך צו באקערן די אפריקאנער פעלקער צו דער קריסטלעכער רעליגיע.

1959 " ביסטו איך טויפוואסער געטובלט, // צום גלויבן פונעם אויסלייזער באקערט ". בראד, גש, ז' 151.

1938 " חלומט דער אפאסטאל ווונדער באלד צו ווייזן - // צו באקערן זיי, די לייט פון בלוט און אייזן ". א. ליעסין, לידער און פאעמען !!!, נ"י, 1938, ז' 259.

96.55 באק - 30.

1951 " [דער ליטווישער גרויספירשט] האט איינגעשטימט
|...| צו באקערן צום קריסטנטום דאס ליטווישע
פאלק [...]". א. קאצענעלנבאגען, זב ליטע I,
נ"י, ז' 314.

1963 " אז איז אינעם 'נוצרי' ניט קיין מיסיאנער,
וואס וויל באקערן יידן צום קריסטנטום ". הל,
עסייען און רעדעס, נ"י, ז' 279.

בקערט

2. ←-----

1743 " אונ' דיא בקערטי יהודים בלובטין אום צו
פר שטייניגן אודר צו פר ברענין דר איבר דיא
זאכין זעלט איבר טרעטין". שאר, אמשטרדם, ז' לא, 24.

באקערן זיך – רעפל. 1. צווענדן זיך,
אנשליסן זיך צו א געוויסער אידעאלאגיע, באוועגונג,
פירונג אין לעבן. % גרויסע מאסן יידן האבן
זיך באקערט צו חסידות. א סך יידישע יונגע=לייט
האבן זיך אין סוף XIX י"ה באקערט צו די ראדיקאלע
אידעען. באקערן זיך פון זינד צו גוטע מעשים.

1972 " יעדן, וואס וויל זיך אליין ניט באקערן צו זייער
תורה [...], קעפן זיי אלץ, אפילו א ווארט, א געדאנק".
ר. קארן, אויף דער שארף [...], ת"א, ז' 91.

2. אננעמען אן אנדער רעליגיע, אמונה. % באקערן זיך
צו דער יידישער אמונה' טייל אפריקאנער פעלקער
באקערן זיך צום פראטעסטאנטיזם, טייל צום איסלאם.

1814 " דא היבטן די שרים ווידר אים אן, מיינשטר אמנון
ביקער זיך דאך איין מאל זוא וויל אונדזר גנעדיגר
פערשט דיך צום איברשטן ראטש הער מאכן ".
מחזור [...] וגם הפירוש בלשון אשכנז, שקלאוו.
תקע"ד

1943 " [...] ער באקערט זיך צום יידישן גאט ". אש,
מאן פון נצרת II, נ"י, ז' 133.

1962 " א גרויסע צאל רוימער באקערן זיך צום ~~בבבבשך~~ קריסטנטום ". מ. צאניך, ארטאפאנוס, [...] ת"א, ז' 207.

1964 " [...] אזוי לאנג ווי זיי וועלן בלייבן הארט-נעקיק און זיך נישט באקערן צו 'יעזוסן דעם דערלייזער'". ב. רעסלער, טמז, VI/7.

|| באקער - דער, בא, באקערונג - די, בא.

1. צווענדונג, דאס אנשליסן זיך אדער איבערגאנג צו א געוויסער אידעע, באוועגונג, אמונה.

1936 " אין די לעצטע יארן פון זיין באקער צום קאמוניזם [...] ". נאדיר, טינט און פעדער, נ"י, ז' 245.

[...] " [...] דעם גר קס באקערונג צום יידנטום ". 1916/1917 א. ליטווין, יידישע נשמות, I, ז' 451.

1956 " זיין עצם באקערונג צו יידישקייט האט זיך גענומען פון א פלוצלונגער ארויספילונג |...|".
צייט, טמז, VI /30.

2. אומקער, ווענדונג צו גאט, גלויבן.

1953 " אונדזערע הערצער זיינען איבערגעפולט געווארן מיט געבעט און באקערונג. ברוס, ביי די טייכן פון פאליעסיע, נ"י, ז' 94.

0 באקערונגס = צערעמאניע - די, =ס.

1961 " איידער א גוי ווערט א ייד, מוז דער ראבאי האבן מיט אים עטלעכע 'סעסיעס'. [...] דערנאך די באקערונגס=צערעמאניע [...]". א. הערשטמאן, פ"צ, XI/19.

ם בקערן/ביקערן/בעקעהרן

------← 3. באקערן זיך צו גאט - בלייבן איינאיינציקן (יידישן) גאט, גיין אין גאטס וועגן.

1602 " וגם אונ׳ אך איבר דאש אלז ביקערט זיך די פעלשערן יודא אירי שוועסטער [שומרונס] ניט צו מיר פון גנצים הערצן ". שעריר, ירמיה, ג - י׳.

1716 " לובט גאט אויף דער גרושי הילף אונ׳ בקערט אייך צו אים ". סהמ[II] שופטים, ווילהרמרשדארף, כב. IVא.

באקערער - דער, =ס. (רעג, באסאראביע) פֿליט, טראַטווע (אפגעזעגטע ביימערשטאמען, צונויפגעבונדן און אראפגעלאזט מיטן שטראם פון טייך צו די זעגמילן).

% א סך באקערערס שווימען מיטן דניעסטער.

1939 " יידן שטייען [...] ביי די ברעגעס פון דער ריקא [...] מ׳קוקט זיך צו, ווי די באקערערס [...] שווימען אויפן וואסער". ה. אפשאן, בית=ישראל |...|, סיגעט=מאראמורעש, ז׳ 208.

בא -

באַקערפערן - טרוו. |מארק ווב 1418|. (שנש) → פארקערפערן.

|| =ונג - די, =ען |דצוו|. פארקערפערונג.

?נ? באַקעשוואַ - די, מצ,דז., א בעסערער סארט שטרודל געמאכט ספעציעל אויף התונות און בריתן [קטוו].

בא -

באַקפּיש - דער, מצ דז. 1. פיש, צוגעגרייט צום עסן ניט דורך פרעגלען אדער קאכן, נאר דורך באקן.

|190... " און אנדערע האבן פיינט געפרעגלטע, האבן ליב באַקפּיש". שע, ניי כתריאלעווקע|אויסגאבע?|.

2. (וורלג) אן אונטערוואקסנדיק מייל|סטוטש 84|.

באַקפּעטס - דאס ...

98|1

באקצאַן - דער, מצ באקציין/=ציינער. צאַן פון דער גרופּע פינף הינטערשטע ציין, וואס געפינען זיך פון יעדער זייט פון די באַקן (אויך מאַלצאַן). % שטארקע באקציינער. קייען אויף די באקציינער. דאס קינד האט שוין, קיין עין=הרע, באקציין אויך. די באַק איז געשוואָלן, מסתמא רייסט אים א באקצאן.

1862 " עס האט זייער גרויסע און שטארקע ציין, איבערהויפּט האט עס פיר אונטערשטע באקציין". א.מ. מאהר, ראשית למודים, לעמבערג.

1923 " אויפן 7טן יאר באווייזט זיך דער ערשטער הינטערשטער באקצאן". פגעז, נ' 8 - 7, ווילנע.

1927 " די קרוינדלעך פון די באקציין זיינען שוין ניט קיין שארפע |...|, נאר פּלאַטשיקע, מיט טעמפּע הויקערלעך. די דאזיקע ציין זיינען שוין צום צערייבן און צעברעקלען די שפייז". ט. בערל, מענטש=מאשין, קיעוו, ז' 14.

1945 " ווער ציילט די באקציינער פון טויטע פערד [...]". חג, דורות, נ"י, ז' 152.

☐ רעדן מיט באקציינער (אויך: באקציינערדיק). - זאגן, ענטפערן, פאדערן קלאר און שארף, אָן וואקלענישן, אָן מורא.

98/2 באַק-

1951 " ווען עמעצער האָט געמאָנט שטאַרק, האָט ער געמאָנט מיט אַ 'פּליִיצע', מיט 'באַקציינער', מיט אַ שטילן רמז אויף אַ פּויסט [...]". ימ, זב ליטע !, נ"י, ז' 461.

1958 " אזוי, מיינען זיי, אַז זיי זענען גערעכט – מע דאַרף צו זיי רעדן מיט באַקציינער". ס. פישביין, צ' פֿאַר, VII/12.

א ווארט אדער א באקצאן! – צו א מענטשן פון וועמען ס'איז שווער ארויסצוקריגן א וואָרט, וואס וויל ניט, קווענקלט זיך צו רעדן.

שווער ווי רייסן באקציינער (פפ) – ווען עפּעס קומט אָן שווער, מיט צרות.

בא –

ס'איז יענער באקצאן! – אויף אן איינגעשפארטן הארטן מענטשן.

זיך איינשטשעמען מיט די באקציינער – האַלטן זיך פעסט אָן עפעס, ניט אפלאזן, ניט נאָכגעבן.

ארויסנעמען זיך א באקצאן – (שלש, לאקל, שידלאוו, קעלץ) – מאכן זיך אן אַבאָרט. "זי איז געפארן זיך ארויסנעמען א באקצאן" – אויף א מיידל, וואס האט פארשוואנגערט און אוועקגעפארן אין דער פרעמד אָפּצוטרייבן (מאכן אן אבארט)" [קטור].

אז מען איז בייז, אנטלייט מען ביי א [הונט א באקצאן (שוו).

98/3.   בא –

ם בקצינא/בקצין/באקצעהן.   מה"ד:

1508? " מתלעותיו – זינא בקצינא".   רייכליך8,

משלי ל – יד.

1691 " און זיינע צין זיינן צין פון איינם ליבן (ומתלעות) אונ' האט בק צין אז איין לעפּרט".

סהמ, יואל א – ו, פראג.

1767 " תלע ג. שיני לחי, באקצעהן".   שווב.

בא –

באקצייגע – די, =ס. (טעכט, סטאלעריי) 2

איינארדלונג צו פארהאלטן די ברעט ביים הובליעווען [קטור].

באק–

באקקוילן – במ. (טעכט, מעטאלורגיע) 3

קוילן וואס האבן די אייגנשאפט צונויפצושמעלצן זיך.

[פווב.].

בא –

באקראדניעלן – טרוו. (פאלאנ, נא)

באגנבענען.

בא –

באקראזש – דער, =ן. טשייניק.

| ? | " אויפגעזוכט עטלעכע קאוו=קערנער, פארבונדענע איך א טיכל, זיי צעשטויסן און אריינגעטאן אין באקראזש".

מ. סטאווסקי, זש' גק, נ' 28, ז' 41.

98/4

בא –

באַקראַכן – פּאַדי. (שש) לייזיק, באַדעקט מיט לייַ|21|.
% שמוציקע, באַקראַכענע קינדער וואַלגערן זיך אין די
הינטערגעסלעך פון דער גרויסער שטאָט.

בא –

באַקראַכן ווערן – וו׳ פּאַס. (שש) באַדעקט
ווערן מיט לייז, לייזיק ווערן. % אין די לאַגער=
באַראַקן ווערט מען באַקראַכן, ווייל קיין זייף און וואַרעם
וואַסער איז ניטאָ און דאָס אומפּלייט מערט זיך.

באַקראַנצן – טרוו, פּפּ באַקרענצט. 1. אַנטאָן,
אַרויפלייגן אַ קראַנץ. % די קינדער האָבן באַקראַנצט
איינע די אַנדערע מיט פעלדבלומען. די זיגערס פון
דער אָלימפּיאַדע האָט מען באַקראַנצט מיט לאָרבערקרענץ.

1872 " מיינען זיי פּילייכט מיך פאַר איין הייליקן
אָפּפער צו ברענגען און וועלן נאָך מיך פאַר געוויס
מיט בלומען אויך באַקרענצן". אמד, דער פּלעט אויף
שבת, ווילנע, ז׳ 21.

193... " ווער עס וויל צו אונדז זאָל קומען// און באַקאַ
באַקראַנצט זאָל זיין מיט בלומען". בראָד, ליד "בלומען".

2. (פיג) אַרומנעמען, באַצירן מיט עפּעס ווי מיט אַ קראַנץ.
% די גאָלד=בלאָנדע האָר האָבן באַקראַנצט איר שיינעם קאָפּ.

1910 " די גרינע וועלדער, ווי אַ קרויז,// דעם הויכן
באַרג באַקראַנצן". ש. פּרוג, פּאַעזיע II, נ"י, ז׳136.

1921 " און ס׳האָט דער גורל – ס׳קליין און פּיפּיק
יינגעלע פון אונדז באַקראַנצט |...|". בראָד,
איבערגאַנג, ז׳ 13.

1943 " ווי ער וואָלט באַקראַנצט געוואָרן, פון דער נאַטור
מיט אַ נצחון=קראַנץ". אַש, מאַן פון נצרת II, נ"י, ז׳80.

באַקראַנצן זיך – רעפל.

1912 " אַלטע וועלדער האָבן שוין // מיט קרענץ פון
בלעטער געל און ברוין// די קעפּ די גרויע זיך באַקראַנצט".
הר, געדיכטע און לידער, נ"י, [ז׳?].

98/5

בא –

באקראַפּעוועט – אַדי (שנש) באַדעקט מיט קראַפּעווע. (?נ?) 8

" העי, ווויל איך, פֿינגער, וואָס נעמען אַן | ? |
א סערפּ איך ניטאָג,// וואָס לאָשטשען א באַקראַפּעוועטע
גליבע". (מ. יפה, איבן,) א שליאנסקי, זש' גק, נ' 20, ז'150.

בא –

באקראַפּען – טרוו. באַשפּריצן ניט געדיכט. [ל' 2]. 9
% א דין רעגנדל באַקראַפּעט די גראָזן. דער שניידער דאַרף
באַקראַפּען דעם שטאָף פֿאַרן פּרעסן.

בא –

באַ.קראַצט – אַדי/אַדוו. פֿון באַקראַצן. (שש)
ווינציק, קוים=קוים באַשמירט מיט עפּעס. % די מאַמע
האָט געגעבן די קינדער צו שטיקלעך ברויט באַקראַצט
מיט שמאַלץ. 10

1970 " [...] ברויט באַקראַצט פֿון אויבן מיט מאַרמעלאַדע".
ערליך, שבת, ז' 23.(?).

בא –

באַקראַצן זיך – אוטוו. (איר) באַגיין זיך,
אויסקומען אַן עפּעס. % נישקשה, דער גרויסער פּראַנט 11
מעג זיך באַקראַצן אַן א פּראַק צו דעם באַל.

1970 " ביסט צו געזונט פֿאַר מיאַמי, מיין ווייב, וועסט
זיך באַקראַצן אַן מיאַמי". ו. סטאַראַבינ צ' פֿאר, 11/ז.

98/6

?נ? ב א ק ר ו י נ ו נ ג - ---← באקריינונג.

?נ? ב א ק ר ו י נ ט - ---← באקריינט.

?נ? ב א ק ר ו י נ ע ן - ----← באקריינען.

ב א ק ר י ג ן - טרוו. ארויסגיין אין קריג, האלטן מלחמה.

1881 " אין פיר יאר ארום איז ער שוין ווידער מיט אלע גוטע פריינד, כדי פראנקרייך צו באקריגן ".

יפאל, 1.

ער. 1. א קריגער, א מלחמה-האלטער.

2. א שונא.

1936 " באקריג, גאט, מיינע באקריגער, באקעמף מיינע באקעמפער". נג, תהילים לה -1, נ"י.

בויך — 99.

ב אַ ק ר י ו ו ד ע ן - טרוו. [מארק װוב 664]. שלעכט באַהאַנדלען, באַעוולען.

99. באק –

ב אַ ק ר יי ז ן - טרוו. 1. מאכן א קרייז ארום עפעס; ארומגיין / ארומפאָרן אין א קרייז.

1938 " [...] איך דארף באלעבן טויטן מיט מיין שפרייזן, // איך דארף באקרייזן ניט בארײטע מיילן". סוצ, פּור !, 1963, ת"א, ז' 210.

1979 " און אויך דאס ליד וואס האסט געהיט // באקרייזט מיין רינג פון יארן ". רבקה באסמאן, ליכטיקע שטיינער, ז' 45.

באקרייזן א קימפעטארין - „מאכן א קרייז ארום איר ווי א סגולה קעגן נישט-גוטע" [קסוו].

ב אַ ק ר יי נ ו נ ג - די פּפּ באקרוינונג, 1. דער אקט אדער רעזולטאט פון באקריינען. % די צערעמאניע פון דעם מלכס באקריינונג איז געווען זייער אימפאזאנט.

2. א באפוץ, באציר וואס זעט אויס ווי א קרוין.

1936 " נאר דיר, פאעט, איך זע פון ווייט אין נאכט אזיל אצינד, // און אויף דיין קאפ - א דארנערקראנץ, דיין גילדענע באקרוינונג ". סוצ!, 1963, ת"א, ז' 68.

3. (פיג) העכסטע מדרגה, קולמיניר-פונקט פון א געוויסן אקט; קרוינונג.

1929 " פאר אים איז דאס געווען א באקרוינונג פון דעם גאנצן לעבן זיינעם ". מ. טייטש, ארום דער פאבריק, ז' 62.

100. 50

באקריינט - פאדי/ פאדור פון באקרייגען ?נ?

פא באקרוינט.

1. אנגעטאן אין א קרוין, אויך אין אן עטרה פון א טלית.

1910 " מענטשן פעיקע, געטספארכטיקע, יושבים ועטרותיהם על ראשיהם - זיצן באקרוינט | פאדור | מיט פאלקס צוטרוי צו זייער פארשטאנד און גערעכטיקייט ". פרוג !!!, פרשת יתרו, אדער דער אידישער אוצר.

2. (פיג) באפוצט, באצירט מיט עפעס ווי א קרוין.

1936 " ער איז [...] געגאנגען אויפן ברעג פון שמאלן טייכל, געקוקט ארום ווייט איבער די פעלדער מיט די יונגע גרינע זאנגען, די ביימער מיט די גרין באקרוינטע קעפ ". ש. האראנטשיק, שטארקע מענטשן, ווארשע, ציט אנט, ז' 175.

□ ביקריינט

1668 " אונ' נון זיין ווייב שרה דיא קאם צו אים ביקריינט מיט אלרלייא גילישטיגונג ". יוסיפון, 3, אמשטרדם, דף ש"ס.

באקריינען - טרונ. פא באקרוינען. ?נ?

1. דורכפירן די צערעמאניע פון ארויפלייגן א קרוין אויפן קאפ. % אין א פרעכטיקער צערעמאניע האט מען באקריינט די שיינהייטס-קעניגין.

1920 " די גאנצע וועלט מיט דערנערקרענץ באקרוינענדיק, אליין, אליין זיך בלוטן מונטער זיי ". דא [illegible], ווארשע, ז' 42.

2. (פיג) באערן, אפגעבן גרויס כבוד.

1805 " ווערט דאך ווידער קומין איין צייט דש גאט ב"ה
ווערט מיך ווידער באקריינין מיט גוטין וויליין [...]".
א. פאוויר, אבן בע, זאלקווא, [illegible]

1922 " פונקט אזוי ווי יעדער תאווהדיק נאכגעיאגטער
ציל קאן אנגערופן ווערן פערזענלעכער אידעאל [...],
קאן אויך ניט יעדער פארטייווגמש [...] פון א גרופקע
באקרוינט ווערן מיטן טיטול 'געזעלשאפטלעכער אידעאל'".
ימ, איינהייטלעכע פאלקשול, ווילנע.

1968 " דער מדרש אבער האט מיט דעם דאזיקן מוט [...]
באקרוינט דעם נשיא פון שבט יהודה נחשון, דעם
זין פון עמינדב ". ש. ביקל, טאג IV/19.

3. (פיג) באפוצן, באצירן.

1908 " שטייט אויף, שטייט אויף, א נייער גלאנץ//
באקרוינט די אלטע שטעט ". מר I, ז' 109.

1925-30 " [...] באקרוינט מיט שווארצע דערנער, //
בין איך געבליבן שטיין ". דא, וויאלעט, ז' 62.

1968 " א וואונדער-שיינער קאפ זילבערנע האר האט
באקרוינט זיין [אנסקיס] מאגער אפגעצערט ברוינלעך
פנים ". ב. י. ראזען, יזב אטוואצק -קארטשעוו,
ת"א, ז' 628.

4. באשיינען און באקריינען - באפוצן, צוגעבן
גלאנץ, כבוד.

1885 " איך קלער, ווי אזוי [...] מיין
פארפאסונג צו באשיינען, באפוצן, באקריינען ".
ב. זילבערמאן, אהבת דוד ויהונתן, קישינייוו,
ז' 61.

1957 " אט די ישובניקעס פלעגן באטראכטן יעדן
ארעמאן, וואס פאלט אריין צו זיי אין שטוב [...]

ווי אַ שטיק ליכטיקע מצווה, וואָס באַשיינט און באַקרוינט
אַלע וועלטן ". צייט, אַריינפֿיר איך חסידות און
און דער וועג פֿון חב"ד, נ"י, ז' 238.

באַקריינען זיך - ~~פּ~~עפּל.

... " [...] האָבן די דייטשן פֿון אים אויך אָוועקגענומען
דעם טייערן זעקעלע [...], און קיין ייִד האָט שוין
דאָ ניט קיין פּאָר תּפֿילין ! דער אַ צער פּייניקט
ביז גאָר ר' חיים דודן יעדן מאָרגן, וואָס דעמאָלט
איז די צייט צו באַקרוינען זיך מיט דער הייליקער
צירונג ". י. קאַפּלאַן, שליאַך און אומוועג,
ז' 227.

1971 " מאָטל האָט שוין געוווסט פֿונעם שיינעם וואָרט,
מיט וועלכן דער טאַטע באַקרוינט זיך ". אי. קיפּניס,
מייַן שטעטעלע סלאַוועשנע !!, ת"א, ז' 193.

~~באַקרוינענדיק - אדי.~~ וואָס פֿאַרענדיקט עפּעס
מיט ~~דערפֿאָלג~~ הצלחה.

1956 " און פּלוצעם דאַכט זיך אים דעם פֿירערס שטים:
דער לעצטער און באַקרוינענדיקער אָנגריף ".
פּמ, מלחמה !, נ"י, ז' 220.

4. [illegible] מיט הצלחה. [illegible]

באַקריי ער - דער, =ן. באַקאַוויוון [אָווו].

באַקרייצן - טרוו. (שניידערײַ) באַנייען
מיט קרייצשטעך.

באַקרייצן זיך - אוטוו. פּפּ באַקרייצן זיך.
צלמען זיך, מאַכן מיט דער האַנט אַ זשעסט פֿון אַ צלם,
קרייץ.

1910 " פֿון דער ווייטנס שטייט אַן אַלטינקע פֿרוי און
באַקרייצט זיך [...]". מ. ראָזענפֿעלד VI, נ"י,
ז' 201.

?נ? ב אַ ק ר ע כ צ ן - טרוו. באדויערן, אויסדריקן מיט-געפיל מיט א סך קרעכצן. % "מען האט זיי געהאלטן אין איין באקרעכצן, וואס זיי זיינען אזוי יונג געבליבן אן א מאמע ".

L7 בעסער בארעדן אײדער באקרעכצן (שפּוו) - בעסער זיין אן אביעקט פון רכילות אײדער פון רחמנות צוליב אן אומגליק.

ב אַ ק ר ע ל ן - טרוו. 1. באהענגען, באפוצן מיט קרעלן. %

2. (פיג) באפוצן באצירט, צוגעבן

1919 " |...| מיט וואלוועלע פריידלעך דיין הארץ ווערט באקרעלט". קוו, טריט, ז' 110.

ב אַ ק ר ע נ צ ן - ---- באקראנצן.

ב א ק ר ע נ צ ן (זיך) - טרזו. דזוו באקראנצן

1872 " מיינען זיי פיליכט מיך פאר איין היילינ אפפער צו בריינגען און וועלן נאך מיר פאר געוויס מיט בלומען אויך באקרענצן". אמד, דער פּנעט אויף שבת, ווילנע, ז' 21.

1920 " מען קאן מיט א טרויער-פאקל קומען אויף א חתונה, און אלטע אויסגעקראכענע קעפ קאנען זיך באקרענצן מיט יונגע רויזן". דא, שווארץ-רויט, ווארשע, ז' 124.

? " די הערנער מיט לולבים באקרענצט". אש, ארץ ישראל, ז' 27.

ם [באקרענקט] ב י ק ר ע נ ק י ט ו ו ע ר ן (ז ייִן) - האבן עגמת-נפש, אפּעסן זיך דאס הארץ.

" יוא מער איך מיין דאז איך מיך וויל פון דער שיני דאניליא אנטפערין יא מער ווער איך פון איר ליפשאפט ביקרענקיט". גה, ז' 281.

בּאַקרעפּטיקן - טרוו. 1. פאַרשטאַרקן, צוגעבן
כוח. % באקרעפטיקן די מאכט.

1945 " דאס באוווסטזיין פון דעם טויט וואס שטייט
פאר די אויגן באקרעפטיקט דעם גלויבן אין כוח פונעם
ליד [...]". י. איידעלמאַן, ממעמקים, געטא
לידער, בוקארעשט, ז' 7.

2. אונטערשטיצן מיט (נאך) ארגומענטן.

1935 " [...] שרייבט אונדז אויף פאקטן, וואס באקרעפטיקן
אדער לייקענען אפ די הנחות פונעם בוך". מון,
דער וועג צו אונדזער יוגנט, ז' 8.

1961 " [...] און האב באקרעפטיקט מיין שטאנדפונקט
מיט א סך ראיות". א. א. ראבאק, יישפּ XXI - 3,
נ"י.

3. ווידער באשטעטיקן, פארשטארקן די גילטיקייט.

1953 " די פוילישע מאכט האט דא אייגנטלעך באקרעפטיקט
א תקנה, וואס דער וועד פון די ליטווישע קהילות
האט נאך געהאט אנגענומען אין סעלעץ".
י. מארק איבז, ש. דובנאוו, וועלט געשיכטע VII,
ב"א, ז' 96.

|| ונגג. 3ו, באַלויבטשטעטיקונג, 1. פאַרשטאַרקונג.

1962 " די אנטשיידונג פון סופרים קאורט איז [...]
א באקרעפטיקונג פון די אמעריקאנער גאראנטיעס
אנצוהאלטן רעליגיעזע פרייהייט". טאג - נייעס,
26/VI.

בקרעפטיגן
----- 1.

1734 " די זיש בקרעפטיגיט מיינר הנד, איר אליר
גהורזאמשטר זא ווייט איך ווער קענן". מארשן,
לשון זהב, אמשט', תצ"ד, ז' 19.

------ 3.

1703 " אונ' אי מער דז איך הב דיא תקנות בקרעפטיג,
אי מער הביך מייני שונאים מער שנאה אויף מיר

כוח. ... באקרעפטיקן די מאכט.

1945 " דאס באוווסטזיין פון דעם טויט וואס שטייט
פאר די אויגן באקרעפטיקט דעם גלויבן אין כוח פונעם
ליד |...|". י. איידמאַן, ממעמקים (געטא
לידער), בוקארעשט, ז' 7.

2. אונטערשטיצן מיט (נאך) ארגומענטן.

1935 " שרייבט אונדז אויך פאקטן, וואס באקרעפטיקן
אדער לייקענען אפ די הנחות פונעם בוך". מון,
דער וועג צו אונדזער יוגנט, ז' 8.

1961 " און האב באקרעפטיקט מיין שטאנדפונקט
מיט א סך ראיות". א. א. ראבאק, יישפ XXI - 3,
נ"י.

3. ווידער באשטעטיקן, פארשטארקן די גילטיקייט.

1953 " די פוילישע מאכט האט דא אייגנטלעך באקרעפטיקט
א תקנה, וואס דער וועד פון די ליטווישע קהילות
האט נאך געהאט אנגענומען אין סעלעץ".
י. מארק איבז, ש. דובנאוו, וועלט געשיכטע VII,
ב"א, ז' 96.

1. פארשטארקונג.
|| ונג. — 3. [illegible]

1962 " די אנטשיידונג פון סופרים קאורט איז [...]
א באקרעפטיקונג פון די אמעריקאנער גאראנטיעס
אנצוהאלטן רעליגיעזע פרייהייט". טמז - נייעס,
VI/26.

ם בקרעפטיגן
----- 1.

1734 " די זיש בקרעפטיגיט מיינר הנד, איר אליר
גהורזאמשטר זא ווייט איך ווער קענן". מארשן,
לשון זהב, 'אמשט', תצ"ד, ז' 19.

----- 3.

1703 " אונ' אי מער דז איך הב דיא תקנות בקרעפטיג,
אי מער הבין מייני שונאים מער שנאה אויף מיר
גווארפין". מ. עריק, צייט כ"י מגלת איבה
(אקספארד) ז' 213.

104 – באיך (גלוס)

באַקשאָר – דער, =ן. ממה דזור באַקסער.

1861 "[...] בית הלל זאגין באַקשאָרין, וועך די צווייגין הייבין אן צו היינגין און וויינשטאקין וועך זיי(ן) מאכין קערנער". משניות, זרעים י/מז, קעניגסבערג.

באַקשיש – דער, בא[?]. כאַבאַר, שוחד, לאַפּוּרקע (דאס ווארט קומט פון די לענדער פון נאענטן מיזרח). (Ru: BACȘIȘ)

1921 "[...] שטרעקן אויס א האנט נאך א באַקשיש". אש, ארץ ישראל, ווארשע, ז' 283.

1966 "אין די דאזיקע אלע לענדער קאן מען דאך פאר כאבאר, פאר 'באַקשיש' דערגרייכן אלץ אין דער וועלט". נ. ברוסילאוו, גק נ' 52, ז' 105.

באַקשער – די, =ן. (טעכט) שער צו מעטאל-באארבעטונג [פּוּוב].

באַקשפּרינגעכץ – דאס, =ער. (שלש) נארישע, גרייזיקע בדחנישע פרושים צו די פסוקים פון דער תורה.

1932 "[...] די מענטשן, וואס לאכן דא אזוי פריילעך ביי די נארישע און דומע באַקשפּרינגעכצער, דאס זענען די זעלבע מענטשן, וואס וועלן אין א פאר וואכן ארום זיין מיינע צוהערער אום יום כפור!. ראבינער ד"ר הניאל [דניאל?] פינק, רעיונות והשקפות, ווארשע,